

Stöðugreining landshluta

2024

Þróunarsvið, október 2024

Haraldur Reinhardsson

ISBN: 978-9935-518-16-3

Efnisyfirlit

Mannfjöldapróun.....	9	Flugvellir.....	53
Sérstaða	9	Almenningssamgöngur.....	55
Íbúapéttleiki	10	Vinnusóknarsvæði.....	57
Aldursdreifing	14	Gagnaflutningar	58
Kynjaskipting.....	18	Vöruflutningar.....	62
Fólksflutningsjöfnuður og náttúruleg fjölgun	22	Raforkuflutningar	63
Ríkisfang.....	25	Raforkuframleiðsla	66
Íbúavelta	26	Fjöldi íbúða.....	67
Menntun.....	27	Opinber þjónusta	69
Skipting íbúa eftir menntunarstigi	27	Sjúkrahús og heilsugæsla.....	69
Hlutfallsleg menntun	29	Löggæsla, sýslumenn og dómsstólar.....	70
Efnahagspróun	30	Orkukostnaður	71
Tekjur.....	30	Stafræn sveitarfélög.....	72
Atvinnuleysi og atvinnupátttaka.....	32	Skatttekjur sveitarfélaga eftir landshlutum.....	73
Nýskráning fyrirtækja.....	36	Skuldahlutfall sveitarfélaga	74
Fasteignaverð	38	Útgjöld til félagsþjónustu og fræðslu- og uppeldismála.....	75
Leiguhúsnæði	40	Útgjöld til æskulýðs- og íþróttamála	76
Fjöldi opinberra starfa.....	41	Fjöldi hjúkrunarrýma.....	77
Samgöngur (innviðir)	43	Önnur þjónusta	78
Vegir	43	Verslun	78
Umferðapungi og slysatíðni	49	Þjónustukönnun.....	80
Hafnir.....	51	Húsnæði fyrir óstaðbundin störf	80
		Iðnaður	81

Iðnaðarframleiðsla.....	81	Lýðheilsa.....	110
Bygging íbúðarhúsnæðis	82	Hamingja.....	110
Áætluð íbúðapörf sveitarfélaga	82	Einmannaleiki.....	111
Landbúnaður.....	83	Andlegheilsa og streita	112
Kjötframleiðsla	83	Umhverfismál	114
Fjöldi búpenings	86	Losun CO ₂	114
Fjöldi bóa	92	Orkuskipti í samgöngum.....	115
Greiðslumark.....	94		
Mjólkurstöðvar og afurðastöðvar	94		
Sjávarútvegur.....	95		
Fiskveiðar	95		
Úthlutaðar aflaheimildir.....	96		
Fiskeldi.....	97		
Ferðapjónusta.....	98		
Gistinætur	98		
Farþegar eftir ríkisfangi	100		
Dreifing ferðamanna	101		
Eignir og eigið fé ferðapjónustufyrirtækja	103		
Fjöldi fyrirtækja og helstu bókhaldstölur	104		
Hagnaðarhlutfall	106		
Stoðkerfi.....	107		
Atvinnuþróun og nýsköpun	107		
Fjármagn til rannsókna og þróunar.....	107		

Tafla 1 – Íbúapéttleiki eftir landshlutum árið 2024.....	10
Tafla 2 – Íbúapéttleiki eftir sveitarfélögum árið 2024, fyrri hluti	11
Tafla 3 – Íbúapéttleiki eftir sveitarfélögum árið 2024, seinni hluti.....	12
Tafla 4 – Náttúruleg fjölgun og flutningsjöfnuður eftir flokkum 2019-2023	24
Tafla 5 – Íbúavelta á hverja þúsund íbúa eftir landshlutum.....	26
Tafla 6 – Skipting vegakerfisins í hverjum landshluta eftir vegflokkum í kílómetrum.....	43
Tafla 7 – Hlutfall vega með bundnu slitlagi eftir landshlutum	45
Tafla 8 – Skipting hafna eftir landshlutum of flokkum.....	52
Tafla 9 – Farþegaflutningar um áætlunarflugvelli 2017-2021.....	54
Tafla 10 – Vöruflutningar frá höfnum í tonnum eftir landshlutum	62
Tafla 11 – Vöruflutningar til hafna í tonnum eftir landshlutum	62
Tafla 12 – Uppsett afl virkjana eftir landshlutum	66
Tafla 13 – Raforkunotkun alls skipt eftir landshlutum, GWh (2023).....	66
Tafla 14 – Sjálfsmat á stafrænni færni sveitarfélagana, frá 1-5	72
Tafla 15 – Heildar skatttekjur sveitarfélaga á hvern íbúa eftir landshlutum	73
Tafla 16 – Skuldahlutfall sveitarfélaga á Íslandi A og B hluti 2022	74
Tafla 17 – Fjöldi matvöruverslana á Höfuðborgarsvæðinu eftir tegundum	78
Tafla 18 – Fjöldi matvöruverslana á Vesturlandi eftir tegundum	78
Tafla 19 – Fjöldi matvöruverslana á Suðurnesjum eftir tegundum.....	78
Tafla 20 – Fjöldi matvöruverslana á Vestfjörðum eftir tegundum	78
Tafla 21 – Fjöldi matvöruverslana á Norðurlandi vestra eftir tegundum ...	79
Tafla 22 – Fjöldi matvöruverslana á Suðurlandi eftir tegundum.....	79
Tafla 23 – Fjöldi matvöruverslana á Norðurlandi eystra eftir tegundum ...	79
Tafla 24 – Fjöldi matvöruverslana á Austurlandi eftir tegundum	79
Tafla 25 – Þjónustukönnun Byggðastofnunar, á skalanum 1-10 hvaða einkunn myndir þú gefa þjónustunni í sveitarfélaginu þar sem þú býrð?..	80
Tafla 26 – Hlutfall þjónustusóknar innan og utan landshluta.....	80
Tafla 27 – Húsnæði fyrir óstaðbundin störf eftir landshlutum.....	80
Tafla 28 – Bygging íbúðarhúsnæðis árið 2024	82
Tafla 29 – Áætluð íbúðarþörf sveitarfélaga, húsnæðisáætlun 2024	82
Tafla 30 – Fjöldi mjólkurbúa og sláturhúsa eftir landsvæðum 2024.....	94
Tafla 31 – Fjöldi herbergja og rúma á hótélum eftir landssvæðum.....	99
Tafla 32 – Heimsóknir erlendra ferðamanna í hvern landshluta	101

Tafla 33 – Hlutfall erlendra ferðamanna sem dvaldi a.m.k. eina nótt í landshluta	101
Tafla 34 – Fjöldi gesta úr sjálfvirkum teljurum á helstu ferðamannastöðum í hverjum landshluta	102
Tafla 35 – Eignir og eigið fé fyrirtækja í ferðaþjónustu	103
Tafla 36 – Fjöldi fyrirtækja í ferðaþjónustu eftir landshlutum.....	104
Tafla 37 – Stöðugildi í ferðaþjónustu eftir landshlutum	104
Tafla 38 – Rekstrartekjur ferðaþjónustunnar í milljónum ISK	105
Tafla 39 – Eiginfjárhlutfall ferðaþjónustufyrirtækja	105
Tafla 40 – Umsóknir og úthlutanir í sjóði á vegum Rannís ásamt heildar upphæð úthlutana árin 2019 til miðs árs 2024 (fyrri hluti).....	107
Tafla 41 – Umsóknir og úthlutanir í sjóði á vegum Rannís ásamt heildar upphæð úthlutana árin 2019 til miðs árs 2024 (seinni hluti)	108
Tafla 42 – Heildar fjöldi umsókna, úthlutana og fjárveitinga fyrir tímabilið 2019 til miðs árs 2024	109
Tafla 43 – Losun CO ₂ eftir landshlutum í tonnum á íbúa	114
Tafla 44 – Hlutfall CO ₂ mengunar eftir flokkum	114
Tafla 45 – Fjöldi ökutækja eftir heimilisfangi eigenda, maí 2024	115

Mynd 1 – Þróun mannfjölda á landinu öllu, höfuðborgarsvæði og landsbyggðinni	13	Mynd 33 – Fjöldi starfandi eftir landshlutum.....	33
Mynd 2 – Þróun mannfjölda í landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	13	Mynd 34 – Fjöldi starfandi eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	33
Mynd 3 – Aldursdreifing íbúa á höfuðborgarsvæðinu	14	Mynd 35 – Fjöldi atvinnulausra eftir landshlutum	34
Mynd 4 – Aldursdreifing íbúa á Suðurnesjum	14	Mynd 36 – Fjöldi atvinnulausra eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	34
Mynd 5 – Aldursdreifing íbúa á Vesturlandi.....	15	Mynd 37 – Hlutfallslegt atvinnuleysi eftir landshlutum	35
Mynd 6 – Aldursdreifing íbúa á Vestfjörðum	15	Mynd 38 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja eftir landshlutum.....	36
Mynd 7 – Aldursdreifing íbúa á Norðurlandi vestra	16	Mynd 39 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis.....	36
Mynd 8 – Aldursdreifing íbúa á Norðurlandi eystra	16	Mynd 40 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja á hverja þúsund íbúa eftir landshlutum	37
Mynd 9 – Aldursdreifing íbúa á Austurlandi.....	17	Mynd 41 – Meðalfermetraverð seldra eigna í þúsundum ISK.....	38
Mynd 10 – Aldursdreifing íbúa á Suðurlandi	17	Mynd 42 – Meðalfermetraverð seldra eigna í þúsundum ISK utan höfuðborgarsvæðis.....	38
Mynd 11 – Kynjaskipting íbúa á höfuðborgarsvæðinu	18	Mynd 43 – Meðalfasteignamat á seldum eignum í milljónum ISK eftir landshlutum	39
Mynd 12 – Kynjaskipting íbúa á Suðurnesjum.....	18	Mynd 44 – Meðalfasteignamat á seldum eignum í milljónum ISK eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	39
Mynd 13 – Kynjaskipting íbúa á Vesturlandi	19	Mynd 45 – Meðalleiguverð á þinglýstum leigusamningum eftir landshlutum	40
Mynd 14 – Kynjaskipting íbúa á Vestfjörðum	19	Mynd 46 – Meðalfermetraverð á leiguhúsnæði eftir landshlutum	40
Mynd 15 – Kynjaskipting íbúa á Norðurlandi vestra	20	Mynd 47 – Fjöldi stöðugilda á vegum ríkisins eftir landshlutum.....	41
Mynd 16 – Kynjaskipting íbúa á Norðurlandi eystra	20	Mynd 48 – Fjöldi stöðugilda á vegum ríkisins eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis.....	41
Mynd 17 – Kynjaskipting íbúa á Austurlandi	21	Mynd 49 – Stöðugildi á vegum ríkisins eftir landshlutum sem hlutfall af fjölda íbúa	42
Mynd 18 – Kynjaskipting íbúa á Suðurlandi.....	21	Mynd 50 – Stöðugildi sem hlutfall af fjölda íbúa á höfuðborgarsvæðinu og á landsbyggðinni	42
Mynd 19 – Þróun íbúafjölda eftir landshlutum 2019-2023	22	Mynd 51 – Kort sem sýnir skiptingu vega eftir vegflokkum á á landinu öllu árið 2023	46
Mynd 20 – Þróun íbúafjölda eftir sveitarfélögum 2019-2023	23	Mynd 52 – Kort af yfirborði vega á landinu öllu árið 2022.....	47
Mynd 21 – Íbúar með erlent ríkisfang eftir landshlutum	25	Mynd 53 - Kort af yfirborði vega á landinu öllu árið 2024.....	48
Mynd 22 – Íbúar með erlent ríkisfang eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	25	Mynd 54 – Árdagsumferð, meðal umferð á dag yfir árið, 2024	49
Mynd 23 – Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang eftir landshlutum	26	Mynd 55 – Slysaföldni 2017-2021, fjöldi slysa vegkafila á hverja milljón ekna kílómetra á ári.....	50
Mynd 24 – Fjöldi íbúa 25 ára og eldri eftir menntunarstigi og landshlutum	27	Mynd 56 – Kort yfir hafnir landsins eftir flokkum	51
Mynd 25 – Fjöldi íbúa 25 ára og eldri eftir menntunarstigi og landshlutum utan Höfuðborgarsvæðis.....	28		
Mynd 26 – Hlutfallsleg skipting íbúa eftir menntun í hverjum landshluta ..	29		
Mynd 27 – Heildartekjur íbúa í milljörðum ISK.....	30		
Mynd 28 – Heildartekjur íbúa utan höfuðborgarsvæðis í milljörðum ISK..	30		
Mynd 29 – Tekjur á hvern íbúa í þúsundum ISK	31		
Mynd 30 – Tekjur á hvern launþega í þúsundum ISK	31		
Mynd 31 – Áætlað vinnuafli eftir landshlutum	32		
Mynd 32 – Áætlað vinnuafli eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	32		

Mynd 57 – Kort yfir flugvelli eftir tegundum á landinu öllu	53	Mynd 81 – Fjöldi hjúkrunarrýma á hverja þúsund íbúa 67 ára og eldri eftir landshlutum	77
Mynd 58 – Kort Vegagerðarinnar yfir almenningsamgöngur á landinu öllu	55	Mynd 82 – Fjöldi hjúkrunarrýma eftir landshlutum	77
Mynd 59 – Kort yfir íbúa þeirra sveitarfélaga sem eiga rétt á að nýta sér loftbrú	56	Mynd 83 – Kort yfir fjölda iðnfyrirtækja sem eru aðilar að Samtökum Iðnaðarins og launþegar þeirra	81
Mynd 60 – Kort yfir vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða árið 2021	57	Mynd 84 – Framleiðsla kjötafurða í kílógrömmum af sauðfé eftir landshlutum	83
Mynd 61 – Kort yfir mælingar á 4G farsímamerki á þjóðvegum landsins	58	Mynd 85 – Framleiðsla nautakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum	83
Mynd 62 – Kort yfir fastnetstengingar í kringum landið eftir tegundum tenginga	59	Mynd 86 – Framleiðsla hrossakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum	84
Mynd 63 – Kort yfir útbreiðslu 4G merkis á landinu öllu	60	Mynd 87 – Framleiðsla alifuglakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum	85
Mynd 64 – Kort yfir útbreiðslu 5G merkis á landinu öllu	61	Mynd 88 – Framleiðsla svínakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum	85
Mynd 65 – Afflugningur Landsnets, mælingar eru í lífandi korti	63	Mynd 89 – Fjöldi mjólkurkúa eftir landshlutum	86
Mynd 66 – Dreifikerfi HS veitna á Suðurnesjum og Suðurlandi	64	Mynd 90 – Fjöldi holdakúa eftir landshlutum	86
Mynd 67 – Dreifikerfi Orkubús Vestfjarða	64	Mynd 91 – Fjöldi kvíga eftir landshlutum	87
Mynd 68 – Kort af dreifikerfi RARIK um landið	65	Mynd 92 – Fjöldi geldneyta eftir landshlutum	87
Mynd 69 – Fjöldi fullbúinna íbúða eftir landssvæðum	67	Mynd 93 – Fjöldi kálfa eftir landshlutum	88
Mynd 70 – Fjöldi fullbúinna íbúða eftir landssvæðum utan Höfuðborgarsvæðis	67	Mynd 94 – Fjöldi svína eftir landshlutum	88
Mynd 71 – Fjöldi ófullbúinna íbúða eftir landssvæðum	68	Mynd 95 – Fjöldi alls sauðfjár eftir landshlutum	89
Mynd 72 – Fjöldi ófullbúinna íbúða eftir landssvæðum utan Höfuðborgarsvæðis	68	Mynd 96 – Fjöldi áa eftir landshlutum	89
Mynd 73 – Kort yfir staðsetningu sjúkrahúsa og heilsugæslna á landinu öllu	69	Mynd 97 – Fjöldi hrossa eftir landshlutum	90
Mynd 74 – Kort yfir staðsetningu lögreglustöðva, dómstóla og sýsluskrifstofa á landinu öllu	70	Mynd 98 – Fjöldi geita eftir landshlutum	90
Mynd 75 – Raforkukostnaður viðmiðunareignar eftir landshlutum, miðað við gjaldskrá 1. sept. ár hvert og verðlag ársins 2023	71	Mynd 99 – Fjöldi varphænsna eftir landshlutum	91
Mynd 76 – Húshitunarkostnaður viðmiðunareignar eftir landshlutum, miðað við gjaldskrá 1. sept. ár hvert og verðlag ársins 2023	71	Mynd 100 – Fjöldi kjúklinga eftir landshlutum	91
Mynd 77 – Skilgreiningar á einkunnum sjálfsmats sveitarfélaganna á stafrænni færni sinni	72	Mynd 101 – Fjöldi sauðfjárþúfa eftir landshlutum	92
Mynd 78 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til félagsþjónustu	75	Mynd 102 – Fjöldi kúabúa eftir landshlutum	92
Mynd 79 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til fræðslu- og uppeldismála	75	Mynd 103 – Fjöldi annarra nautgripabúa en kúabúa eftir landshlutum	93
Mynd 80 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til æskulýðs- og íþróttamála	76	Mynd 104 – Meðaltalsgreiðslur búvörusamninga, í þús. króna, eftir landshlutum	94
		Mynd 105 – Allur landaður afli í tonnum eftir landshlutum	95
		Mynd 106 – Landaður afli í tonnum utan uppsjávarafli	95
		Mynd 107 – Landaður uppsjávarafli í tonnum eftir landshlutum	96
		Mynd 108 – Úthlutað aflamark þorsks eftir landshlutum	96
		Mynd 109 – Framleiðsla á eldisfiski í þúsundum tonna eftir landshlutum	97
		Mynd 110 – Fjöldi gistinátta á hótélum og gistiheimilum eftir landshlutum	98
		Mynd 111 – Hlutfallsleg nýting herbergja á hótélum og gistiheimilum eftir landshlutum	98

Mynd 112 – Fjöldi farþega, eftir ríkisfangi, sem fara um Keflavíkurflugvöll á ári	100
Mynd 113 – Fjöldi farþega, eftir ríkisfangi, sem koma með bílferjum til landsins	100
Mynd 114 – Hlutfall launakostnaðar í rekstri ferðaþjónustufyrirtækja	104
Mynd 115 – Rekstrartekjur fyrirtækja í ferðaþjónustu eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis	105
Mynd 116 – Hagnaðarhlutfall fyrirtækja í ferðaþjónustu eftir landshlutum	106
Mynd 117 – Hlutfall fullorðinna sem metur hamingju sína að minnsta kosti 8 af 10	110
Mynd 118 – Hlutfall 8.-10. bekkinga sem lýsa sér sem mjög eða nokkuð hamingjusömum	110
Mynd 119 – Hlutfall fullorðinna sem segist oft finna fyrir einmanaleika ...	111
Mynd 120 – Hlutfall ungs fólks sem segist oft hafa verið einmana síðustu viku	111
Mynd 121 – Hlutfall fullorðinna sem meta andlega heilsu sína sæmilega eða lélega	112
Mynd 122 – Hlutfall fullorðinna sem segist oft finna fyrir mikilli streitu	112
Mynd 123 – Hlutfall framhaldsskólanema sem metur andlega heilsu sína góða	113

Mannfjöldapróun

Sérstaða

Ísland er nokkuð stórt land, alla vega miðað við mörg önnur lönd Evrópu, en afar fámennt. Það eitt felur í sér margar áskoranir þegar kemur að því að halda nútíma velferðarþjófúfélagi gangandi með öllum þeim innviðum og þjónustubáttum sem íbúar vilja hafa, helst innan seilingarfjarlægðar. Skipting landsins í átta landshluta skiptir þar veigamiklu máli til að leggja áherslu á sérstöðu hvers svæðis og ákvarða hvaða samfélags- og efnahagsmál þarf að leggja áherslu á, landshlutanum til hagsbóta. Hér verða teknir saman nokkrir samfélags- og efnahagslegir þættir til að gefa mynd af stöðu hvers landshluta fyrir sig þó vissulega sé þessi samantekt ekki tæmandi fyrir öll þau mál sem landshlutarnir, á vettvangi landshlutasamtaka sveitarfélaga, vinna að sínu samfélagi til hagsbóta.

Suðurnes

Suðurnes hafa glímt við miklar breytingar á síðustu árum. Mikla fólksfjölgun og mikla náttúruvá sem gert hefur það að verkum að heilt bæjarfélag þurfti að flytja brott. Þau áhrif koma hins vegar ekki fram í þessari úttekt þar sem þær opinberu tölur sem til eru sýna áhrifin ekki enn. Suðurnes eru næst þéttbýlasta svæði á landinu á eftir Höfuðborgarsvæðinu. Íbúum hefur fjölgað um tæplega fimmþúsund frá árinu 2019, þar af hefur íbúum með erlent ríkisfang fjölgað um tæp þrjú þúsund. Íbúar með erlent ríkisfang eru hlutfallslega flestir á Suðurnesjum miðað við aðra landshluta eða tæplega 27% af heildar íbúafjölda. Fiskveiðar og vinnsla hafa verið sögulega mjög sterk á svæðinu en blikur eru á lofti þar vegna tíðra náttúruhamfara á síðastliðnu ári. Ferðapjónusta er stór atvinnuvegur og fer sífellt stækkandi, þá aðallega í kringum alþjóðaflug á Keflavíkurflugvelli.

Vesturland

Vestlendingum hefur fjölgað um rúmlega þúsund íbúa á tímabilinu 2019-2024, þar af um tæplega áttahundrað íbúa með erlent ríkisfang en flutningsjöfnuður innanlands er neikvæður um tæplega hundrað íbúa þ.e.a.s. fleiri flytja frá landshlutanum til annarra landshluta en til hans frá öðrum landshlutum. Nálægð við höfuðborgarsvæðið gerir syðri hluta Vesturlands ákjósanlegan til búsetu fyrir þá sem vilja eða þurfa að vera nálægt þjónustu eða atvinnumöguleikum höfuðborgarsvæðisins án þess að búa þar. Vesturland er sögulega séð landbúnaðarhérað en einnig hefur sjávarútvegur og fiskvinnsla verið sterk á svæðinu og er það áfram. Ferðapjónusta hefur farið vaxandi þó hún sé ekki jafn afgerandi í atvinnulífnum eins og t.d. á Norðurlandi eystra og Suðurlandi.

Vestfirðir

Vestfirðingum hefur fjölgað lítillega síðan 2019 eða um rúmlega tvö hundruð manns. Flutningsjöfnuður innanlands, á Vestfirðum, hefur verið neikvæður á tímabilinu um rúmlega tvö hundruð íbúa á meðan fjölgun íbúa með erlent ríkisfang hefur verið jákvæð um rúmlega fjögur hundruð íbúa og eru þeir um 20% af heildar íbúafjölda landssvæðisins. Sjávarútvegur hefur verið og er helsti atvinnuvegur Vestfirðinga þó svo hann hafi tekið nokkrum breytingum á síðustu árum með miklum uppgangi í fiskeldi, þá aðallega í sjókvíum. Frá árinu 2018 hefur fiskeldi á Vestfirðum rúmlega fjórfaldast að framleiðslugetu. Tölfræði vantar hins vegar niður á landshluta um útflutningsverðmæti eldisafurða sem þyrfti að bæta úr. Vestfirðir eru sá landshluti sem mælist með minnsta hlutdeild í ferðapjónustu hvað varðar fjölda fyrirtækja og stöðugilda en rekstrartekjur eru á pari við ferðamannaíðnaðinn á Norðurlandi vestra.

Norðurland vestra

Fólki á Norðurlandi vestra hefur fjölgað um rúmlega tvö hundruð manns, þar af hafa rúmlega þrjú hundruð íbúar flutt erlendis frá í landshlutann á meðan tæplega tvö hundruð íbúar hafa flutt í aðra landshluta umfram þá sem hafa flutt í landshlutann annarsstaðar af landinu. Norðurland vestra er sá landshluti ásamt Norðurlandi eystra sem er með lægst hlutfall íbúa með erlent ríkisfang eða tæp 10%, örlítið lægra hlutfall en á Norðurlandi eystra. Landshlutinn er landstór en fámennur og því er íbúabéttleiki þar næst lægstur á landinu öllu. Landbúnaður er sterkur í landshlutanum þá sérstaklega sauðfjárrækt og hrossarækt en einnig er sjávarútvegur einn af undirstöðu atvinnuvegunum ásamt ýmissi annarri matvælaframleiðslu. Ferðapjónusta er ekki stór atvinnugrein á Norðurlandi vestra en þar mælist hún rétt ofan við eða á pari við greinina á Vestfirðum út frá fjölda fyrirtækja og stöðugilda í greininni.

Norðurland eystra

Norðurland eystra hefur þá sérstöðu að hafa Akureyri innan sinna marka með allri þeirri þjónustu og menntunarmöguleikum sem þar eru. Margir aðrir bæir á landsbyggðinni hafa eitthvað af þessari þjónustu en eru ekki með hana alla á sama stað. Þetta ásamt fleiru gerir það að verkum að Norðurland eystra er eini landshlutinn utan suðurhluta landsins sem er með jákvæðan flutningsjöfnuð innanlands þ.e. fleiri flytja frá öðrum landshlutum í landshlutann en frá honum í aðra landshluta. Íbúum í landshlutanum hefur fjölgað um rúm þrettánhundruð frá árinu 2019 og þar af hefur íbúum með erlent ríkisfang fjölgað um rúm eitt þúsund og eru nú um 10% af heildar íbúafjölda. Eins og á Norðurlandi vestra er fæðingartíðni umfram dauðsföll frekar lág miðað við álíka fjölmenna landshluta eins og Suðurnes og Suðurland, en þar skera

Suðurnes sig verulega úr með næstum tvöfalt fleiri fæðingar umfram dauðsföll miðað við Norðurland eystra á tímabilinu. Verslun og þjónusta er stór atvinnuvegur í landshlutanum auk ferðaþjónustu sem byggst hefur hratt upp á síðustu árum. Fiskveiðar og -vinnsla auk landbúnaðar og annarrar matvælaframleiðslu er stór þáttur í atvinnu íbúa landshlutans.

Austurland

Íbúum Austurlands hefur fjölgað um rúmlega fimmhundrað manns síðan 2019. Fjölgunin er borin uppi af íbúum með erlent ríkisfang en þeim hefur fjölgað um rúmlega sjöhundruð á sama tíma en Austurland er sá landshluti sem flestir flytja frá í aðra landshluta umfram þá sem flytja til landshlutans frá öðrum landshlutum, með neikvæðan innanlands flutningsjöfnuð upp á þrjú hundruð og fimmtíu íbúa. Sjávarútvegur er sterkur á Austurlandi og þá sérstaklega uppsjávarveiði. Þegar loðnuveiði bregst eins og gerst hefur síðustu ár hefur það töluverð áhrif á svæðinu. Stóriðja er í formi álvers Alcoa á Reyðarfirði og hefur hún bætt við undirstöður atvinnulífsins á Austurlandi miðað við það sem áður var. Einnig hefur ferðaþjónusta verið að byggjast þar upp á síðustu árum og hefur það mikið að segja að áætlunarsiglingar eru í landshlutann frá meginlandi Evrópu og uppbygging alþjóðaflugvallar á Egilsstöðum.

Suðurland

Íbúum á Suðurlandi hefur fjölgað hratt á síðustu árum og má það að töluverðu leyti rekja til flutnings fólks frá höfuðborgarsvæðinu til vesturhluta landshlutans. Frá árinu 2019 hefur íbúum fjölgað um tæp fimmþúsund og þar af um tólfhundruð manns frá öðrum landshlutum en íbúum með erlent ríkisfang hefur fjölgað um rúm tvö þúsund og eru þeir um 17% af íbúafjölda landshlutans. Suðurland er sögulega mikið landbúnaðarhérað, með stóran hluta sauðfjárræktar og kúabúskapar landsins. Ferðaþjónusta er stærst á Suðurlandi af öllum landshlutum þar sem mikið af náttúruperlum er að finna í landshlutanum og nálægð við Keflavíkurlugvöll og höfuðborgarsvæðið hjálpar einnig til.

Höfuðborgarsvæði

Höfuðborgarsvæðið er stjórnsýslulegt þjónustusvæði alls landsins auk þess að gegna lykilhlutverki í annarri þjónustu við landsmenn. Margt kemur á óvart þegar rýnt er í tölur um höfuðborgarsvæðið, eins og að flutningsjöfnuður innanlands er

neikvæður um rúmlega þrettánhundruð íbúa frá árinu 2019. Skýra má stærstan hluta þessa til flutnings frá höfuðborgarsvæðinu til Suðurnesja og Suðurlands. Hins vegar hefur íbúum á höfuðborgarsvæðinu með erlent ríkisfang fjölgað um rúm 14 þúsund frá árinu 2019 og eru þeir nú um 16% íbúa svæðisins. Verslun og þjónusta eru stór þáttur í atvinnulífi höfuðborgarsvæðisins og þá sérstaklega við ferðamenn sem eru margir á höfuðborgarsvæðinu allt árið um kring, en einnig eru stór sjávarútvegsfyrirtæki í landshlutanum auk mikillar matvælaframleiðslu, þá sérstaklega svína- og kjúklingarækt.

Íbúapéttleiki

Tafla 1 – Íbúapéttleiki eftir landshlutum árið 2024¹

	Íbúafjöldi	Km ²	Íbúar á hvern Km ²
Höfuðborgarsvæði	243.908	762	320,1
Suðurnes	30.933	814	38,0
Vesturland	17.565	9.418	1,9
Vestfirðir	7.168	8.842	0,8
Norðurland vestra	7.294	13.108	0,6
Norðurland eystra	31.574	22.686	1,4
Austurland	11.085	15.706	0,7
Suðurnes	34.199	31.367	1,1

Ísland er ákaflega strjálbýlt land og eru íbúar á hvern ferkílómetra undir tveimur í öllum landshlutum utan suðvesturhorns landsins. Þéttleikinn er allra minnstur á Vestfirðum, Norðurlandi vestra og Austurlandi en um er að ræða landstóra en fámenna landshluta. Í öðrum landshlutum utan suðvestur hornsins, frá höfuðborgarsvæði vestur á Reykjanestá, eru íbúar á milli einn og tveir á hvern ferkílómetra.

¹ Landmælingar Íslands og Hagstofa Íslands. [Hér](#) er landupplýsingagátt LMÍ.

Tafla 2 – Íbúapéttleiki eftir sveitarfélögum árið 2024, fyrri hluti ²

	Nafn	Íbúar	Km ²	Íbúar á hvern Km ²	
Höfuðborgarsvæði	Garðabær	19.088	46	415,0	
	Hafnarfjörður	30.616	174	176,0	
	Kópavogur	39.335	110	357,6	
	Mosfellsbær	13.403	186	72,1	
	Reykjavík	136.894	244	561,0	
	Seltjarnarnes	4.572	2	2.286,0	
Suðurnes	Grindavíkurbær*	3.579	423	8,5	
	Reykjanesbær	21.957	145	151,4	
	Suðurnesjabær	3.897	82	47,5	
	Sveitarfélagið Vogar	1.500	164	9,1	
Vesturland	Akranes	8.071	9	896,8	
	Borgarbyggð	4.100	4.927	0,8	
	Dalabyggð	642	2.427	0,3	
	Grundarfjarðarbær	821	149	5,5	
	Hvalfjarðarsveit	727	481	1,5	
	Kjósarhreppur	269	284	0,9	
	Skorradalshreppur	52	216	0,2	
	Snæfellsbær	1.617	682	2,4	
	Sveitarfélagið Stykkishólmur	1.266	243	5,2	
	Vestfirðir	Árneshreppur	53	705	0,1
		Bolungarvíkurkaupstaður	989	108	9,2
		Ísafjarðarbær	3.797	2.380	1,6
		Kaldrananeshreppur	104	458	0,2
		Reykhólahreppur	236	1.096	0,2
Strandabyggð		414	1.834	0,2	
Súðavíkurhreppur		219	750	0,3	
Vesturbyggð		1.356	1.511	0,9	
Norðurland vestra		Húnabyggð	1.349	4.489	0,3
	Húnaþing vestra	1.212	3.023	0,4	
	Skagafjörður	4.276	5.543	0,8	
	Sveitarfélagið Skagaströnd	457	53	8,6	

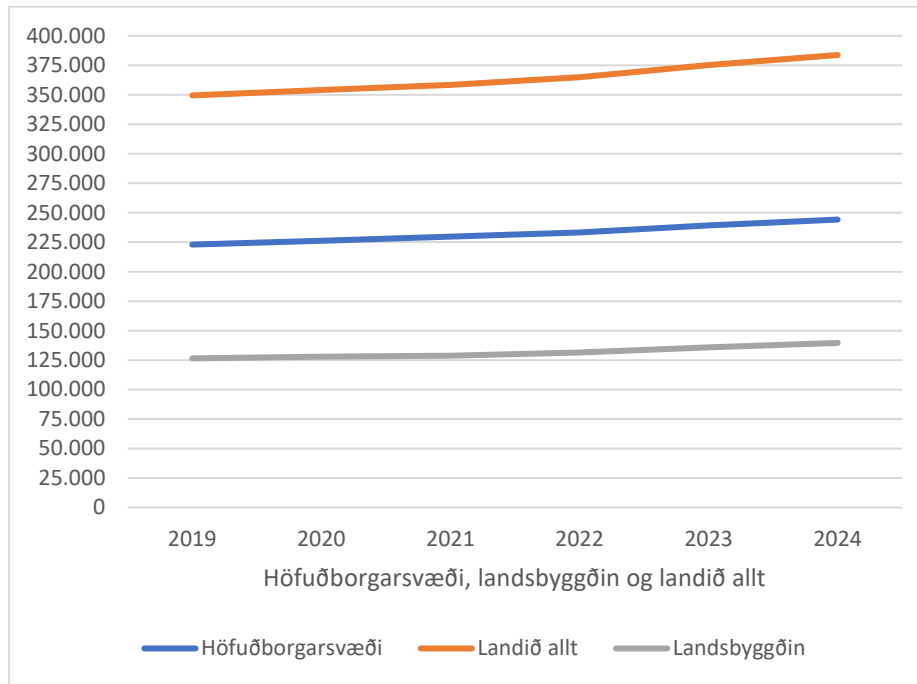
*Vegna náttúruvávar dvaldi enginn í Grindavíkurbæ 1. janúar 2024

² Landmælingar Íslands og Hagstofa Íslands

Tafla 3 – íbúapéttkæði efir sveitarfélögum árið 2024, seinni hluti³

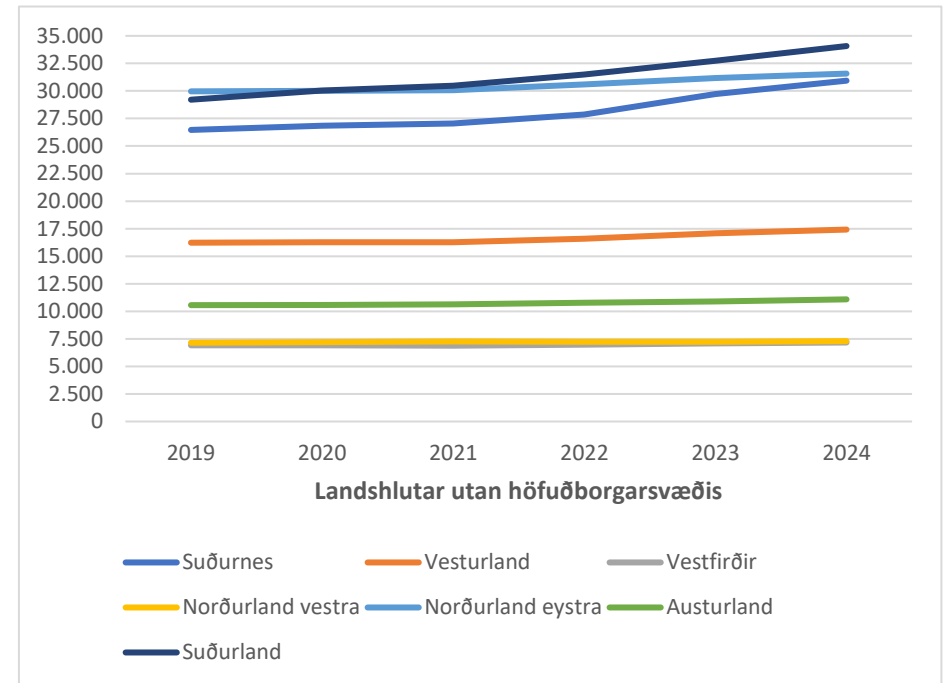
	Nafn	Íbúar	Km ²	Íbúar á hvern Km ²	
Norðurland eystra	Akureyri	19.812	136	145,7	
	Dalvíkurbyggð	1.866	597	3,1	
	Eyjafjarðarsveit	1.162	1.775	0,7	
	Fjallabyggð	1.973	364	5,4	
	Grýtubakkahreppur	396	431	0,9	
	Hörgársveit	791	894	0,9	
	Langesbyggð	540	2.483	0,2	
	Norðurþing	3.081	3.732	0,8	
	Svalbarðsstrandarhreppur	491	54	9,1	
	Tjörneshreppur	52	199	0,3	
	Þingeyjarsveit	1.410	12.021	0,1	
	Austurland	Fjarðabyggð	5.163	1.615	3,2
		Fljótsdalshreppur	95	1.517	0,1
Múlaþing		5.177	10.671	0,5	
Vopnafjarðarhreppur		650	1.903	0,3	
Suðurland	Árborg	11.565	157	73,7	
	Ásahreppur	293	2.943	0,1	
	Bláskógabyggð	1.322	3.300	0,4	
	Eyja- og Miklaholtshreppur	123	384	0,3	
	Flóahreppur	699	289	2,4	
	Grímsnes- og Grafningshreppur	539	899	0,6	
	Hrunamannahreppur	865	1.375	0,6	
	Hveragerði	3.265	9	362,8	
	Mýrdalshreppur	881	749	1,2	
	Rangárþing eystra	2.007	1.832	1,1	
	Rangárþing ytra	1.867	3.194	0,6	
	Skaftárhreppur	620	6.943	0,1	
	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	591	2.232	0,3	
	Sveitarfélagið Hornafjörður	2.487	6.309	0,4	
	Sveitarfélagið Ölfus	2.631	736	3,6	
Vestmannaeyjar	4.444	16	277,8		

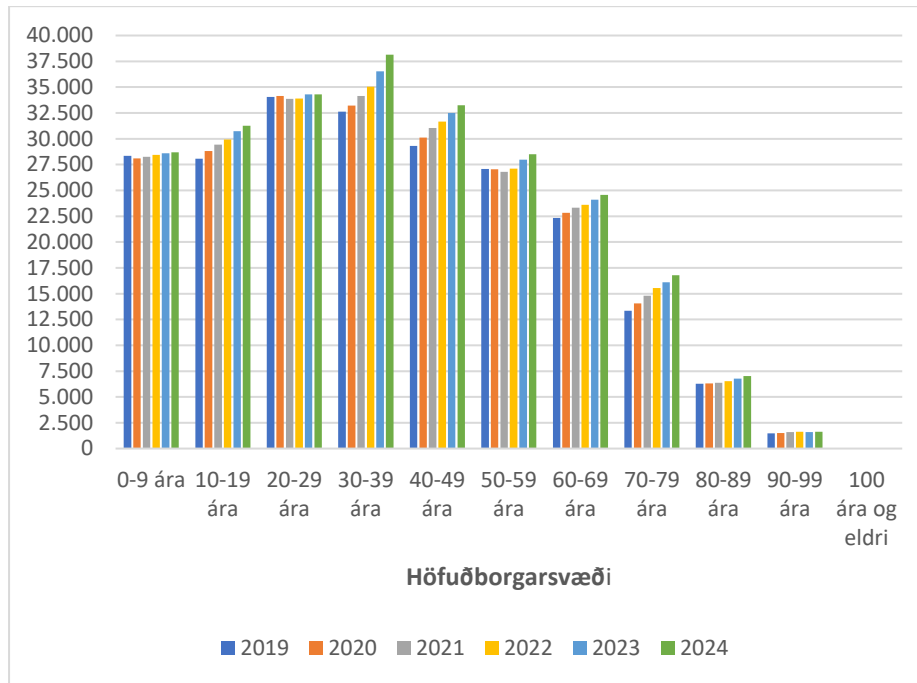
³ Landmælingar Íslands og Hagstofa Íslands

Mannfjöldaþróun

 Mynd 1 – Þróun mannfjölda á landinu öllu, höfuðborgarsvæði og landsbyggðinni⁴

Fólki á Íslandi hefur fjölgað jafnt og þétt á síðustu árum og má segja að það hafi verið svo um allt land, því þó fjölgunin hafi verið ívið meiri á höfuðborgarsvæðinu hefur hlutfallsleg fjölgun íbúa verið meiri á landsbyggðinni eða um 10% á móti 9% á höfuðborgarsvæðinu. Auðvitað er mjög misjafnt milli svæða og sveitarfélaga hvort fjölgun eða fækkun hafi orðið en á heildina litið hefur íbúum fjölgað í öllum landshlutum á árunum 2019-2024.

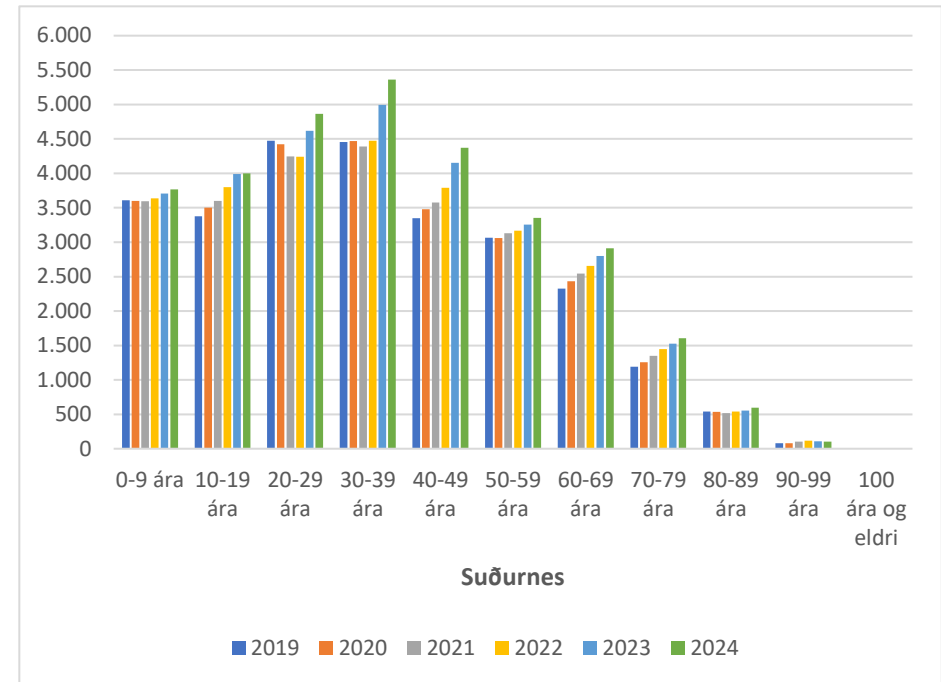
⁴ Hagstofa Íslands

⁵ Hagstofa Íslands

 Mynd 2 – Þróun mannfjölda í landshlutum utan höfuðborgarsvæðis⁵

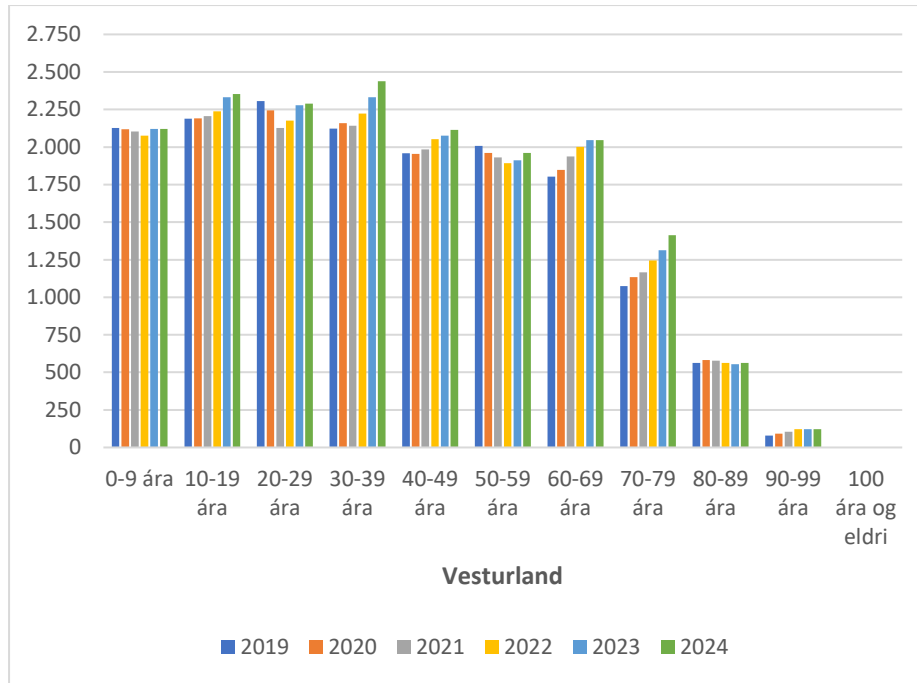
Aldursdreifing

 Mynd 3 – Aldursdreifing íbúa á höfuðborgarsvæðinu⁶

Á höfuðborgarsvæðinu fjölgar fólki í öllum aldurshópum en börnum og ungu fólki á þrítugsaldri hefur fjölgað minnst á höfuðborgarsvæðinu.

⁶ Hagstofa Íslands

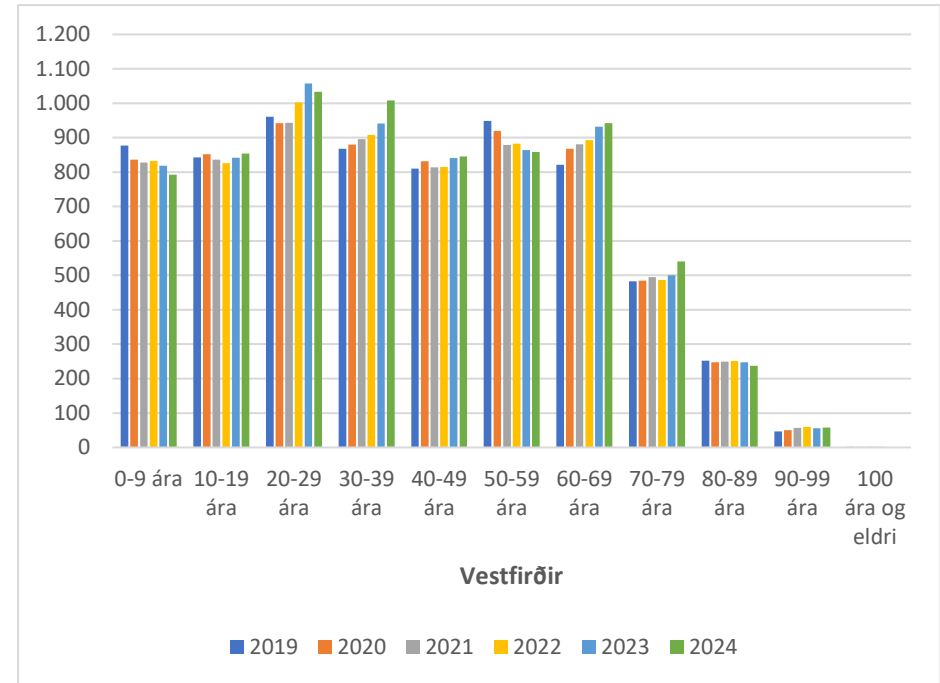
⁷ Hagstofa Íslands

 Mynd 4 – Aldursdreifing íbúa á Suðurnesjum⁷

Á Suðurnesjum hefur börnum fjölgað lítið en í öllum öðrum aldurshópum hefur fjölgað töluvert, þá aðallega á fertugs- og fimmtugsaldri.

Mynd 5 – Aldursdreifing íbúa á Vesturlandi⁸

Á Vesturlandi hefur fólki á fertugsaldri fjölgað mest og einnig fólki á sjötugsaldri. Fjöldi barna á Vesturlandi stendur í stað en unglingum fjölga.

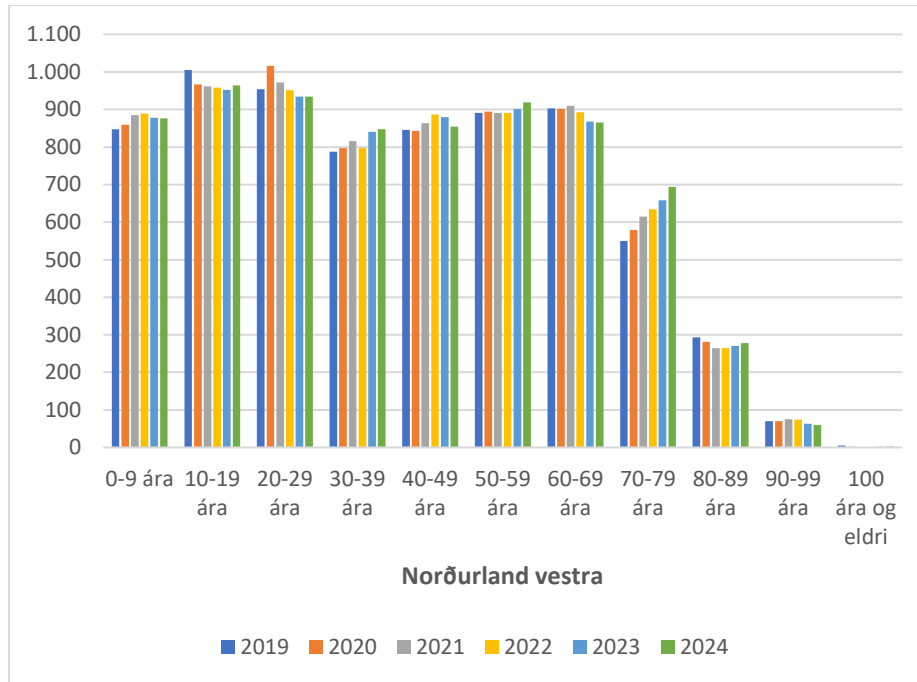

Mynd 6 – Aldursdreifing íbúa á Vestfirðum⁹

Á Vestfirðum fjölga fólki mest á tvítugs-, þrítugs og sjötugsaldri á meðan fólki á sextugsaldri og börnum fækka. Fjöldi unglinga stendur í stað en fólki á fimmtugsaldri fjölga lítillega.

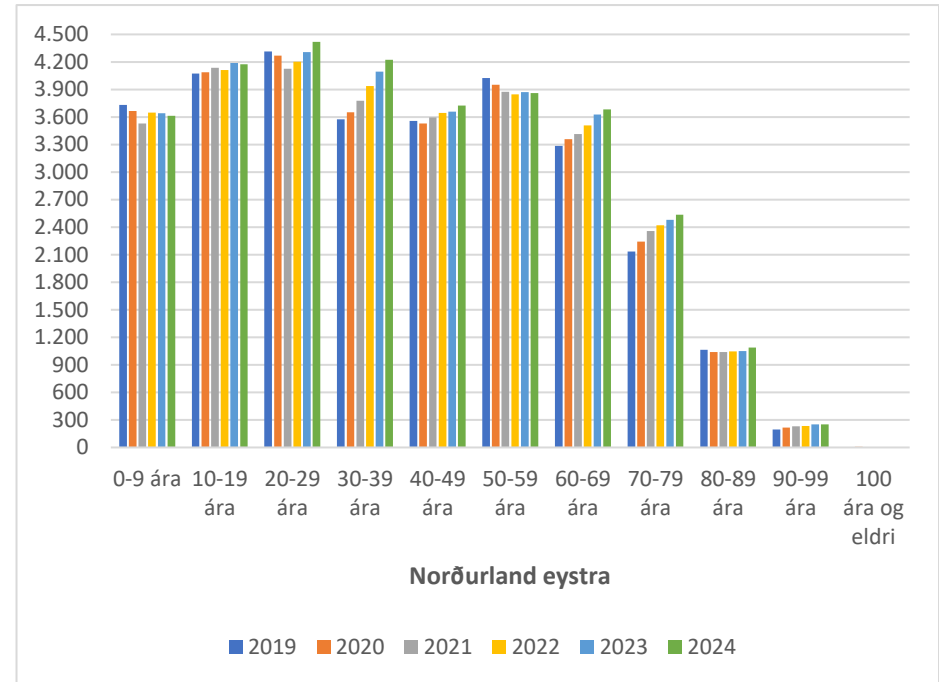
⁸ Hagstofa Íslands

⁹ Hagstofa Íslands

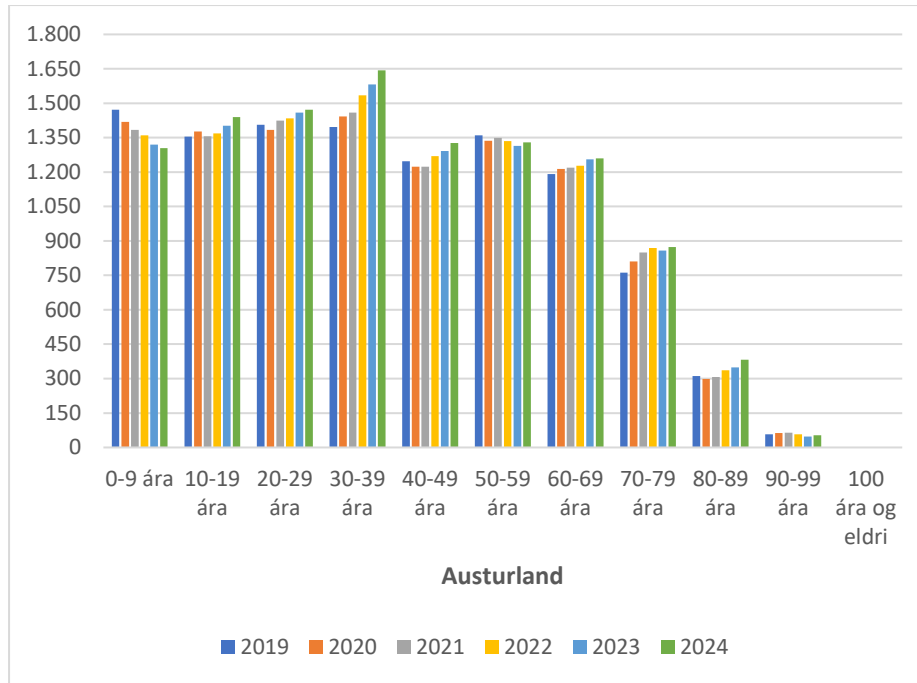

 Mynd 7 – Aldursdreifing íbúa á Norðurlandi vestra¹⁰

Á Norðurlandi vestra er mest fjölgun í aldurshópnum 70-79 ára en einnig fjölga fólki frá 30-59 ára. Börnum fjölga lítillega á tímabilinu meðan unglíngum og fólki á þrítugsaldri fækka.

¹⁰ Hagstofa Íslands

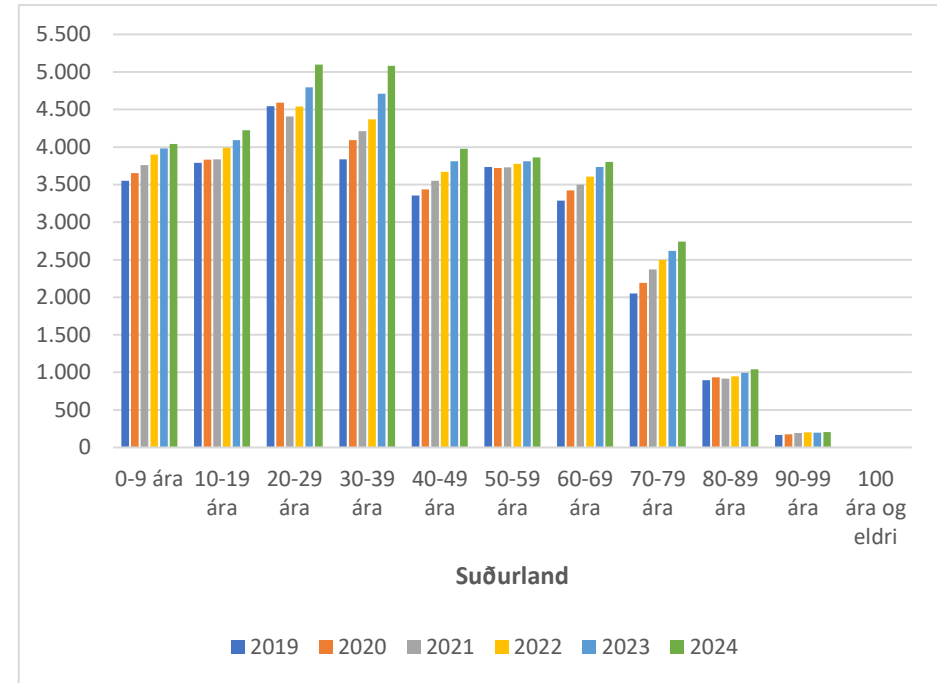
¹¹ Hagstofa Íslands

 Mynd 8 – Aldursdreifing íbúa á Norðurlandi eystra¹¹

Á Norðurlandi eystra hefur fjölgað mest af fólki á fertugs-, sjötugs- og áttæðisaldri. Fjöldi barna og unglínga stendur nokkurn veginn í stað en fólki á þrítugs- og fimmtugsaldri fjölga lítillega. Fólki á sextugsaldri fækka á tímabilinu.

Mynd 9 – Aldursdreifing íbúa á Austurlandi¹²

Á Austurlandi fjölgar fólki á fertugsaldri mest en einnig á fimmtugs-, sjötugs- og áttæðisaldri. Börnum fækkar en unglíngum og fólki á þrítugsaldri fjölgar lítillega.

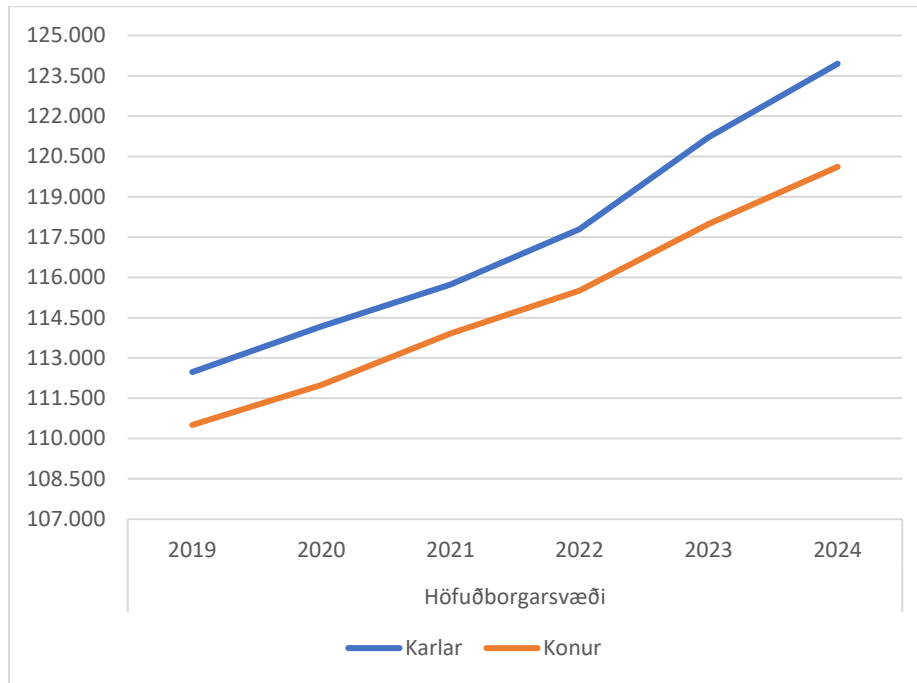
Mynd 10 – Aldursdreifing íbúa á Suðurlandi¹³

Á Suðurlandi fjölgar í öllum aldurshópum en sínu mest fólki á þrítugs- og fertugsaldri.

¹² Hagstofa Íslands

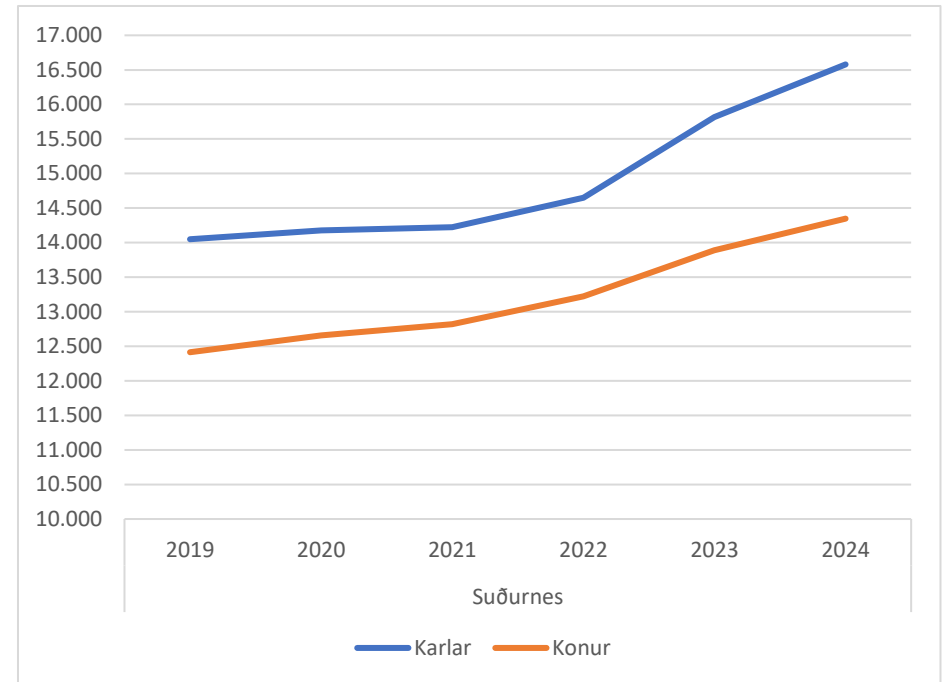
¹³ Hagstofa Íslands

Kynjaskipting

Mynd 11 – Kynjaskipting íbúa á höfuðborgarsvæðinu¹⁴

Fjöldi karla á höfuðborgarsvæðinu er aðeins meiri en fjöldi kvenna.

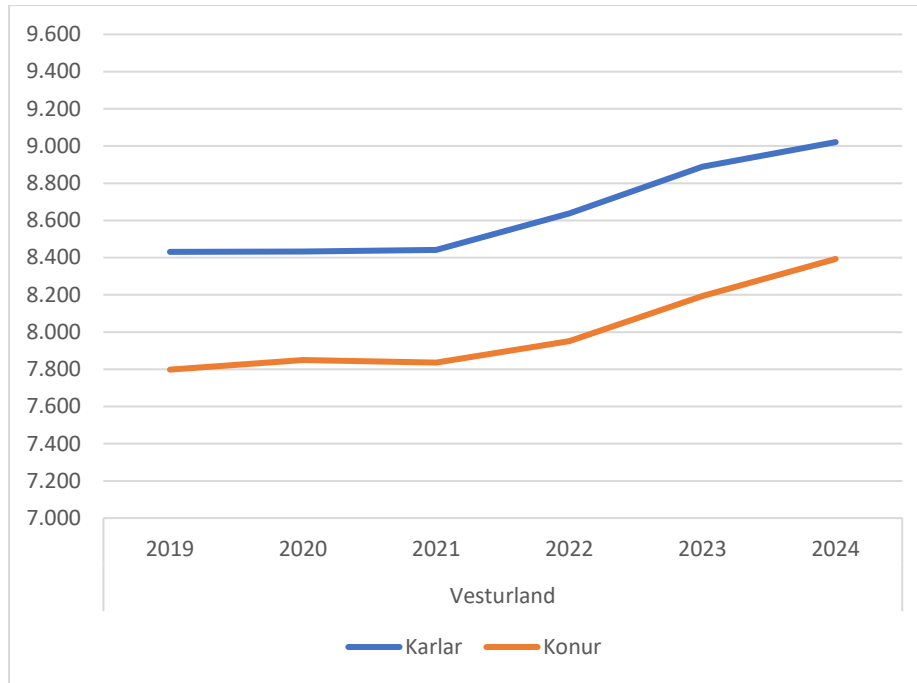

Mynd 12 – Kynjaskipting íbúa á Suðurnesjum¹⁵

Á Suðurnesjum búa töluvert fleiri karlar en konur.

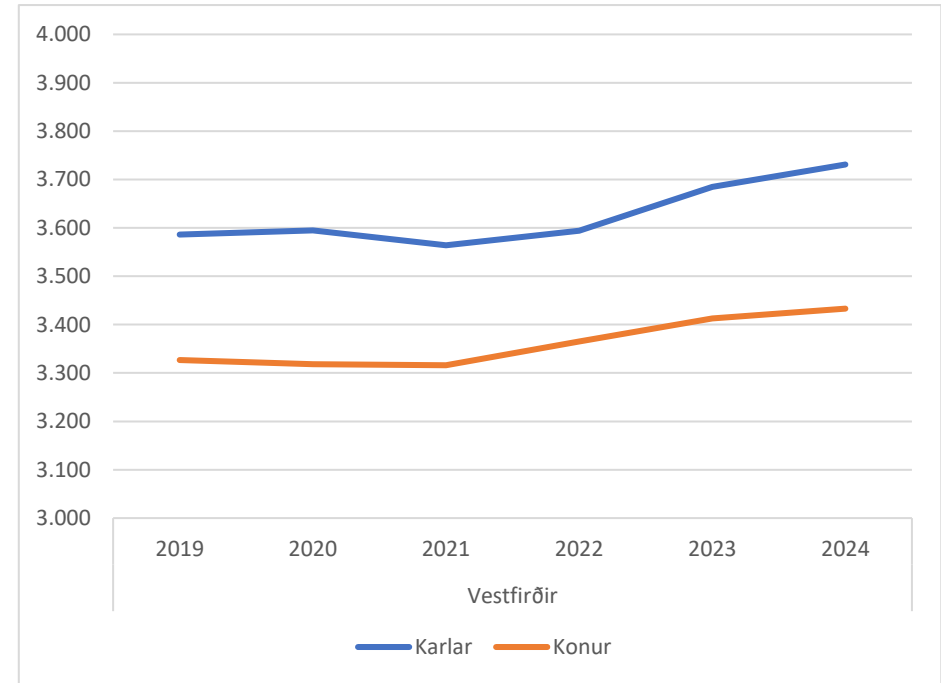
¹⁴ Hagstofa Íslands

¹⁵ Hagstofa Íslands

Mynd 13 – Kynjaskipting íbúa á Vesturlandi¹⁶

Á Vesturlandi er fjöldi karla heldur meiri en kvenna.

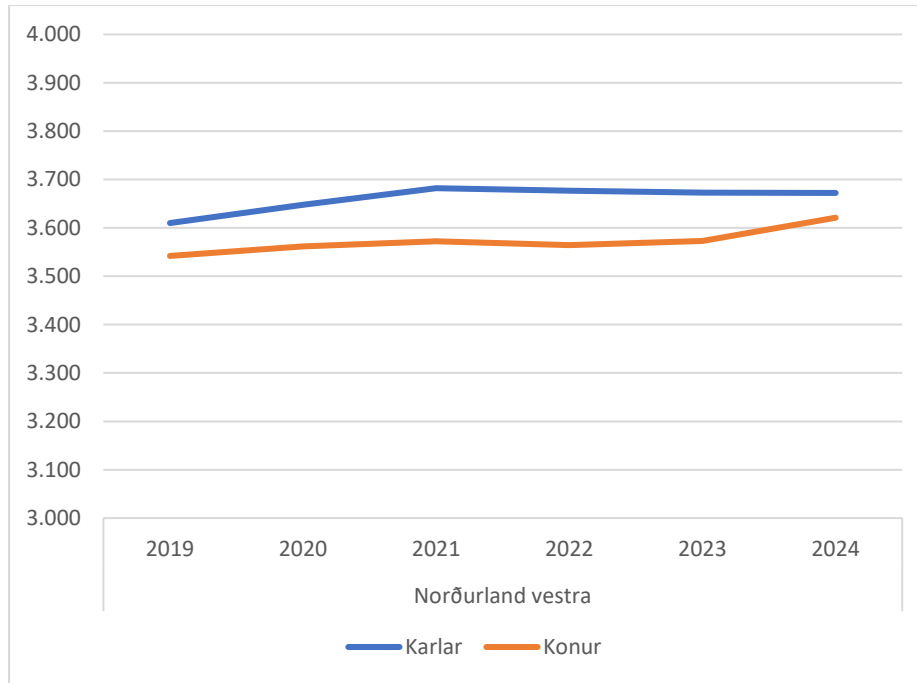

Mynd 14 – Kynjaskipting íbúa á Vestfirðum¹⁷

Á Vestfirðum búa heldur fleiri karlar en konur.

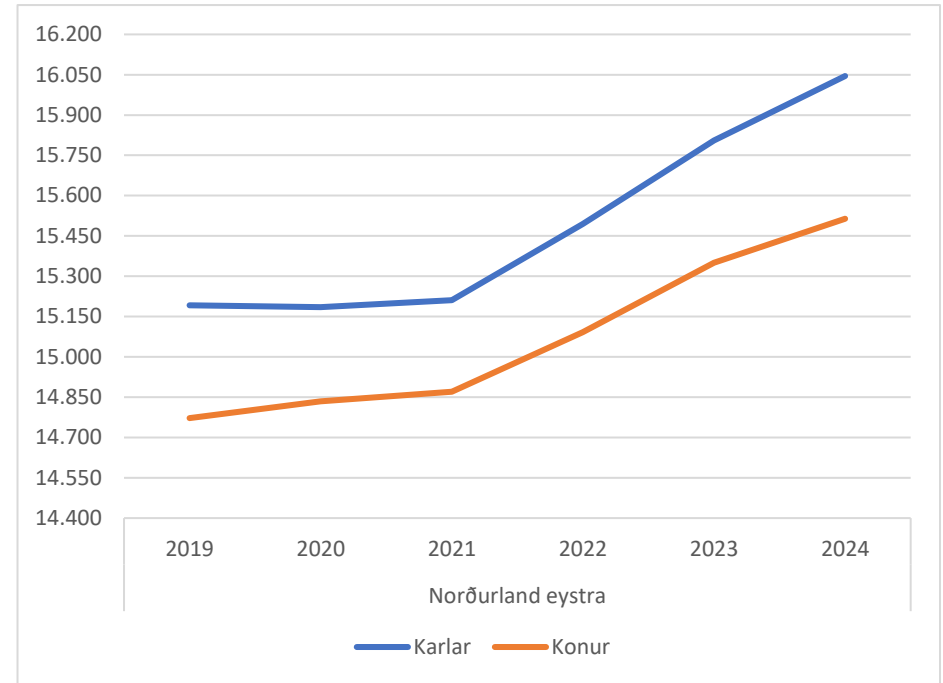
¹⁶ Hagstofa Íslands

¹⁷ Hagstofa Íslands

Mynd 15 – Kynjaskipting íbúa á Norðurlandi vestra¹⁸

Norðurland vestra er sá landshluti sem er með jafnasta dreifingu á milli kynja en karlar eru þar aðeins fleiri þó ekki muni miklu.

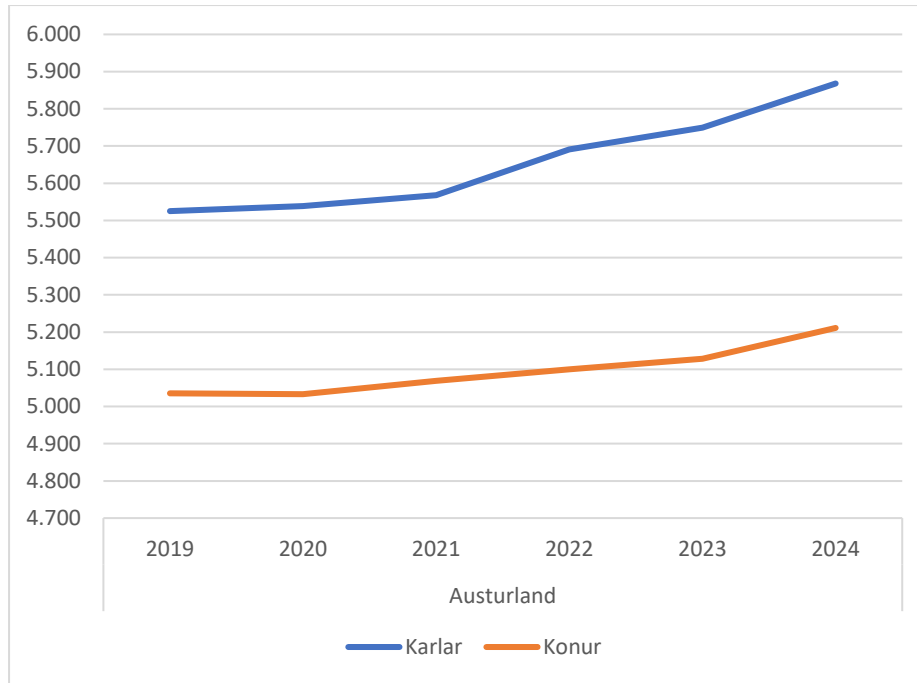

Mynd 16 – Kynjaskipting íbúa á Norðurlandi eystra¹⁹

Á Norðurlandi eystra eru heldur fleiri karlar en konur.

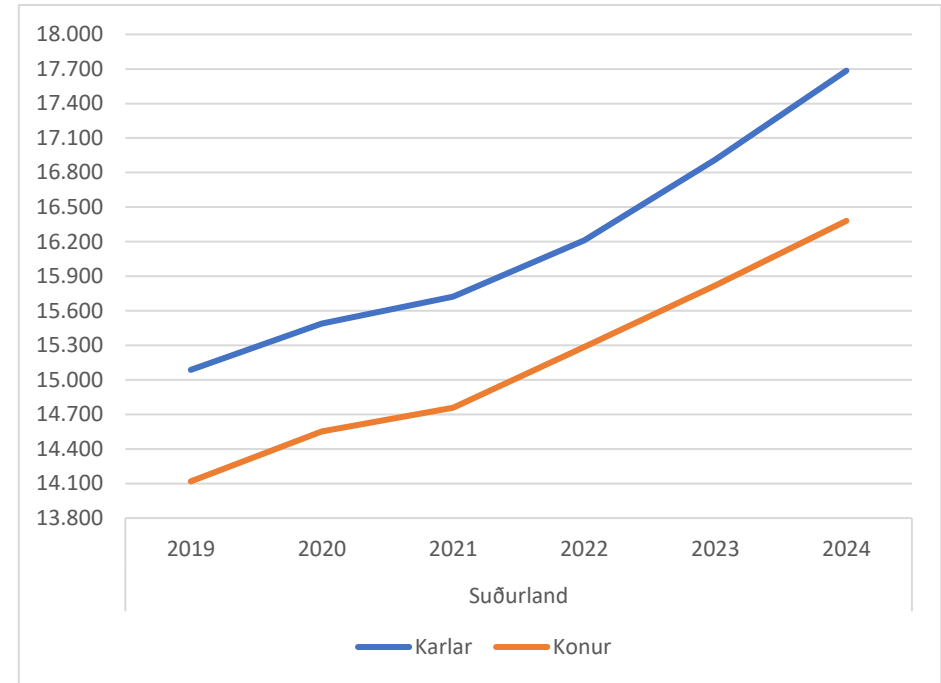
¹⁸ Hagstofa Íslands

¹⁹ Hagstofa Íslands

Mynd 17 – Kynjaskipting íbúa á Austurlandi²⁰

Á Austurlandi búa töluvert fleiri karlar en konur.

Mynd 18 – Kynjaskipting íbúa á Suðurlandi²¹

Á Suðurlandi eru karlar töluvert fleiri en konur.

²⁰ Hagstofa Íslands

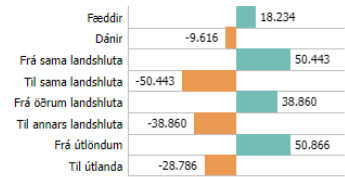
²¹ Hagstofa Íslands

Fólksflutningsjöfnuður og náttúruleg fjölgun

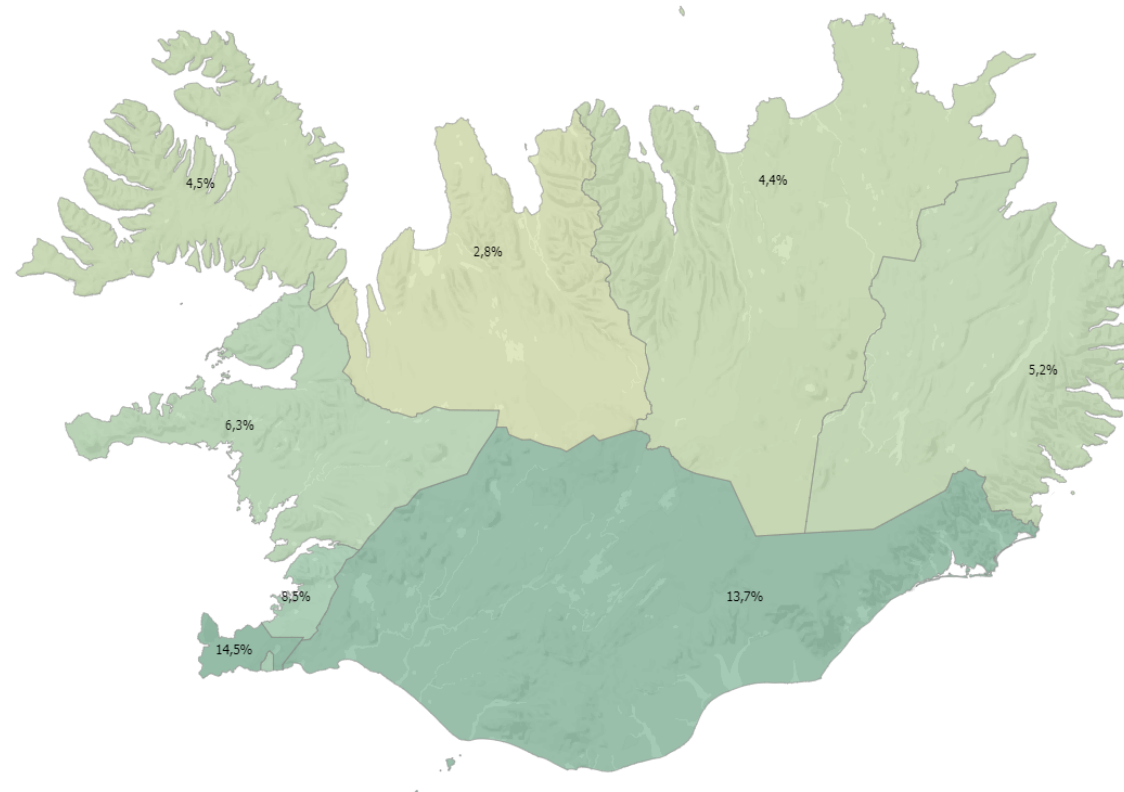
Landið allt

Íbúafjöldi í upphafi tímabils (1. jan. 2019): 356.991
 Íbúafjöldi í lok tímabils (1. jan. 2023): 387.758
 Íbúum fjölgaði um 30.767 (8,6%) á 4 árum,
 frá 1.1.2019 til 1.1.2023

Flutningsjöfnuður: 22.080
 Þar af innlendir: 0
 Þar af við útlönd: 22.080
 Fæddir umfram dána: 8.618

SVæði	Fjöldi upphaf	Fjöldi lok	Breyting	Hlutf. br eyting
Heildin	356.991	387.758	30.767	8,6%
Suðurnes	27.113	31.049	3.936	14,5%
Suðurland	29.735	33.805	4.070	13,7%
Höfuðborgarsvæði	228.231	247.533	19.302	8,5%
Vesturland	16.507	17.541	1.034	6,3%
Austurland	10.670	11.227	557	5,2%
Vestfirir	7.063	7.379	316	4,5%
Norðurland eystra	30.445	31.792	1.347	4,4%
Norðurland vestra	7.227	7.432	205	2,8%

Mynd 19 – Þróun íbúafjölda eftir landshlutum 2019-2023²²

Hér má sjá hlutfallslega fjölgun eftir landshlutum frá 2019–2023 en eins og sjá má hefur íbúum fjölgað í öllum landshlutum en mest þó á Suðurnesjum og Suðurlandi. Rúmlega átjánþúsund börn hafa fæðst á tímabilinu á meðan rúm níuþúsund dauðsföll hafa verið. Rúmlega fimmtíuþúsund manns hafa flutt sig um set innan sama landshluta og þau hafa búið í á meðan tæplega þrjátíu og níuþúsund hafa flutt á milli landshluta. Tæplega fimmtíu og eittþúsund manns hafa flutt til Íslands erlendis frá á meðan tæp tuttugu og níuþúsund hafa flutt frá Íslandi til annarra landa.

²² Byggðastofnun, byggt á gögnum Hagstofu Íslands. [Hér](#) má sjá tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði Byggðastofnunar.

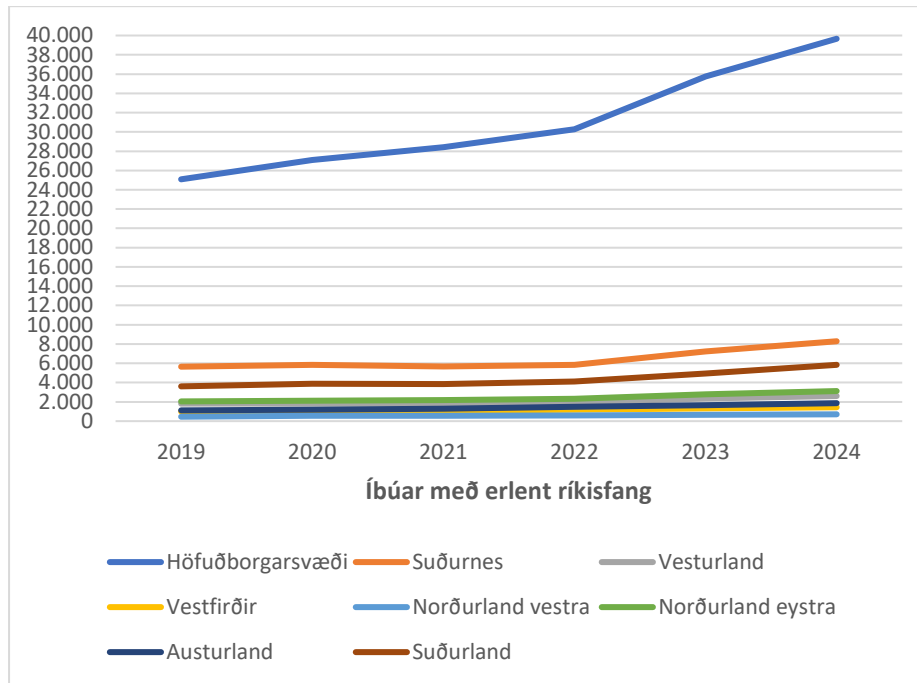
Tafla 4 – Náttúruleg fjölgun og flutningsjöfnuður eftir flokkum 2019-2023²⁴

	Fæddir umfram dána	Flutningsjöfnuður innanlands	Flutningsjöfnuður við útlönd	Flutningsjöfnuður samtals	Heildar fjölgun íbúa
Höfuðborgarsvæði	6.153	-1.303	14.410	13.107	19.260
Suðurnes	818	769	2.345	3.114	3.932
Vesturland	247	-92	870	778	1.025
Vestfirðir	94	-244	466	222	316
Norðurland vestra	51	-178	340	162	213
Norðurland eystra	424	155	760	915	1.339
Austurland	154	-350	757	407	561
Suðurland	677	1.243	2.132	3.375	4.052

Fólki fjölgar með náttúrulegum hætti í öllum landshlutum, það er fæðingar eru fleiri en dauðsföll. Hér má einnig glögg sjá að einungis þrjú landshlutar eru með jákvæðan innlendan fólksflutningsjöfnuð þ.e. fleiri flytja til landshlutanna frá öðrum landshlutum en flytja á brott til annarra landshluta. Hinsvegar flytja mun fleiri til allra landshluta erlendis frá en flytja frá þeim til annarra landa. Þegar allt er tekið saman sjáum við að fólki fjölgar í öllum landshlutum á tímabilinu 2019-2023 en minnst fjölgun er á Vestfirðum og Norðurlandi vestra. Athygli vekur að fæðingar umfram andlát á Vestfirðum eru næstum tvöfalt fleiri en á Norðurlandi vestra þrátt fyrir mjög svipaðan íbúafjölda á báðum svæðum. Einnig fæðast töluvert fleiri á Suðurnesjum en látast miðað við Norðurland eystra þrátt fyrir að aðeins fleiri búi þar.

²⁴ Byggðastofnun, byggt á gögnum Hagstofu Íslands

Ríkisfang

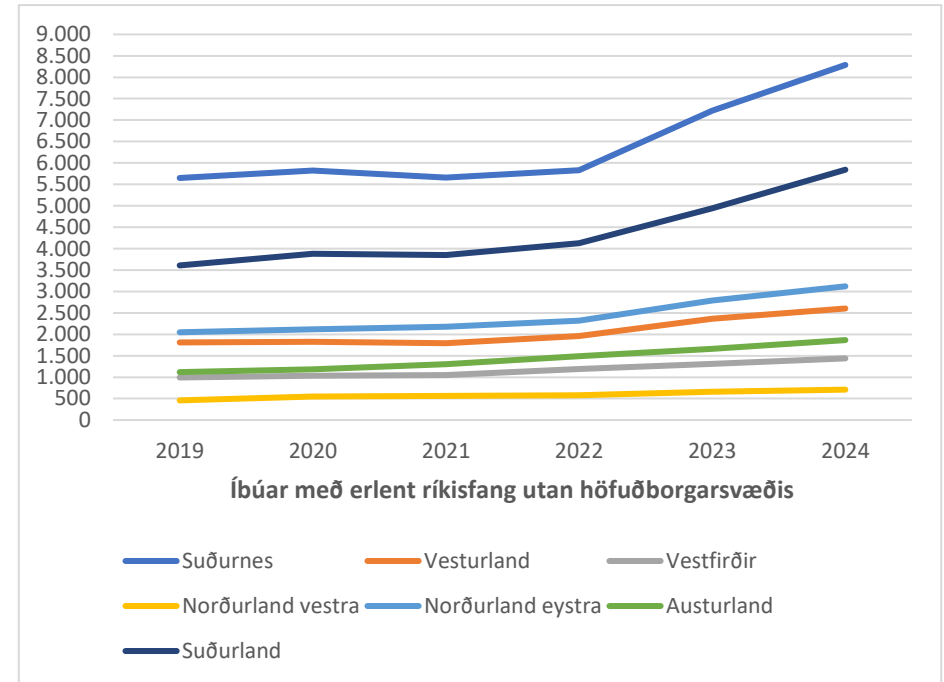

Mynd 21 – Íbúar með erlent ríkisfang eftir landshlutum²⁵

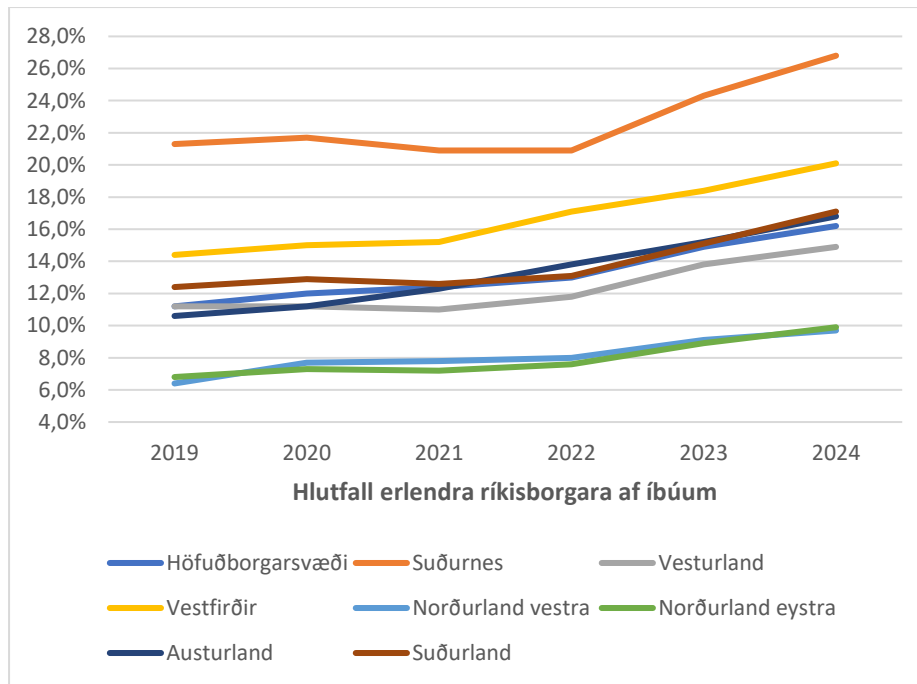
Eins og áður hefur komið fram er fólksfjölgun á Íslandi að mestu drifin áfram af fólki sem flytur til landsins frá útlöndum. Langstærstur hluti þess er fólk með erlent ríkisfang sem flytur vegna vinnu.

²⁵ Hagstofa Íslands

²⁶ Hagstofa Íslands

Mynd 22 – Íbúar með erlent ríkisfang eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis²⁶

Mynd 23 – Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang eftir landshlutum²⁷

Hlutfall íbúa með erlent ríkisfang er mest á Suðurnesjum en næst mest á Vestfirðum. Norðurland vestra og eystra eru þeir landshlutar þar sem minnst hlutfall er af íbúum með erlent ríkisfang.

Íbúavelta

Tafla 5 – Íbúavelta á hverja þúsund íbúa eftir landshlutum²⁸

	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	200	188	201	187	191
Suðurnes	238	209	212	201	247
Vesturland	181	167	179	188	211
Vestfirðir	215	181	216	220	232
Norðurland vestra	136	145	160	157	162
Norðurland eystra	175	162	167	161	164
Austurland	154	150	168	168	168
Suðurland	218	206	220	214	211

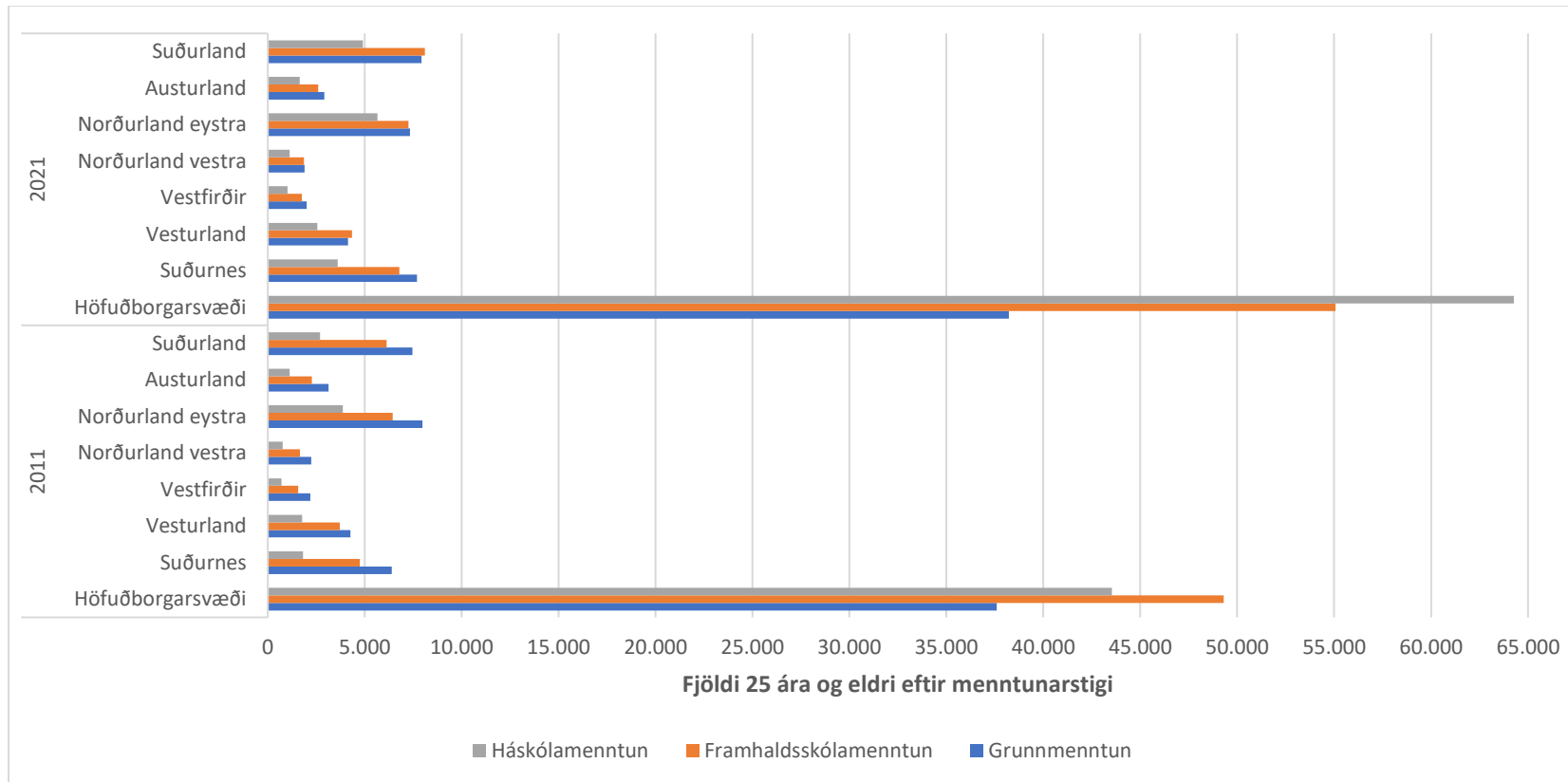
Hér sjáum við hvar íbúafjöldinn hefur verið að breytast mest á hverju landssvæði fyrir sig og á hvaða árum. Það sem hefur mest áhrif á þessar tölur er velta af fólki inn og út úr landinu. Einnig hafa flutningar milli landssvæða áhrif á þessar tölur en ekki jafn mikið og flutningur fólks til og frá landinu á síðustu tveimur áratugum eða svo.

²⁷ Hagstofa Íslands

²⁸ Byggðastofnun, byggt á gögnum Hagstofu Íslands

Menntun

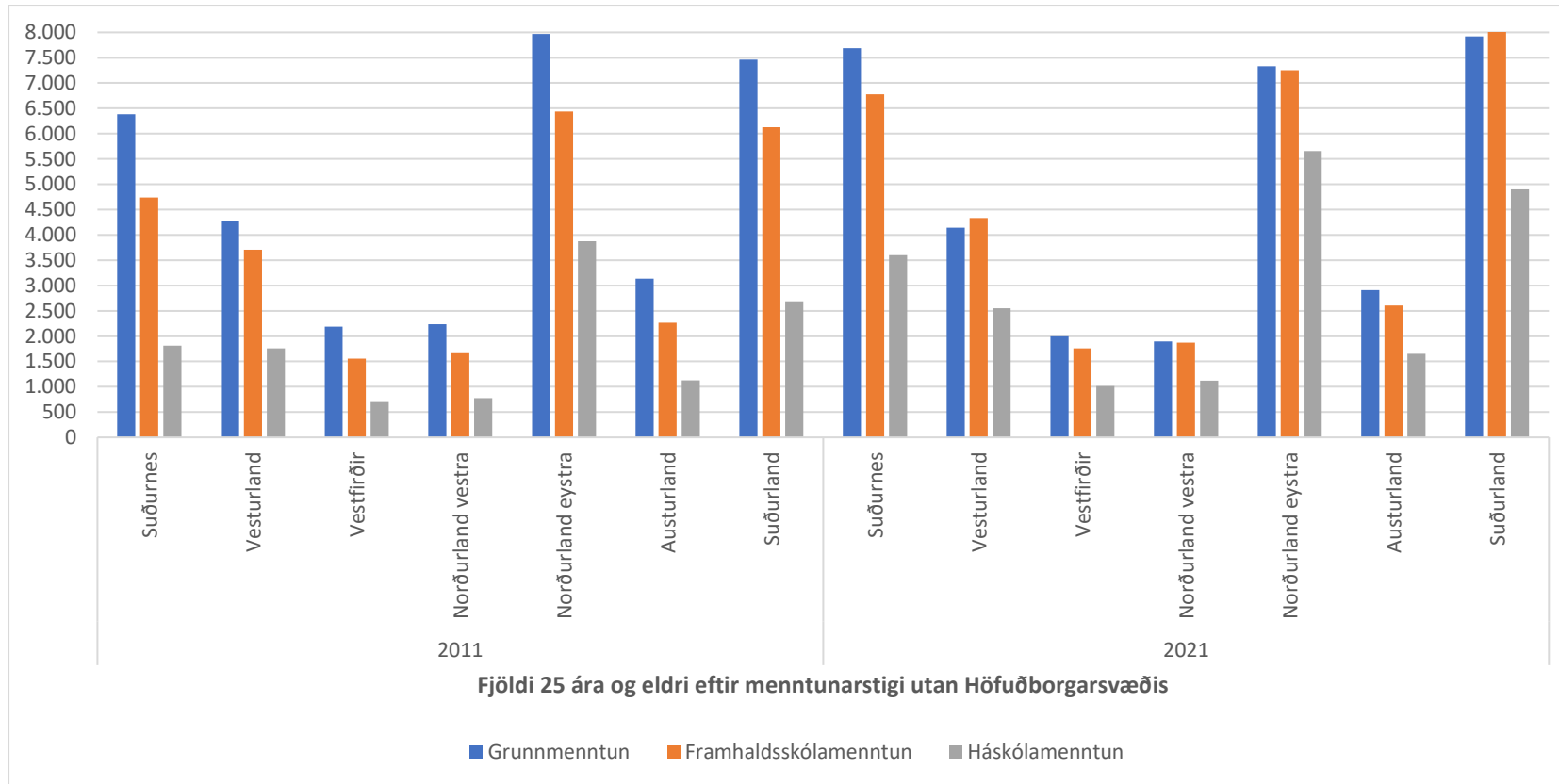
Skipting íbúa eftir menntunarstigi

Mynd 24 – Fjöldi íbúa 25 ára og eldri eftir menntunarstigi og landshlutum²⁹

Skipting menntunar er hér eftir þremur flokkum; háskólamenntun, framhaldsskólamenntun og grunnmenntun. Betra væri að niðurbrot menntunar væri meira t.d. að framhaldsskólamenntun væri skipt í bóknám og iðnnám. Verið er að vinna með Hagstofunni að því að fá þau gögn og meiri tíðni en á 10 ára fresti, þó svo þessar tölur taki ekki stórum breytingum á milli ára. Þessi kafli verður uppfærður þegar og ef slík gögn liggja fyrir.

²⁹ Hagstofa Íslands, manntal

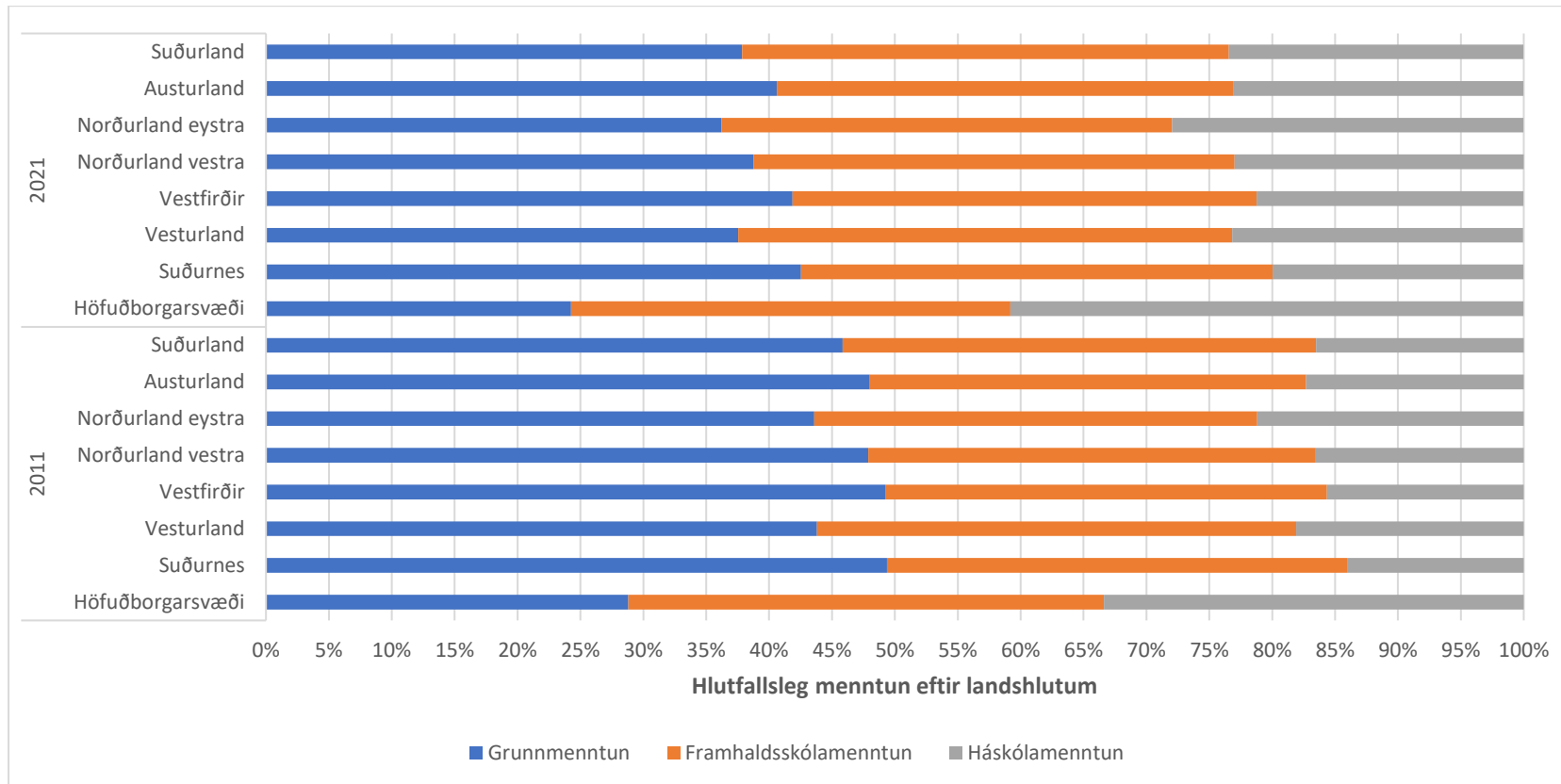

Mynd 25 – Fjöldi íbúa 25 ára og eldri eftir menntunarstigi og landshlutum utan Höfuðborgarsvæðis³⁰

Hvað menntunarstig varðar breyttist margt á 10 ára tímabilinu 2011-2021 og má þar helst telja að hlutfall íbúa með grunnmenntun hefur lækkað töluvert. Utan höfuðborgarsvæðis er hlutfall fólks með háskólamenntun hæst á Norðurlandi eystra en Vesturland og Suðurland hafa hæst hlutfall fólks með framhaldsskólamenntun.

³⁰ Hagstofa Íslands, manntal

Hlutfallsleg menntun

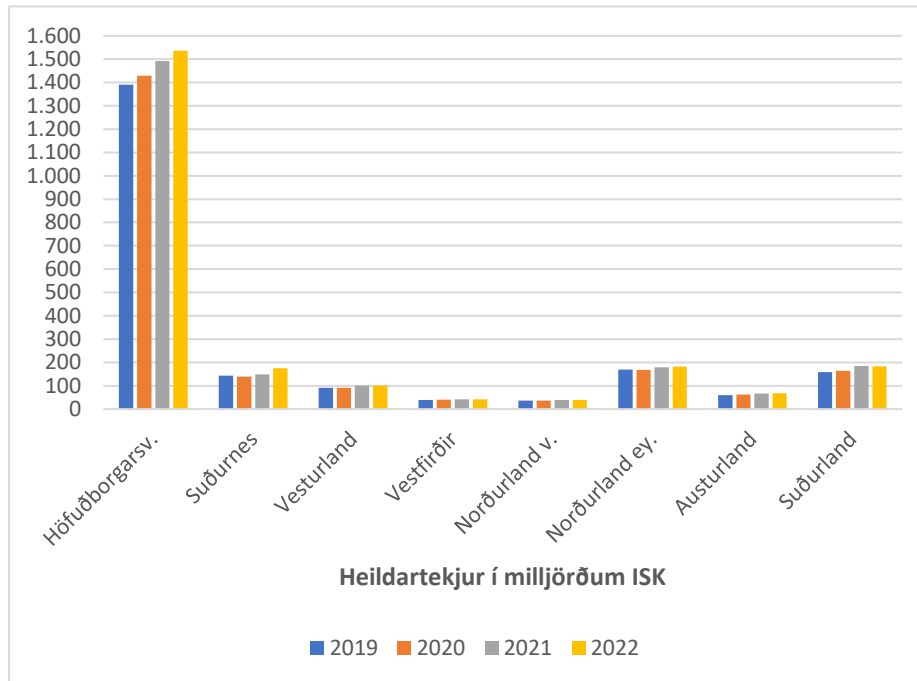

 Mynd 26 – Hlutfallsleg skipting íbúa eftir menntun í hverjum landshluta³¹

Hlutfallslega hefur háskólámenntuðum fjölgað mikið í öllum landshlutum á árunum 2011-2021 en fólki með framhaldsskólámenntun hefur líka fjölgað.

³¹ Hagstofa Íslands, manntal

Efnahagspróun

Tekjur

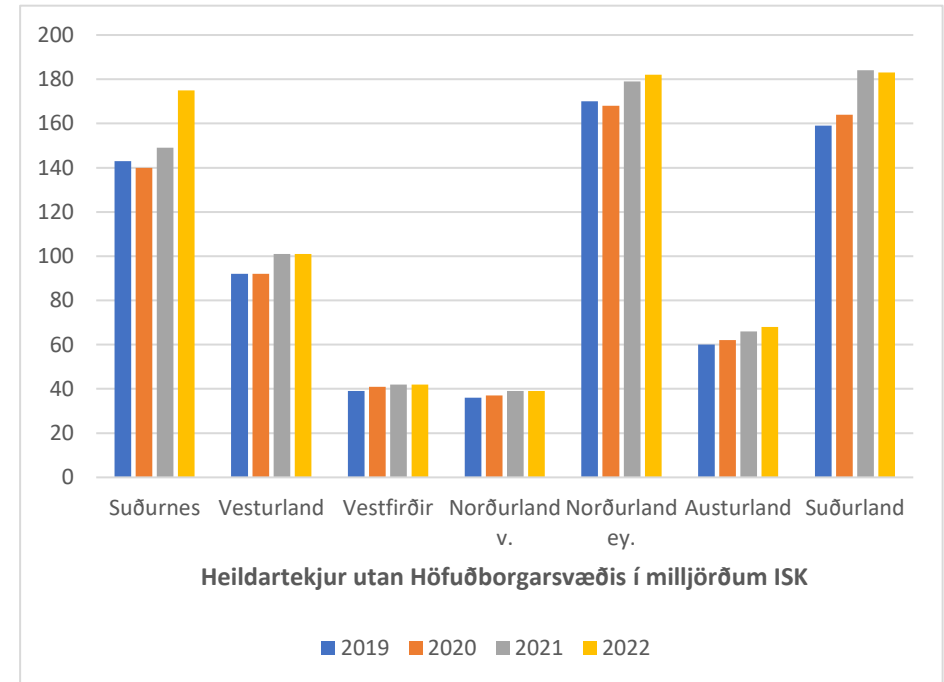

Mynd 27 – Heildartekjur íbúa í milljörðum ISK³²

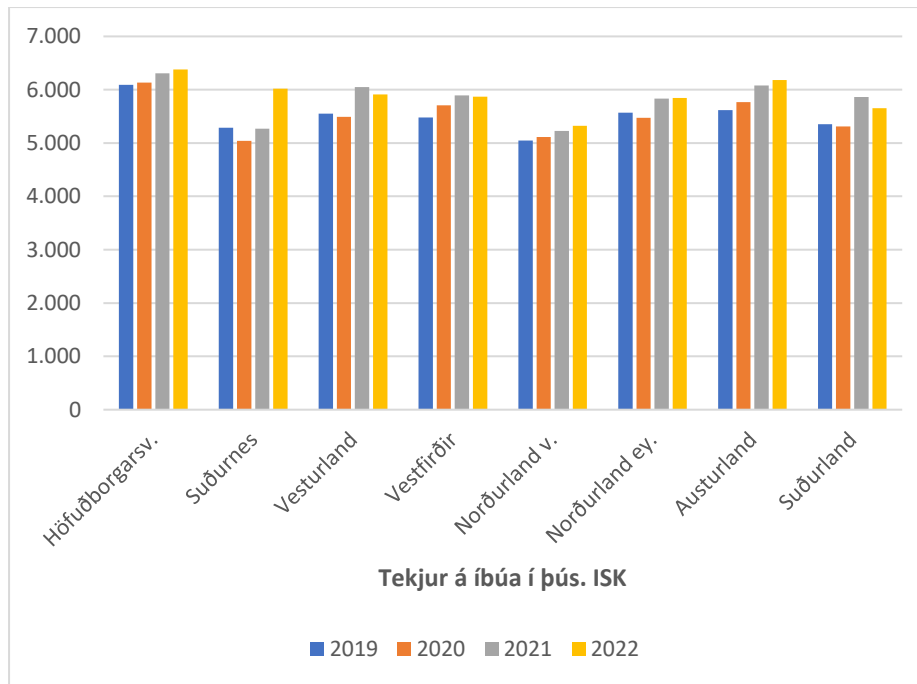
Heildartekjur eru allar tekjur einstaklinga, þ.m.t. launagreiðslur, atvinnuleysisbætur, lífeyrissjóðsgreiðslur, fjármagnstekjur, bætur frá Tryggingastofnun og sjúkratryggingum, fæðingarorlofsgreiðslur, fjárhagsaðstoð sveitarfélaga og aðrar staðgreiðsluskyldar tekjur. Mælaborð Byggðastofnunar verður uppfært á komandi vikum og verða gögnin hér uppfærð í samræmi við það.

³² Byggðastofnun, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) má nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði Byggðastofnunar

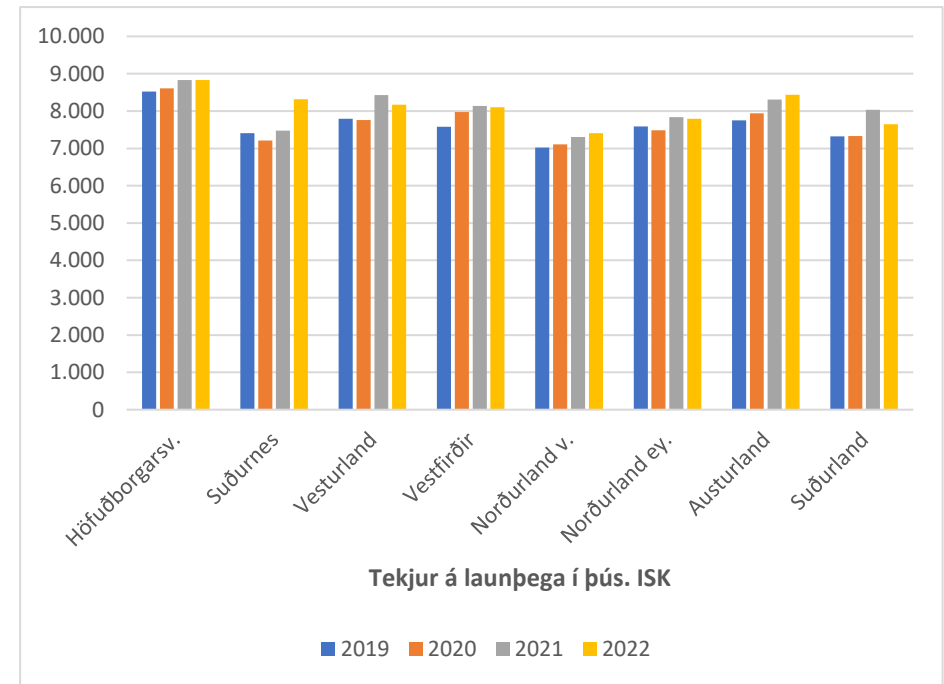
³³ Byggðastofnun, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) má nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði Byggðastofnunar

Mynd 28 – Heildartekjur íbúa utan höfuðborgarsvæðis í milljörðum ISK³³

 Mynd 29 – Tekjur á hvern íbúa í þúsundum ISK³⁴

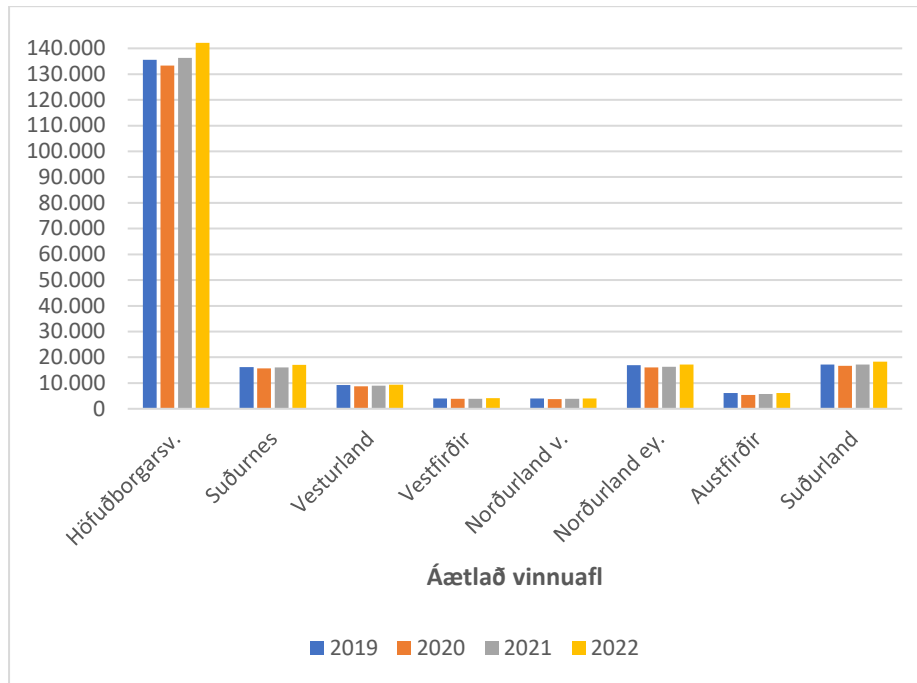
Tekjur á íbúa og launþega hafa hækkað á öllum svæðum nema á Vesturlandi, Vestfirðum og Suðurlandi á tímabilinu. Þegar horft er á báðar myndir sést að þær haldast mjög í hendur og er það til marks um að dreifing tekjulausra hópa eins og barna virðist vera mjög svipuð á landinu öllu.

 Mynd 30 – Tekjur á hvern launþega í þúsundum ISK³⁵

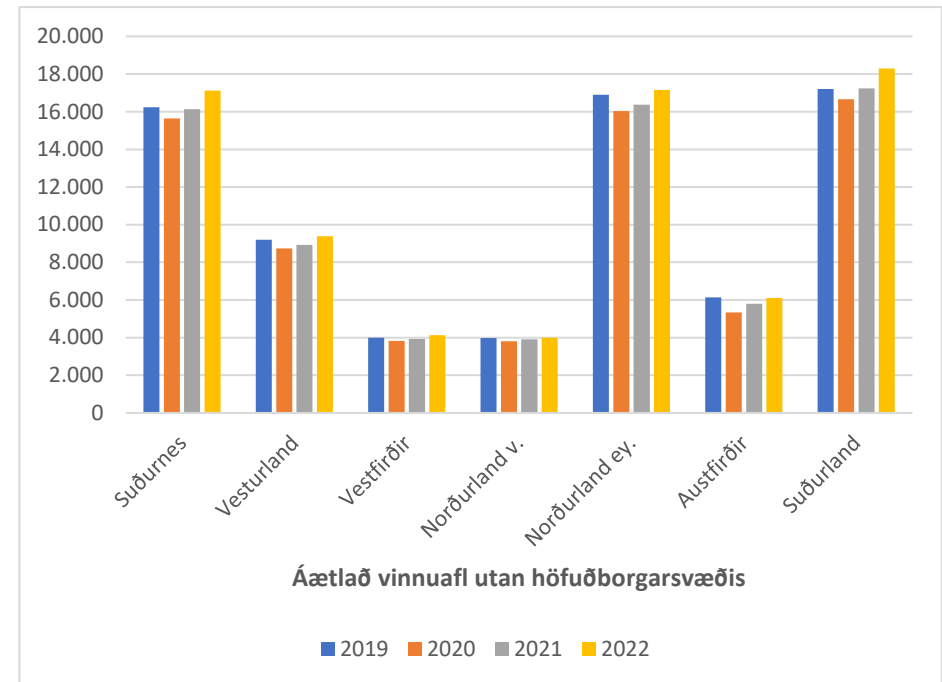
³⁴ Byggðastofnun, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) má nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði Byggðastofnunar

³⁵ Byggðastofnun, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) má nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði Byggðastofnunar

Atvinnuleysi og atvinnuþáttaka

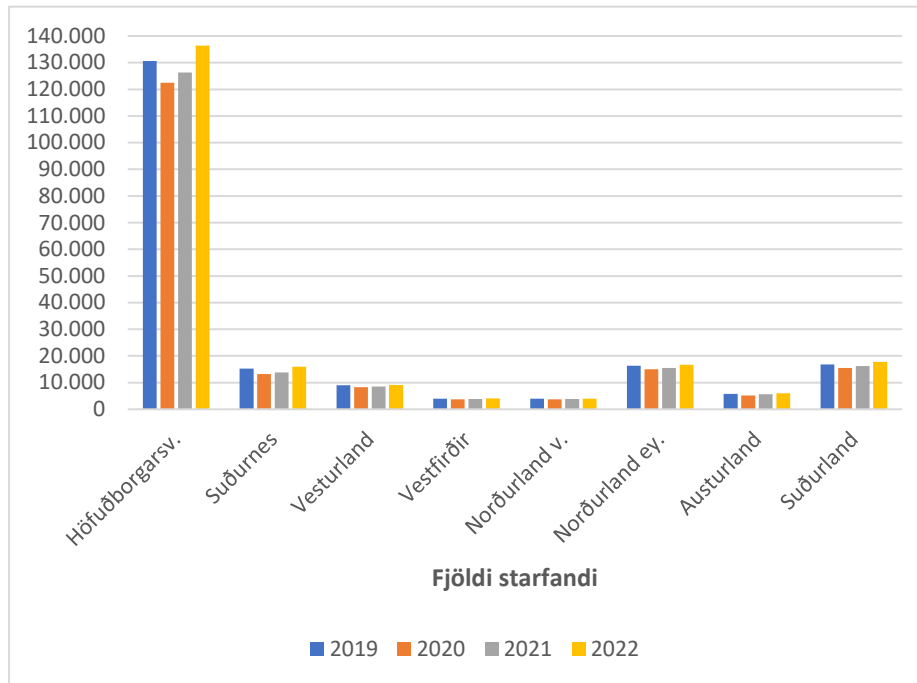

 Mynd 31 – Áætlað vinnuafli eftir landshlutum³⁶

Áætlað vinnuafli hefur aukist alls staðar á landinu á tímabilinu nema á Austfirðum. Mest þó á Suðurnesjum og Suðurlandi en sjá má á árunum 2020 og 2021 dróst vinnuafli saman vegna covid þar sem mikið af erlendu vinnuafli hefur haldið til síns heima þegar faraldurinn stóð sem hæst.

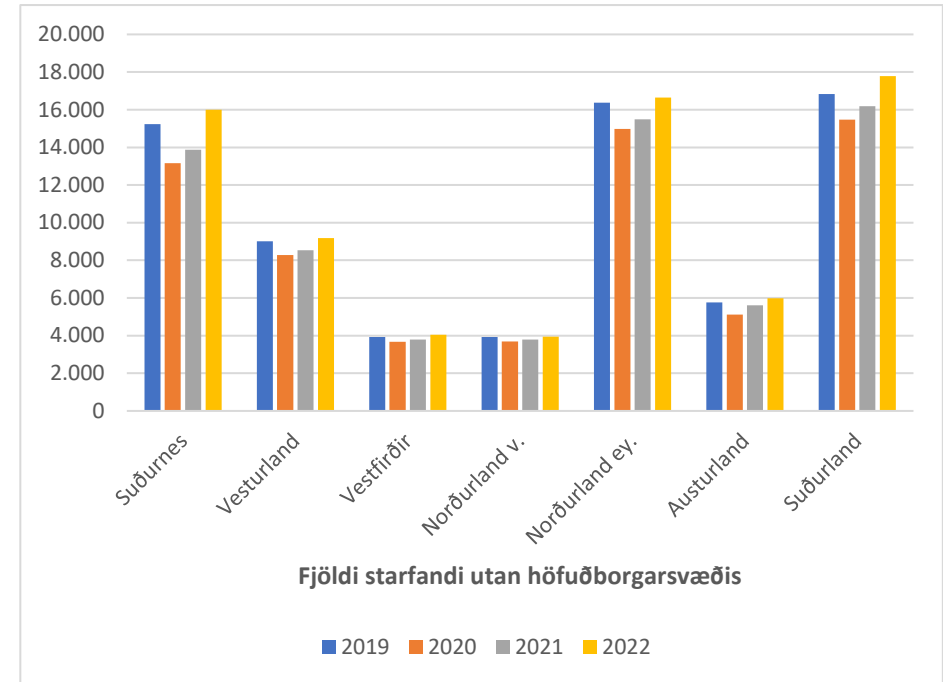

 Mynd 32 – Áætlað vinnuafli eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis³⁷

³⁶ Vinnuálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnuálastofnunar.

³⁷ Vinnuálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnuálastofnunar.

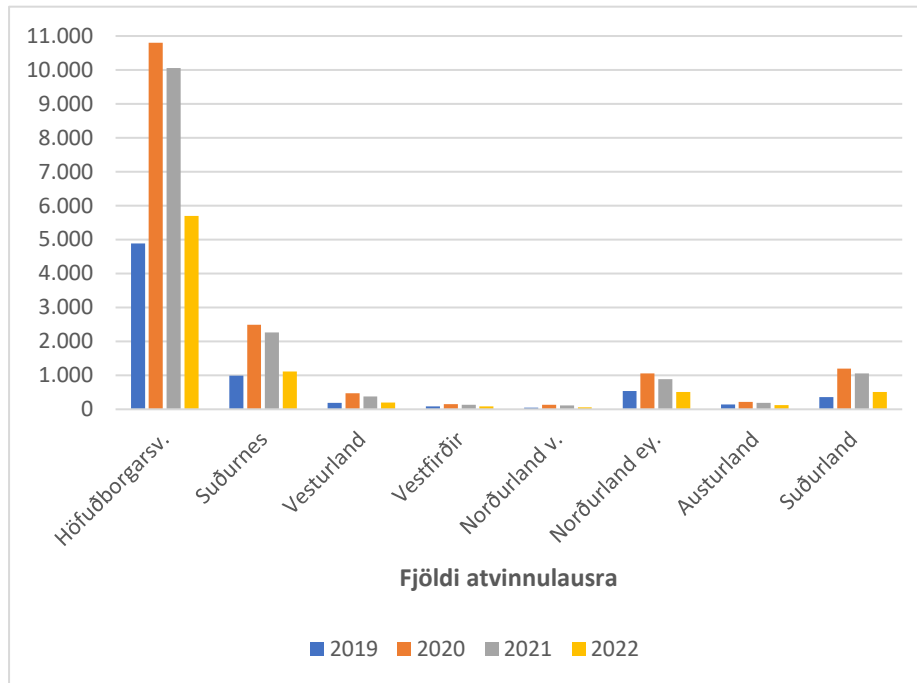

 Mynd 33 – Fjöldi starfandi eftir landshlutum³⁸

Starfandi fólki hefur fjölgað á öllum landssvæðum á tímabilinu en mest á Suðurnesjum og Suðurlandi. Sjá má að þeir landshlutar sem reiða sig mest á ferðaþjónustu urðu fyrir mestum áhrifum af covid árin 2020 og 2021 þegar fjöldi starfandi fólks fækkaði verulega á Suðurnesjum, Norðurlandi eystra og Suðurlandi.

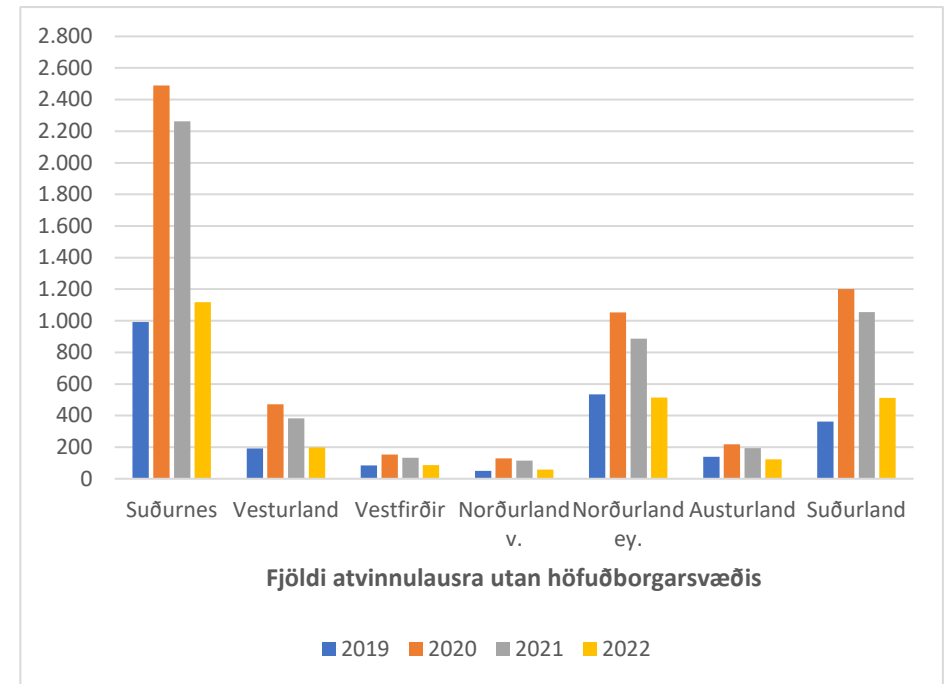

 Mynd 34 – Fjöldi starfandi eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis³⁹

³⁸ Vinnumálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnumálastofnunar.

³⁹ Vinnumálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnumálastofnunar.

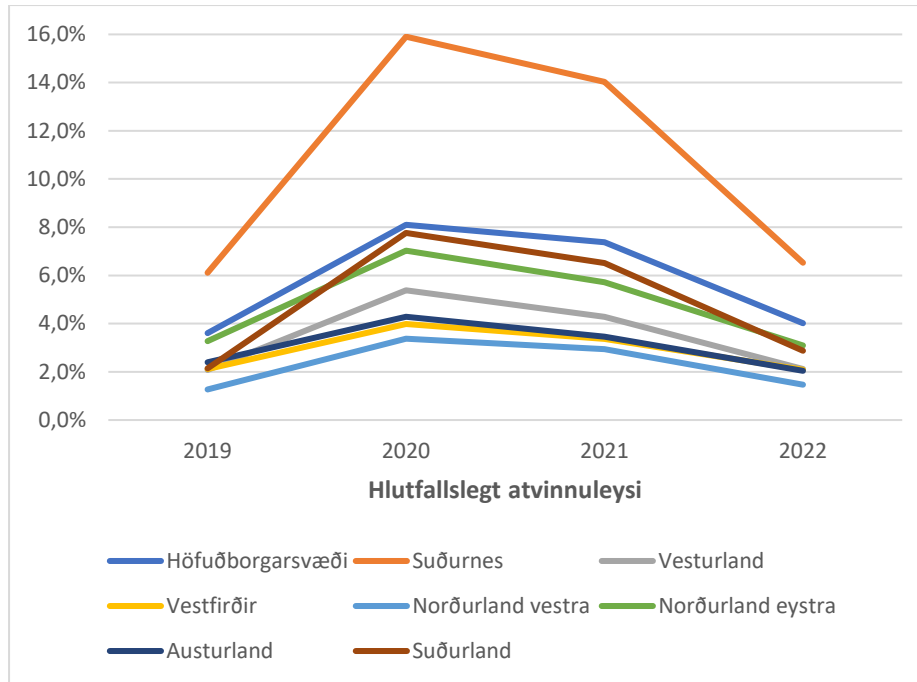

 Mynd 35 – Fjöldi atvinnulausra eftir landshlutum⁴⁰

Sjá má á fjölda atvinnulausra að áhrif covid voru langmest í áður nefndum landshlutum sem reiða sig mest á ferðaþjónustu en hvergi þó meira en á Suðurnesjum þar sem fjöldi atvinnulausra hækkaði um allt að 150% á umræddum árum 2020 og 2021.

 Mynd 36 – Fjöldi atvinnulausra eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis⁴¹

⁴⁰ Vinnumálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnumálastofnunar.

⁴¹ Vinnumálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnumálastofnunar.

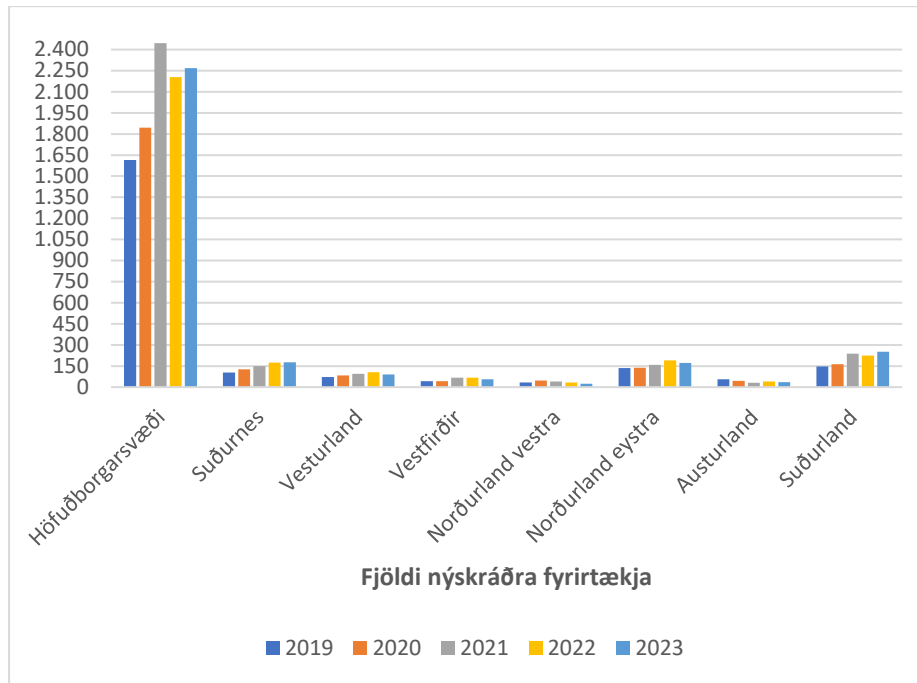

Mynd 37 – Hlutfallslegt atvinnuleysi eftir landshlutum⁴²

Hér sjáum við hversu mikið atvinnuleysi jókst meðan covid faraldurinn reið yfir. Á Suðurnesjum jókst atvinnuleysið langt um mest þó einnig hafi það aukist í öllum öðrum landshlutum.

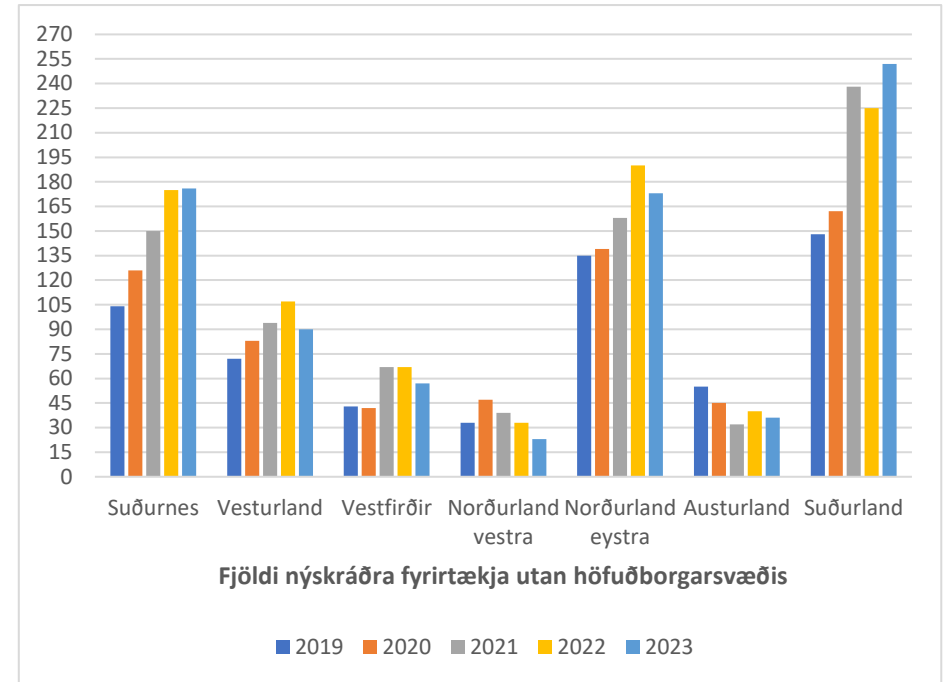
⁴² Vinnumálastofnun. [Hér](#) er hægt að nálgast tölur fyrir hvert sveitarfélag í mælaborði vinnumálastofnunar.

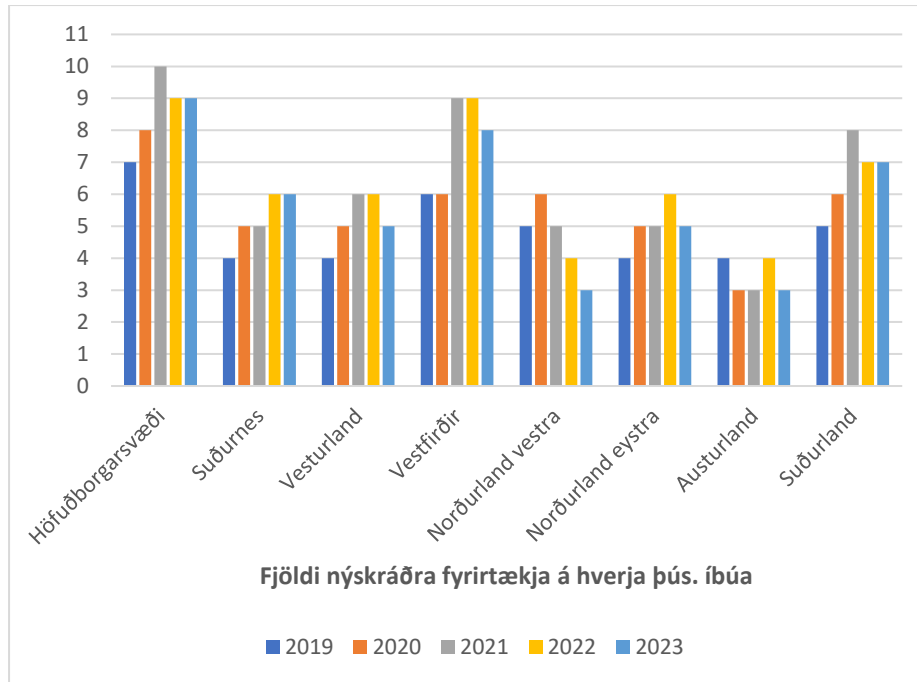
Nýskráning fyrirtækja

 Mynd 38 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja eftir landshlutum⁴³

Fjöldi nýskráðra fyrirtækja hefur verið mestur á Suðurnesjum, Norðurlandi eystra og Suðurlandi á tímabilinu á meðan heldur hefur dregið úr fjölda þeirra á Austurlandi og Norðurlandi vestra.

⁴³ Hagstofa Íslands

⁴⁴ Hagstofa Íslands

 Mynd 39 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis⁴⁴

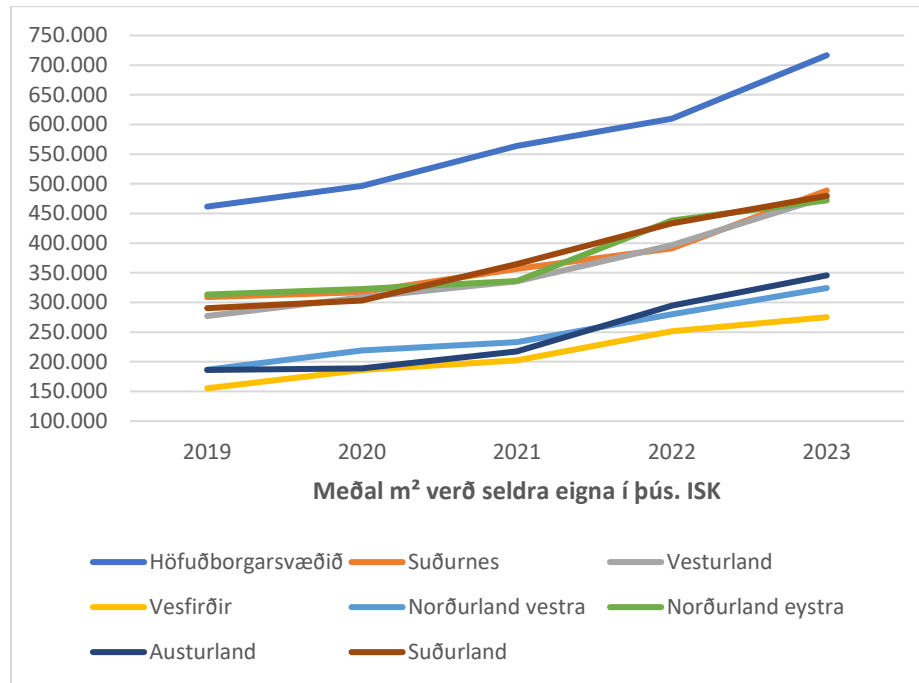

Mynd 40 – Fjöldi nýskráðra fyrirtækja á hverja þúsund íbúa eftir landshlutum⁴⁵

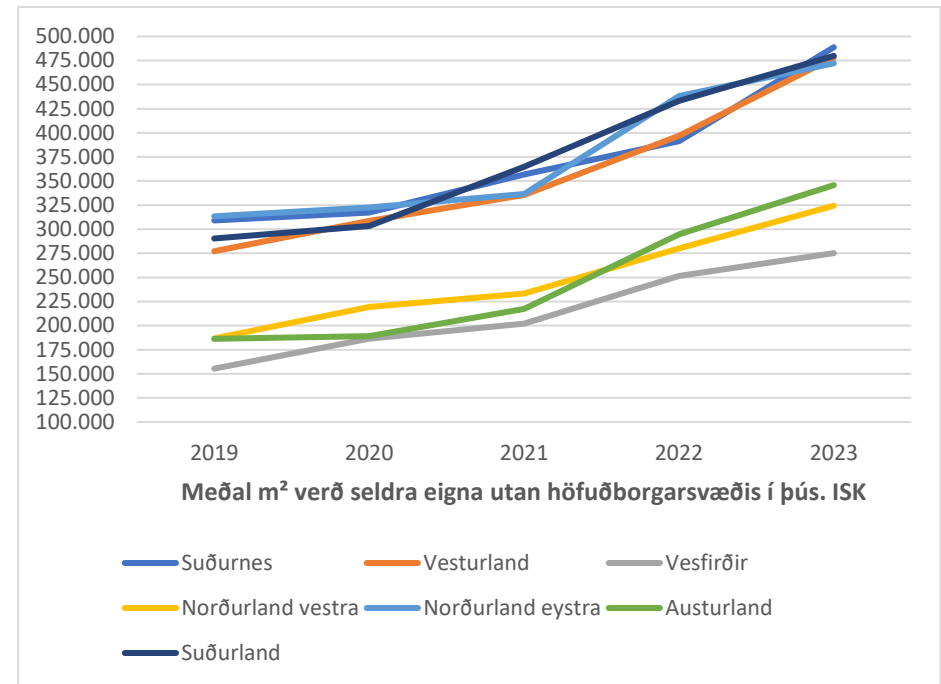
Utan höfuðborgarsvæðisins standa Vestfirðir og Suðurland upp úr þegar horft er á fjölda nýskráðra fyrirtækja miðað við fjölda íbúa. Austurland er sá landshluti sem er með hvað fæst nýskráð fyrirtæki á hverja þúsund íbúa á tímabilinu sem skoðað er.

⁴⁵ Hagstofa Íslands

Fasteignaverð

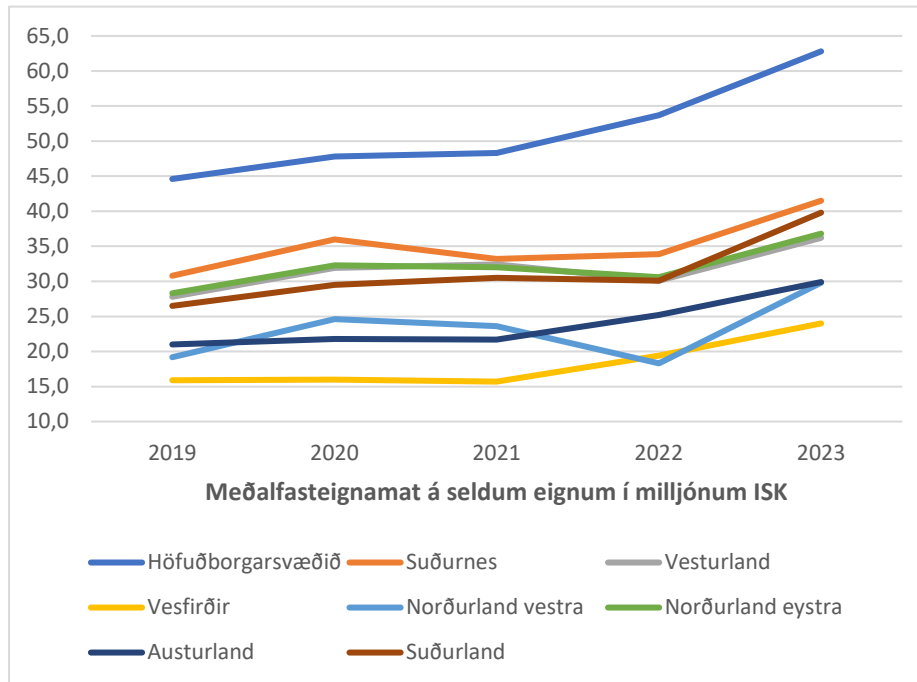

 Mynd 41 – Meðalfermetraverð seldra eigna í þúsundum ISK⁴⁶

Landshlutarnir utan höfuðborgarsvæðisins skipta sér í tvo frekar jafna hópa þegar skoðað er fermetraverð íbúðareigna. Meðalfermetraverð er umtalsvert hærra í fjölmennari landshlutunum Suðurnesjum, Vesturlandi, Norðurlandi eystra og Suðurlandi en það er á Vestfjörðum, Norðurlandi vestra og Austurlandi. Fasteignaverð hefur hækkað umtalsvert í öllum landshlutum á tímabilinu.

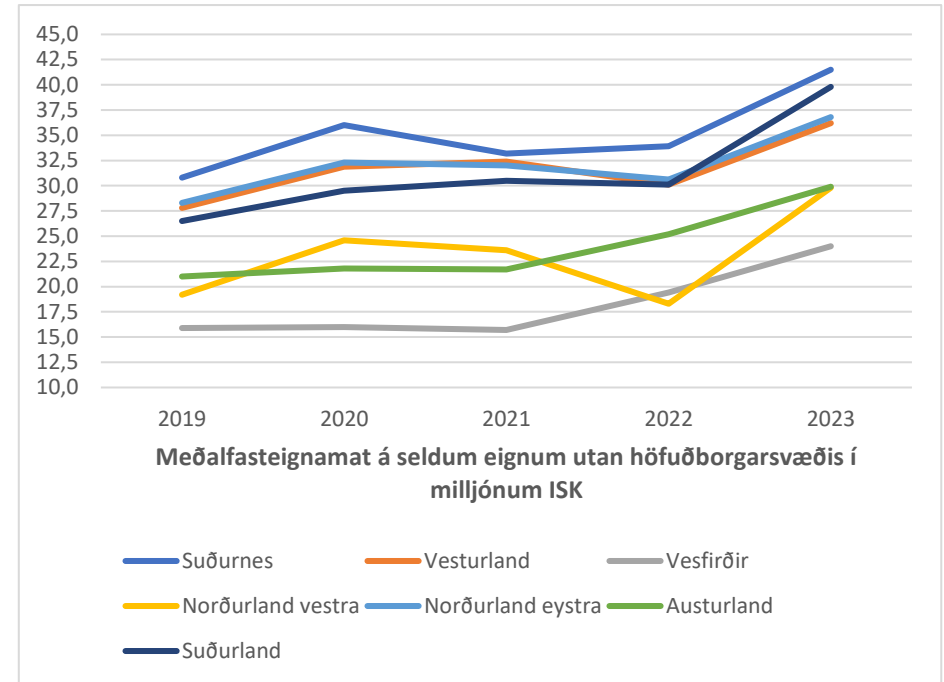

 Mynd 42 – Meðalfermetraverð seldra eigna í þúsundum ISK utan höfuðborgarsvæðis⁴⁷

⁴⁶ Fasteignaleitin, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar m.a. eftir pósthúnum.

⁴⁷ Fasteignaleitin, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar m.a. eftir pósthúnum.

 Mynd 43 – Meðalfasteignamat á seldum eignum í milljónum ISK eftir landshlutum⁴⁸

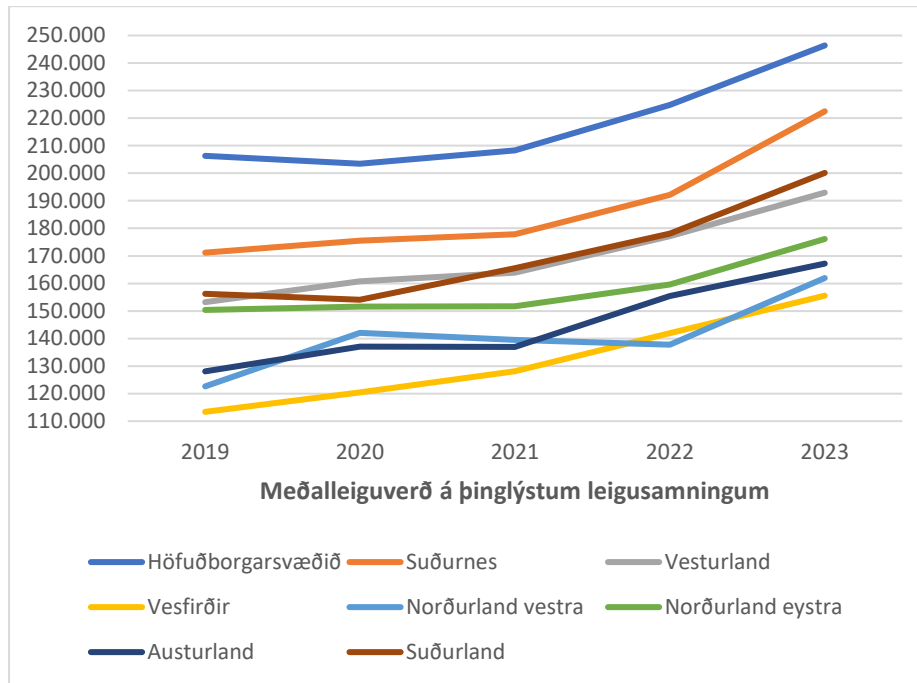
Þegar meðalfasteignamat íbúðareigna er skoðað má sjá svipaðan mun á milli landssvæða og þegar meðalfermetraverð er skoðað. Þó er bilið á milli fjölmennari landshlutanna og hinna fámennari ekki jafn mikið og sést þar.

 Mynd 44 – Meðalfasteignamat á seldum eignum í milljónum ISK eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis⁴⁹

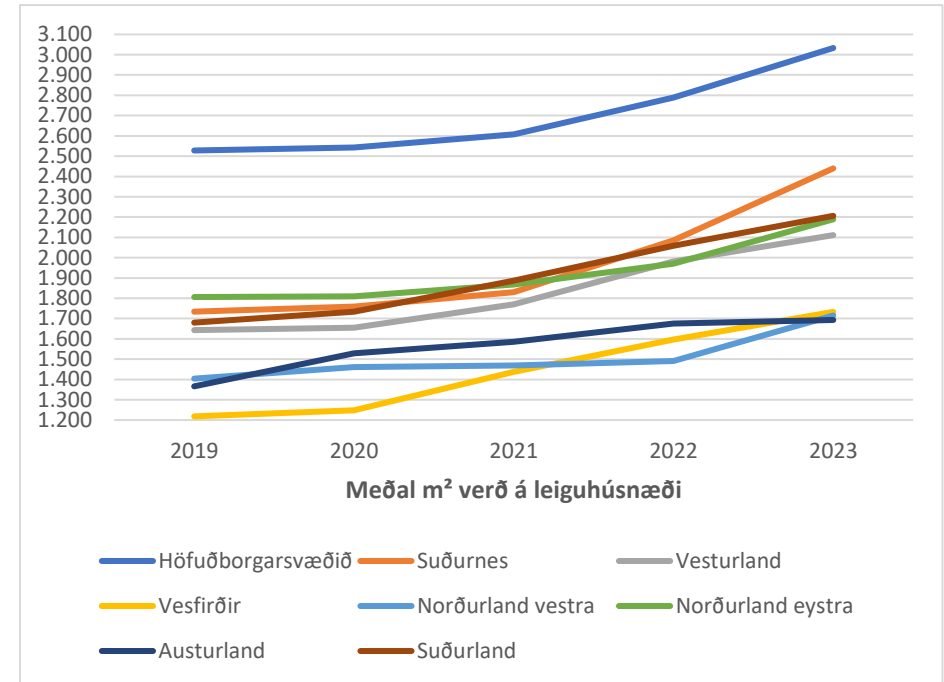
⁴⁸ Fasteignaleitin, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar m.a. eftir pósthúnum.

⁴⁹ Fasteignaleitin, byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar m.a. eftir pósthúnum.

Leiguhúsnæði

 Mynd 45 – Meðalleiguverð á þinglýstum leigusamningum eftir landshlutum⁵⁰

Leiguverð hefur risið töluvert í öllum landshlutum en hæsta meðal leiguverð fyrir utan Höfuðborgarsvæðið er á Suðurnesjum en lægst á Vestfirðum.

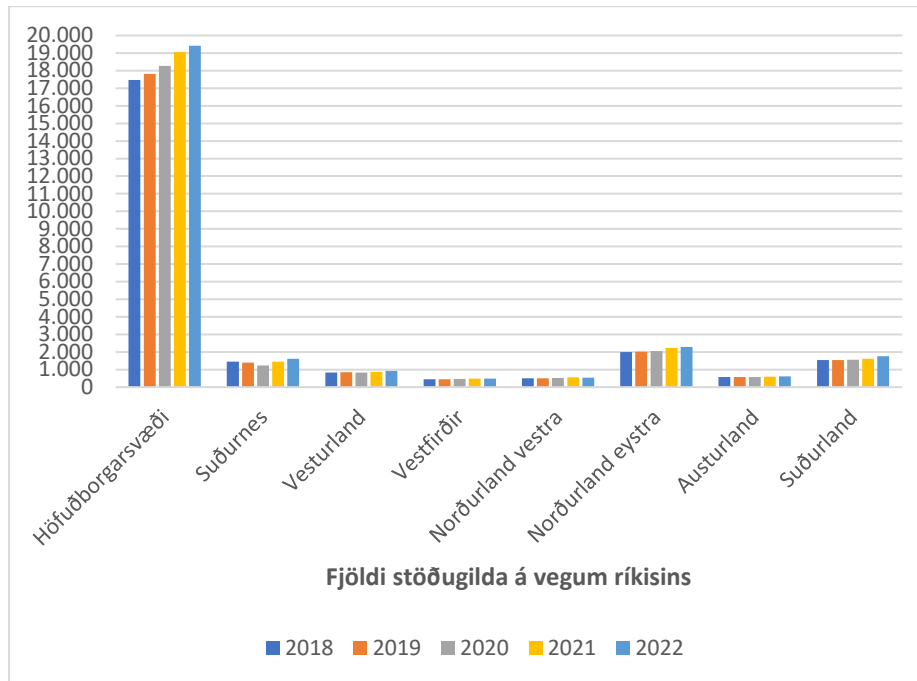

 Mynd 46 – Meðalfermetraverð á leiguhúsnæði eftir landshlutum⁵¹

Þegar horft er á meðalfermetraverð leiguhúsnæðis má sjá að skiptingin á milli fjölmennari og fámennari landshlutanna verður aftur greinilegri. Meðal fermetraverð á leiguhúsnæði er hærra á Suðurnesjum, Vesturlandi, Norðurlandi eystra og Suðurlandi en í hinum landshlutunum.

⁵⁰ Húsnæðis og mannvirkjastofnun – fasteignaskrá. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar, m.a. eftir póstnúmerum.

⁵¹ Húsnæðis og mannvirkjastofnun – fasteignaskrá. [Hér](#) er hægt að sjá nánari upplýsingar, m.a. eftir póstnúmerum.

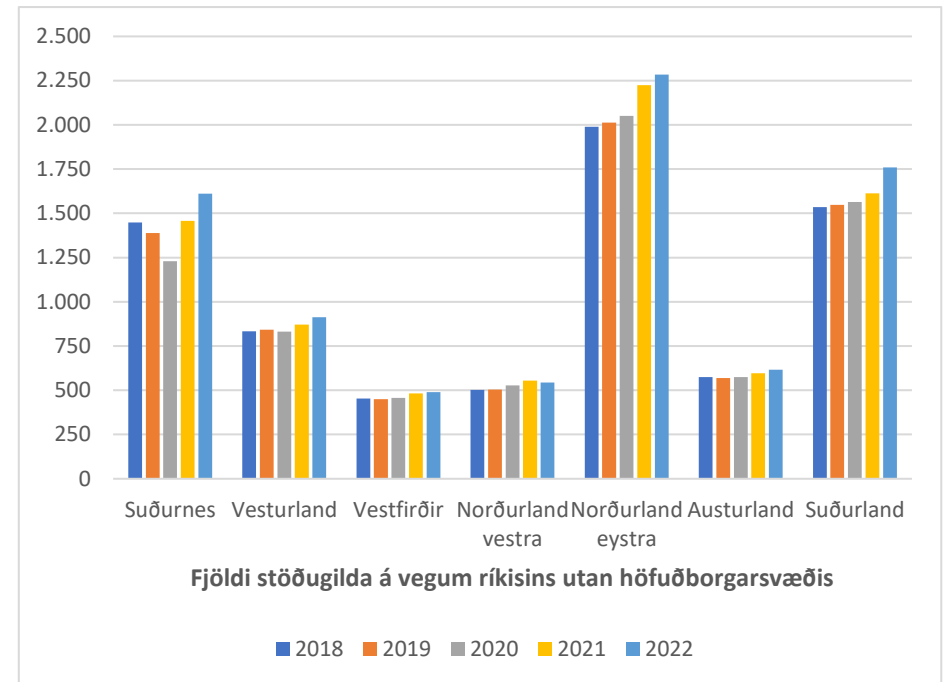
Fjöldi opinberra starfa

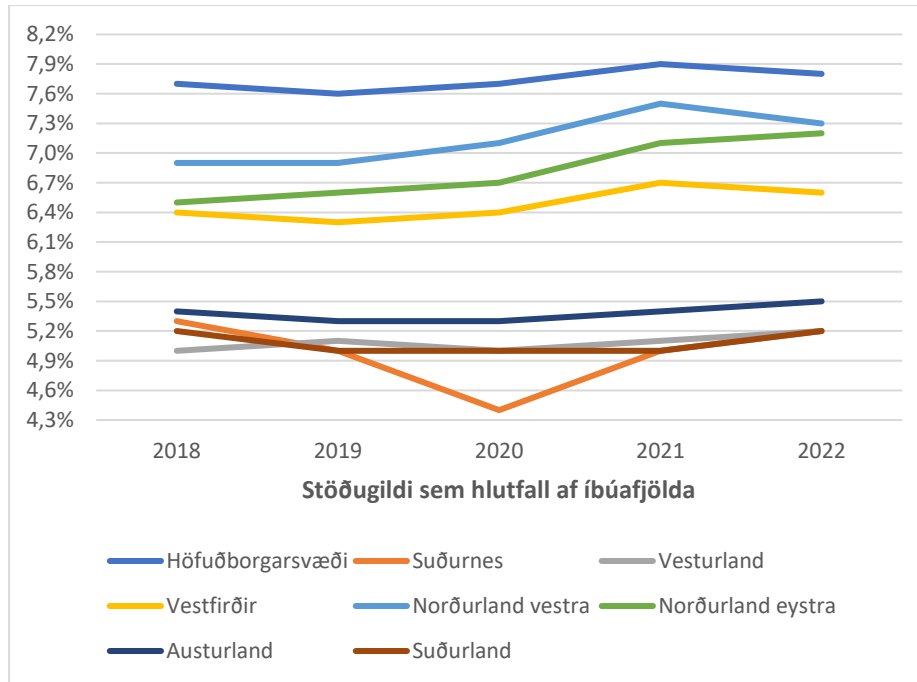

 Mynd 47 – Fjöldi stöðugilda á vegum ríkisins eftir landshlutum⁵²

Stöðugildum á vegum ríkisins hefur fjölgað í öllum landshlutum á tímabilinu. Mest þó á Suðurnesjum, Norðurlandi eystra og Suðurland. Þannig helst fjöldi stöðugilda á vegum ríkisins nokkuð í hendur við fjölda íbúa í landshlutunum nema þá helst á Norðurlandi eystra, það skýrist af einhverju leyti af stóru sjúkrahúsi á Akureyri og þeirri þjónustu sem Akureyri sinnir á Norðurlandi. Uppfærsla á mælaborðinu verður á haustmánuðum fyrir árið 2023 og verður því bætt inn í þessa skýrslu ásamt nokkrum öðrum uppfærslum sem greint verður frá hér á eftir.

⁵² Byggðastofnun. [Hér](#) má nálgast tölur eftir sveitarfélögum í mælaborði Byggðastofnunar.

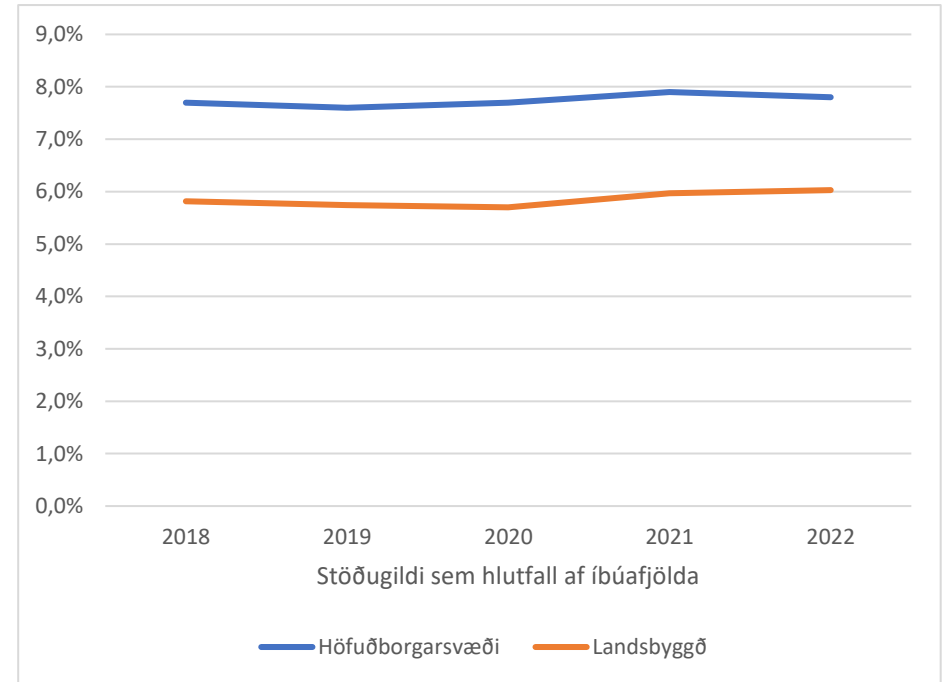
⁵³ Byggðastofnun. [Hér](#) má nálgast tölur eftir sveitarfélögum í mælaborði Byggðastofnunar.

 Mynd 48 – Fjöldi stöðugilda á vegum ríkisins eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis⁵³

Mynd 49 – Stöðugildi á vegum ríkisins eftir landshlutum sem hlutfall af fjölda íbúa⁵⁴

Þegar litið er til fjölda stöðugilda sem hlutfall af íbúafjölda má sjá að stöðugildum hefur mestmegnis fjölgað í takt við fjölgun íbúa. Sjá má að árið 2020 fækkaði stöðugildum töluvert á Suðurnesjum en það má skýra með fækkun starfsmanna ISAVIA á Keflavíkurflugvelli vegna covid. Þeir landshlutar sem hafa hlutfallslega fæst stöðugildi á vegum ríkisins eru Suðurnes, Vesturland, Austurland og Suðurland.

Mynd 50 – Stöðugildi sem hlutfall af fjölda íbúa á höfuðborgarsvæðinu og á landsbyggðinni⁵⁵

⁵⁴ Byggðastofnun. [Hér](#) má nálgast tölur eftir sveitarfélögum í mælaborði Byggðastofnunar.

⁵⁵ Byggðastofnun. [Hér](#) má nálgast tölur eftir sveitarfélögum í mælaborði Byggðastofnunar.

Samgöngur (innviðir)

Vegir

 Tafla 6 – Skipting vegakerfisins í hverjum landshluta eftir vegflokkum í kílómetrum⁵⁶

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stofnvegir	Suðurnes	263	263	263	263	276	276
	Vesturland	627	627	627	627	627	627
	Vestfirðir	747	747	727	727	727	727
	Norðurl.vestra	541	541	540	540	540	542
	Norðurl.eystra	805	819	816	816	815	815
	Austurland	891	887	674	674	675	675
	Suðurland	1038	1038	1251	1251	1250	1250
Tengivegir	Reykjanes	178	178	173	173	172	176
	Vesturland	630	630	630	630	630	630
	Vestfirðir	280	280	297	297	297	297
	Norðurl.vestra	571	571	570	570	572	571
	Norðurl.eystra	522	517	521	521	516	516
	Austurland	439	446	439	439	439	433
	Suðurland	759	759	768	770	779	835
Héraðsvegir	Suðurnes	72	76	76	76	75	76
	Vesturland	463	465	465	465	465	464
	Vestfirðir	277	274	274	274	275	275
	Norðurl.vestra	398	398	400	400	400	396
	Norðurl.eystra	458	449	448	448	454	454
	Austurland	345	339	275	275	282	281
	Suðurland	635	633	694	694	698	695
Landsvegir	Suðurnes	24	24	24	24	24	24
	Vesturland	122	122	122	122	122	122
	Vestfirðir	95	95	108	108	108	108
	Norðurl.vestra	226	226	226	226	226	226
	Norðurl.eystra	447	447	447	447	447	447
	Austurland	472	472	431	431	431	433
	Suðurland	570	569	610	610	616	578
Bundið slitlag	Suðurnes	480	487	535	435	527	534
	Vesturland	650	658	677	766	809	817
	Vestfirðir	772	774	783	783	756	756
	Norðurl.vestra	524	529	535	540	565	578
	Norðurl.eystra	929	919	951	918	903	903
	Austurland	775	769	785	842	932	924
	Suðurland	1444	1487	1506	1575	1594	1602
Veggöng	Suðurnes	0	0	0	0	0	0
	Vesturland	6	6	6	6	6	6
	Vestfirðir	14	14	20	20	20	20

⁵⁶ Hagstofa Íslands

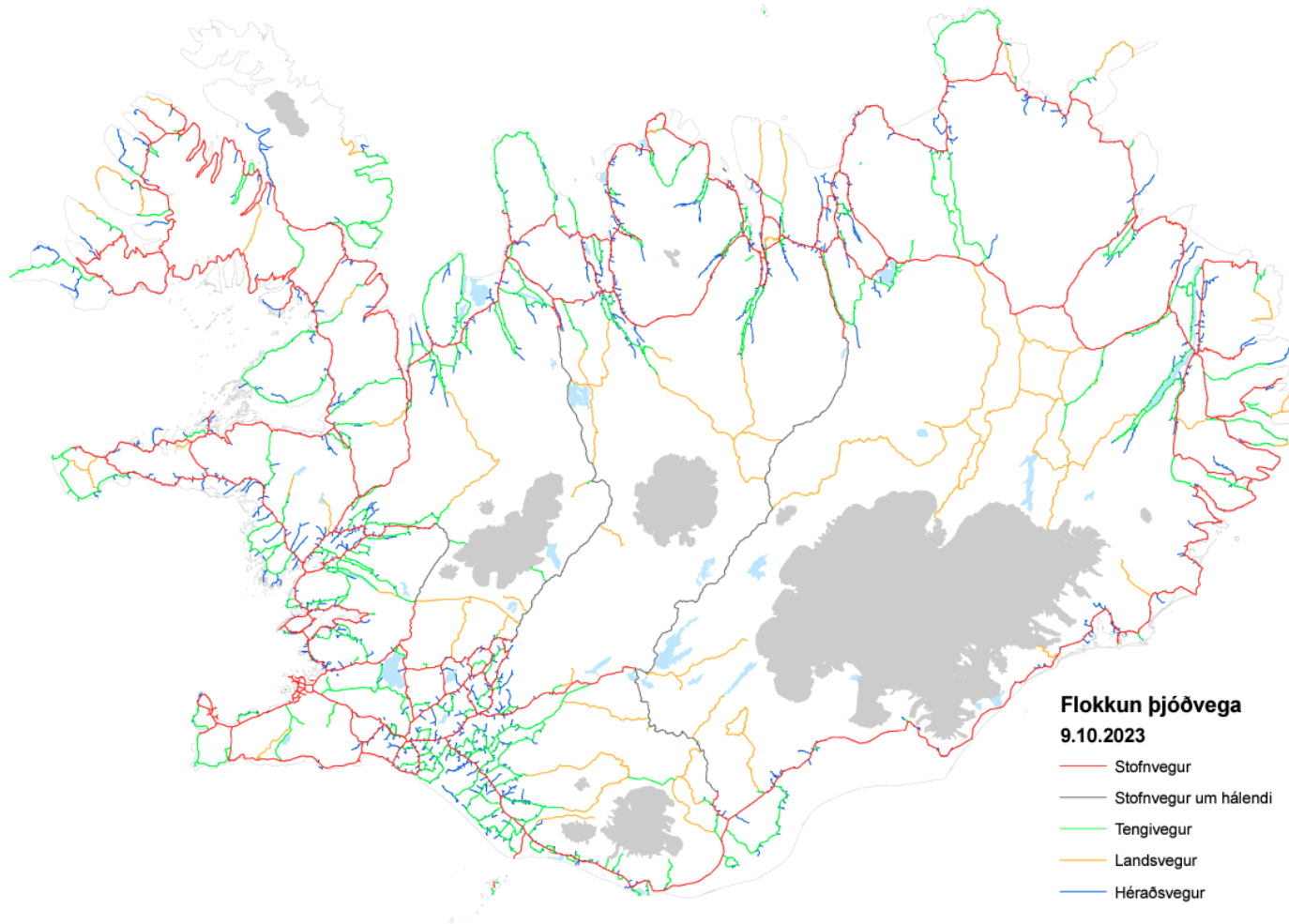
	Norðurl.vestra	0	0	0	0	0	0
	Norðurl.eystra	16	16	16	16	16	16
	Austurland	15	15	14	14	14	14
	Suðurland	0	0	1	1	1	1
Þjóðvegir alls	Suðurnes	538	541	536	536	548	551
	Vesturland	1843	1845	1845	1845	1845	1844
	Vestfirðir	1399	1396	1407	1407	1407	1407
	Norðurl.vestra	1736	1736	1737	1737	1738	1734
	Norðurl.eystra	2232	2232	2232	2232	2233	2233
	Austurland	2148	2144	1820	1820	1827	1823
	Suðurland	3002	2999	3323	3325	3344	3357

Tafla 7 – Hlutfall vega með bundnu slitlagi eftir landshlutum⁵⁷

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Suðurnes	89,2%	90,0%	99,8%	81,2%	96,2%	96,9%
Vesturland	35,3%	35,7%	36,7%	41,5%	43,8%	44,3%
Vestfirðir	55,2%	55,4%	55,7%	55,7%	53,7%	53,7%
Norðurl.vestra	30,2%	30,5%	30,8%	31,1%	32,5%	33,3%
Norðurl.eystra	41,6%	41,2%	42,6%	41,1%	40,4%	40,4%
Austurland	36,1%	35,9%	43,1%	46,3%	51,0%	50,7%
Suðurland	48,1%	49,6%	45,3%	47,4%	47,7%	47,7%

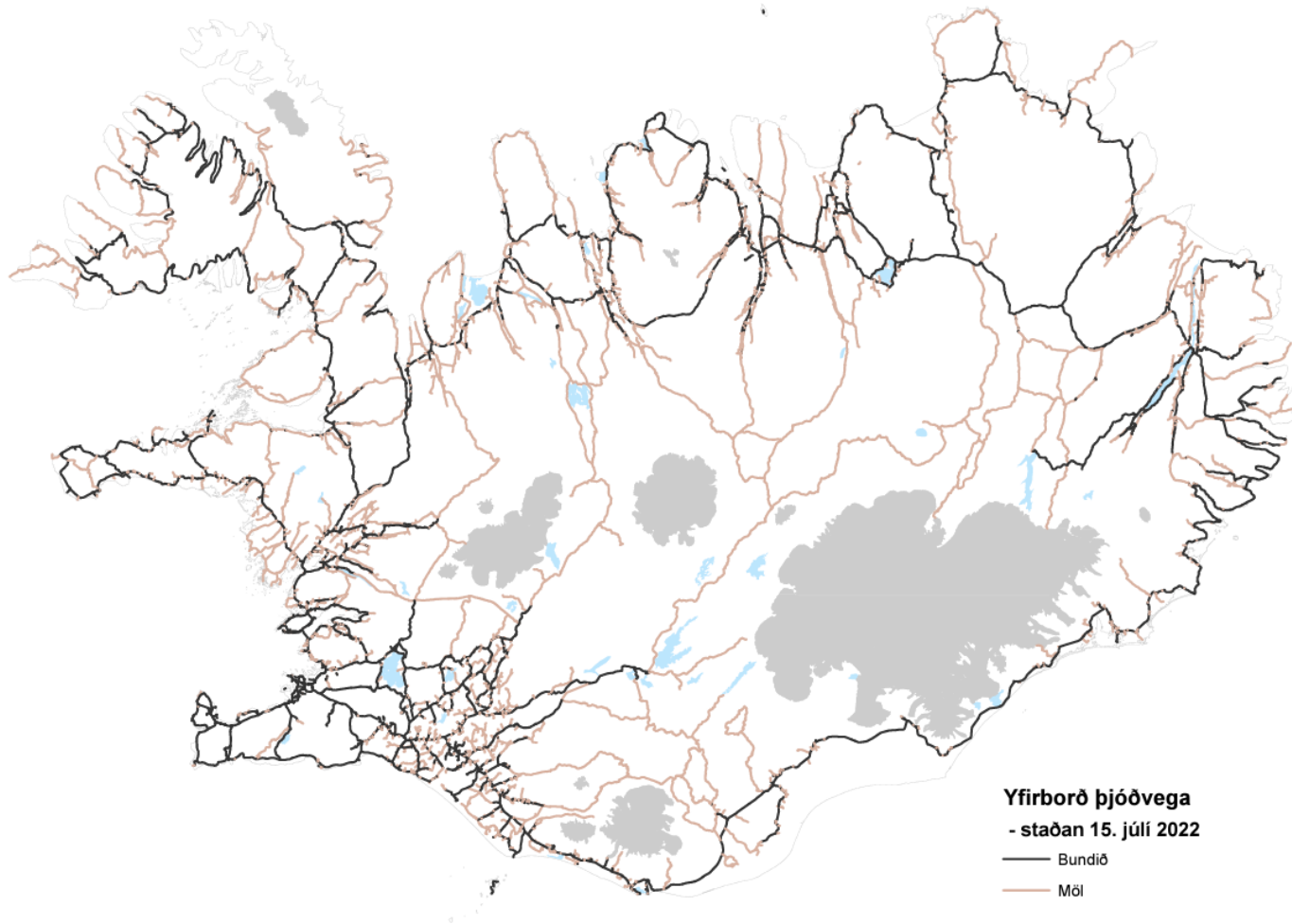
Norðurland vestra er sá landshluti þar sem minnst hlutfall af vegakerfinu er með bundnu slitlagi. Á árunum 2018-2023 var lagt hlutfallslega mest af bundnu slitlagi á Vesturlandi og Austurlandi á meðan hlutfallið hefur lækkað á Vestfirðum, Norðurlandi eystra og Suðurlandi. Þetta hlutfall sýnir alla vegi í öllum flokkum en ekki bara stofnvegi.

⁵⁷ Hagstofa Íslands

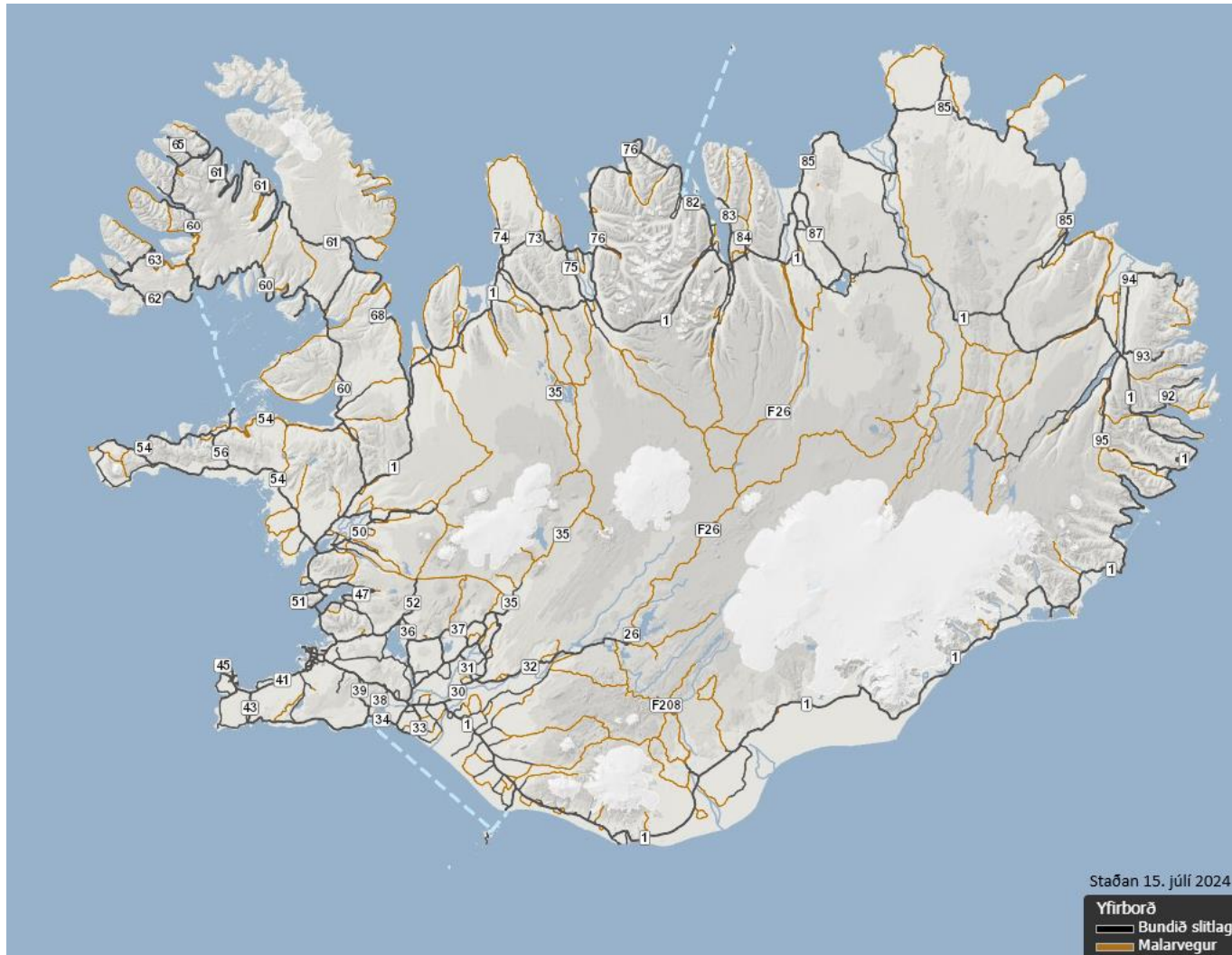
Mynd 51 – Kort sem sýnir skiptingu vega eftir vegflokkum á á landinu öllu árið 2023⁵⁸

⁵⁸ Vegagerðin, sjá [hér](#).

Mynd 52 – Kort af yfirborði vega á landinu öllu árið 2022⁵⁹

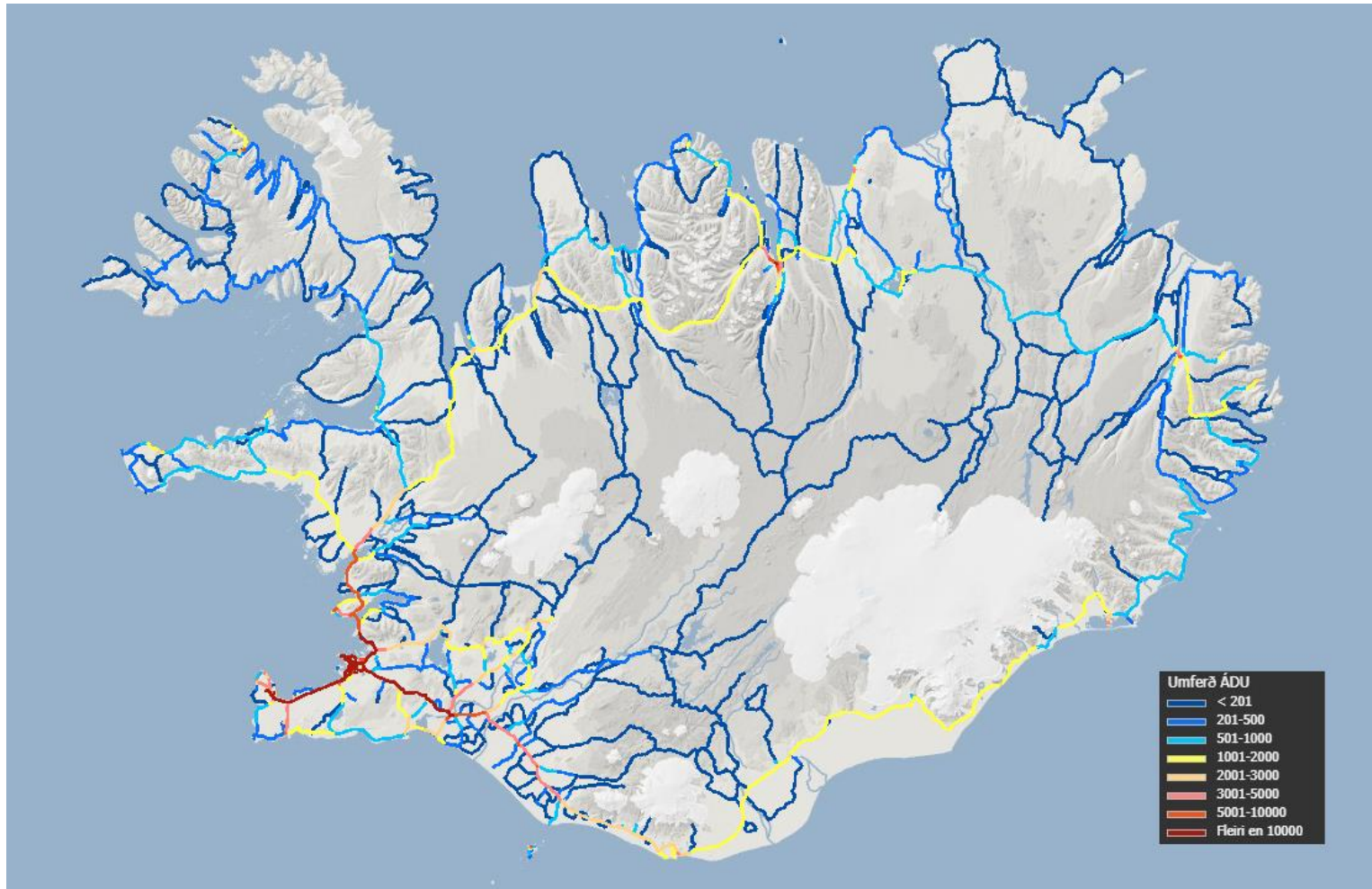
⁵⁹ Vegargerðin, sjá [hér](#).

Mynd 53 - Kort af yfirborði vega á landinu öllu árið 2024⁶⁰

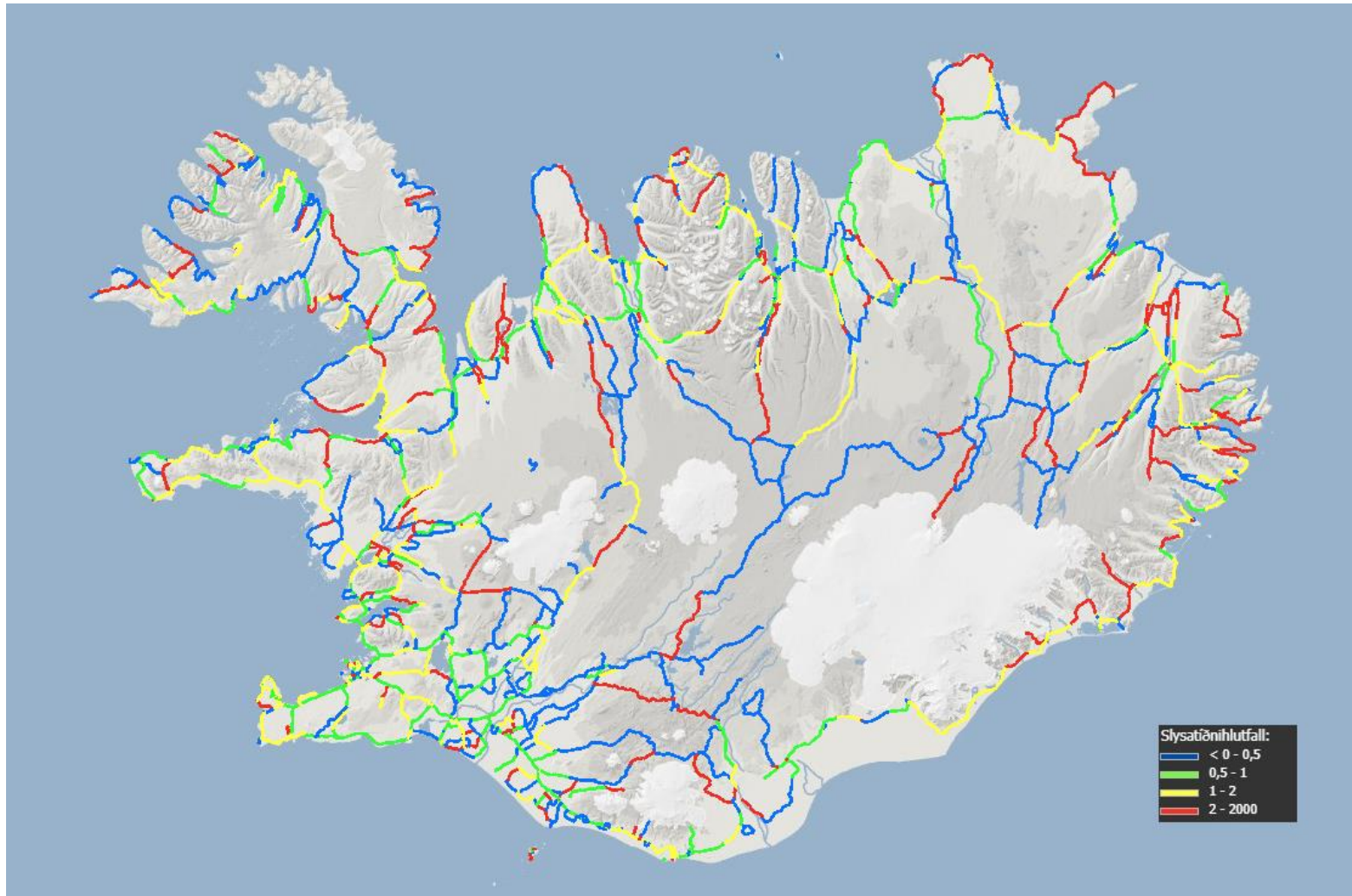
⁶⁰ Vegagerðin, sjá vegsjá vegagerðarinnar [hér](#).

Umferðapungi og slysatíðni

Mynd 54 – Árdagsumferð, meðal umferð á dag yfir árið, 2024⁶¹

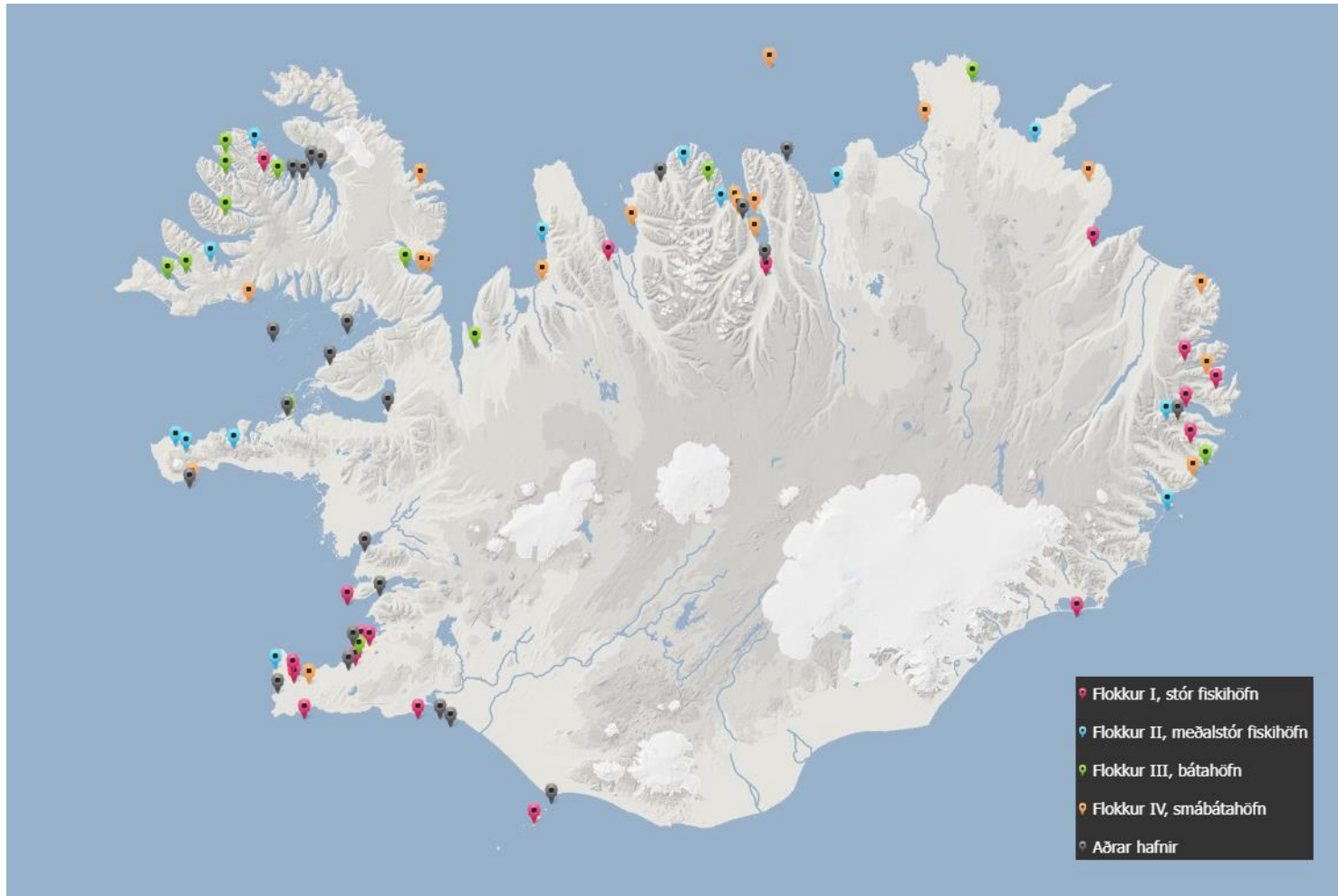
⁶¹ Vegagerðin, sjá [hér](#)

Mynd 55 – Slysáæðni 2017-2021, fjöldi slysa vegkafla á hverja milljón ekna kílómetra á ári⁶²

⁶² Vegagerðin, sjá [hér](#).

Hafnir

Mynd 56 – Kort yfir hafnir landsins eftir flokkum⁶³

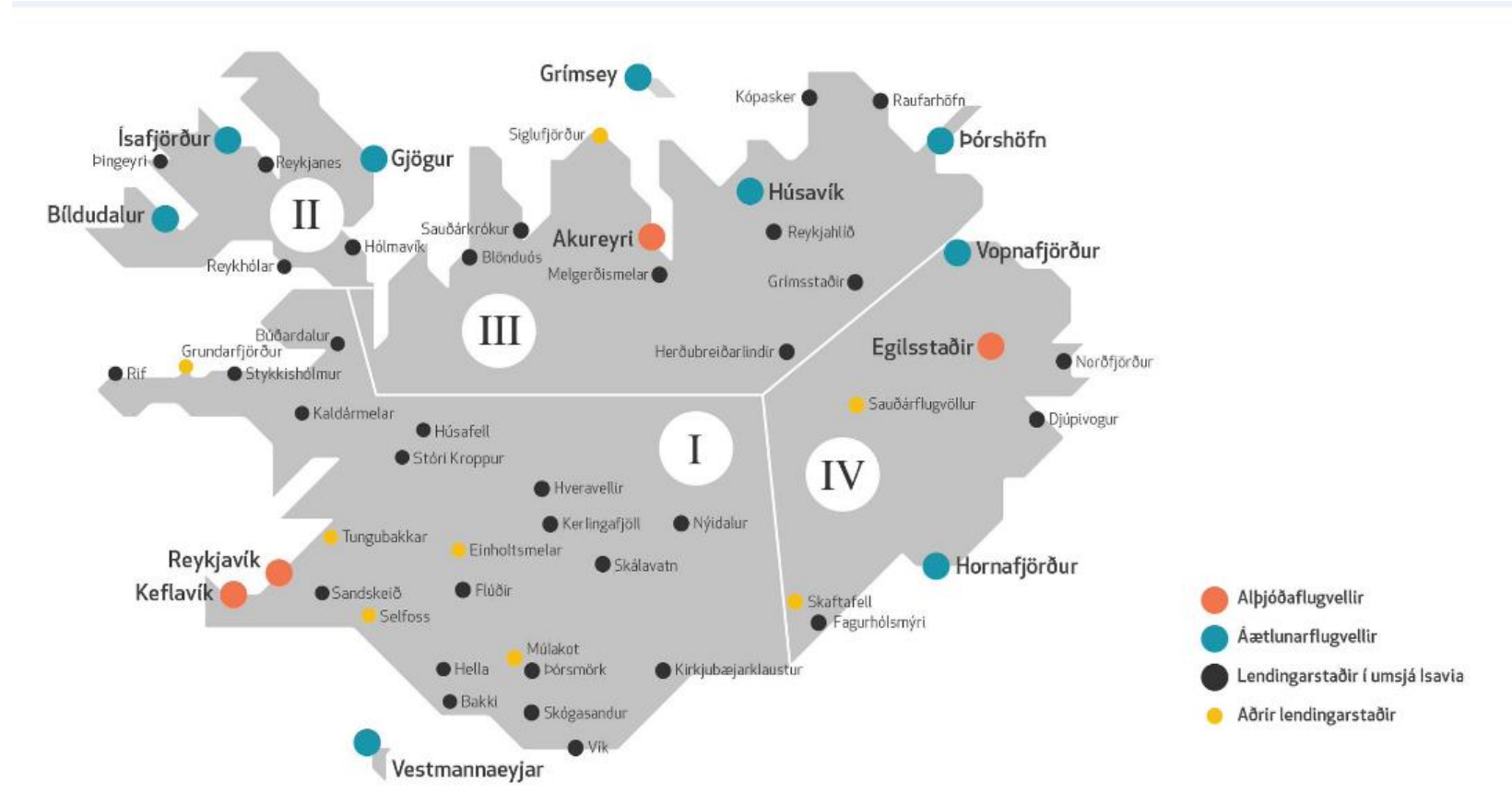
⁶³ Vegagerðin, sjá [hér](#).

Tafla 8 – Skipting hafna eftir landshlutum of flokkum⁶⁴

	Stór fiskihöfn	Meðalstór fiskihöfn	Bátahöfn	Smábátahöfn	Aðrar hafnir
Höfuðborgarsvæði	3	0	1	0	2
Suðurnes	4	1	0	1	1
Vesturland	1	3	1	1	6
Vestfirðir	1	2	7	4	6
Norðurland vestra	1	1	1	2	1
Norðurland eystra	1	4	2	7	3
Austurland	5	2	1	3	1
Suðurland	3	0	0	0	3

⁶⁴ Vegagerðin, sjá [hér](#).

Flugvellir

Mynd 57 – Kort yfir flugvelli eftir tegundum á landinu öllu⁶⁵

Landið skiptist í fjögur flugvallaumdæmi, sem eru með höfuðstöðvar á eftirfarandi flugvöllum:

- Umdæmi 1 - höfuðstöðvar á Reykjavíkurlugvelli
- Umdæmi 2 - höfuðstöðvar á Ísafjarðarflugvelli
- Umdæmi 3 - höfuðstöðvar á Akureyrarflugvelli
- Umdæmi 4 - höfuðstöðvar á Egilsstaðaflugvelli

⁶⁵ ISAVIA

Tafla 9 – Farþegaflutningar um áætlunarflugvelli 2017-2021⁶⁶

	2017	2018	2019	2020	2021
Reykjavík	425.686	400.044	350.858	164.705	296.812
Akureyri	205.777	202.252	184.262	80.983	139.754
Vestmannaeyjar	17.395	16.803	11.690	3.691	3.532
Bakki	230	1.036	0	0	0
Egilsstaðir	98.989	94.225	83.954	48.173	77.506
Ísafjörður	34.551	32.552	32.332	14.710	26.069
Hornafjörður	11.008	11.342	10.005	5.876	8.586
Sauðárkrókur	164	514	33	15	2
Bíldudalur	3.600	3.014	2.983	2.304	3.685
Mývatn	1.370	794	22	0	0
Vopnafjörður	1.259	1.946	1.042	679	1.090
Grimsey	2.370	2.241	2.133	855	1.605
Húsavík	17.975	14.310	11.633	5.736	6.871
Gjögur	177	184	116	150	153
Þórshöfn	1.079	870	835	467	964
Norðfjörður	41	18	40	49	103
Keflavík	8.755.351	9.804.388	7.247.820	1.373.971	8.171.966

Fjöldi farþega um áætlunarflugvelli landsins á tímabilinu 2017-2021, en nýrri tölur eru ekki tiltækar. Áætlunarflug er ekki lengur á nokkra af þeim flugvöllum sem hér eru taldir upp.

⁶⁶ Hagstofa Íslands

Almenningsamgöngur

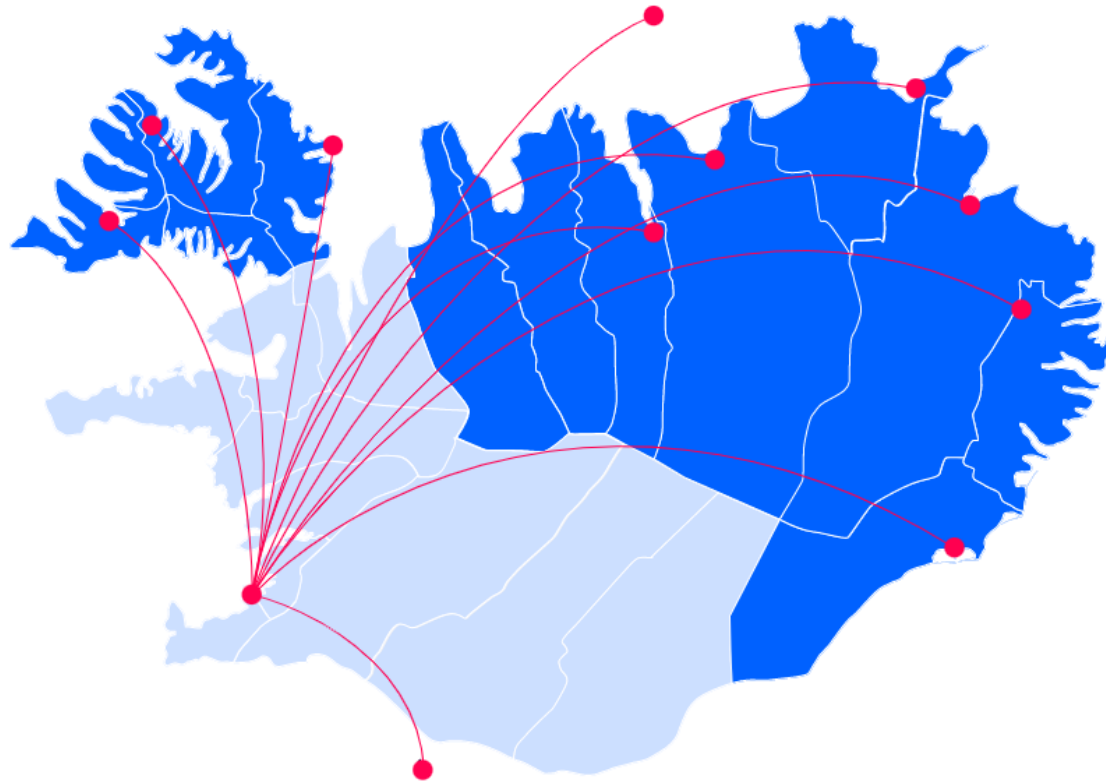

	2022
Ríkisstyrkt innanlandsflug	
	Reykjavík - Höfn
	Reykjavík - Gjógur
	Reykjavík - Bíldudalur
	Akureyri - Grímsey
	Akureyri - Vopnafjörður/Þórshöfn
Ferjur	
	Vestmannaeyjar - Herjólfur
	Breiðafjörður - Baldur
	Grímsey - Sæfari
	Hrísey - Sævar
	Mjólfjörður - Björgvin (yfir vetrartímann)
Almenningsvagnar á landsbyggðinni	
	25 akstursleiðir en farþegum hefur farið fækkandi á síðustu árum

 Mynd 58 – Kort Vegagerðarinnar yfir almenningsamgöngur á landinu öllu⁶⁷

Áætlunarflugi frá Reykjavík til Vestmannaeyja og Húsavíkur var hætt fyrripart árs 2024 en Vegagerðin er með í útbóði flug til þessara staða yfir vetrarmánuðina, frá byrjun desember til febrúar loka (sjá [hér](#)).

⁶⁷ Vegagerðin

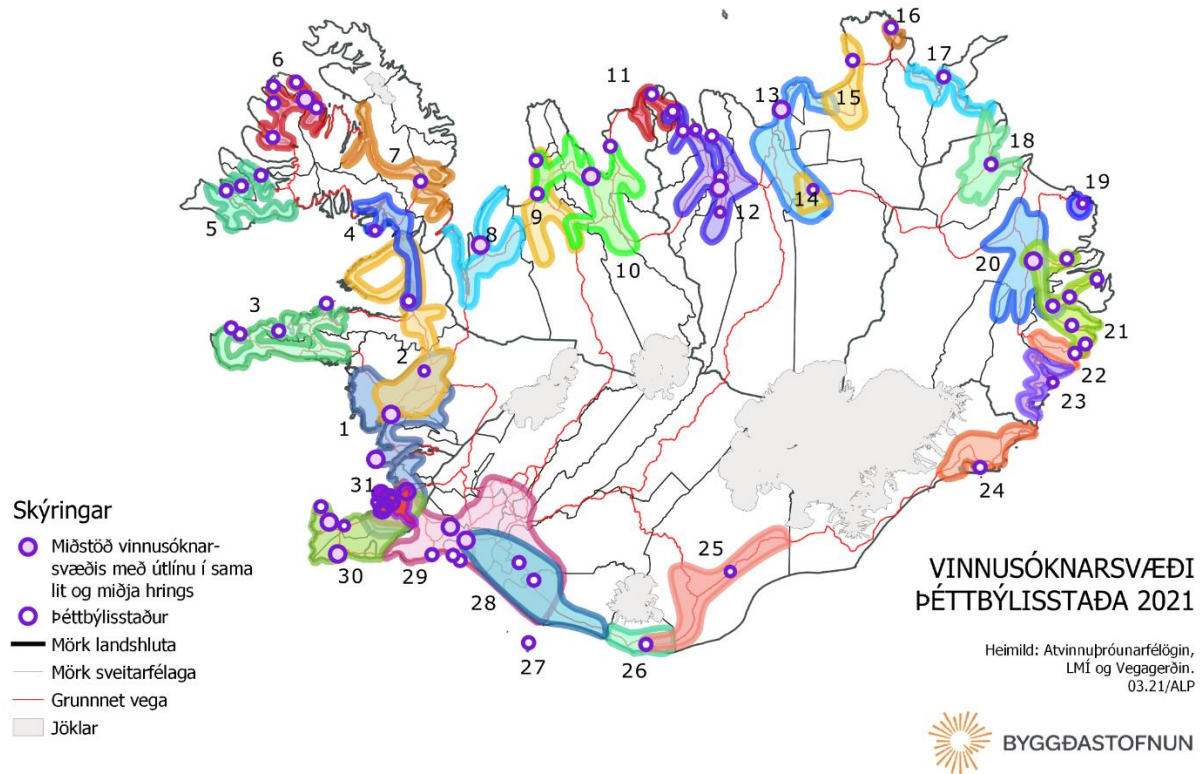
● Einstaklingar sem eiga lögheimili innan skilgreinds svæðis eiga rétt á Loftbrú

Mynd 59 – Kort yfir íbúa þeirra sveitarfélaga sem eiga rétt á að nýta sér loftbrú⁶⁸

Kortið sýnir íbúa hvaða svæða geta nýtt sér úrræði stjórnvalda um loftbrú. Loftbrúin veitir íbúum á dökkbláum svæðum 40% niðurgreiðslu frá ríkinu á allt að 6 flugleggjum á ári.

⁶⁸ Vegagerðin, sjá [hér](#).

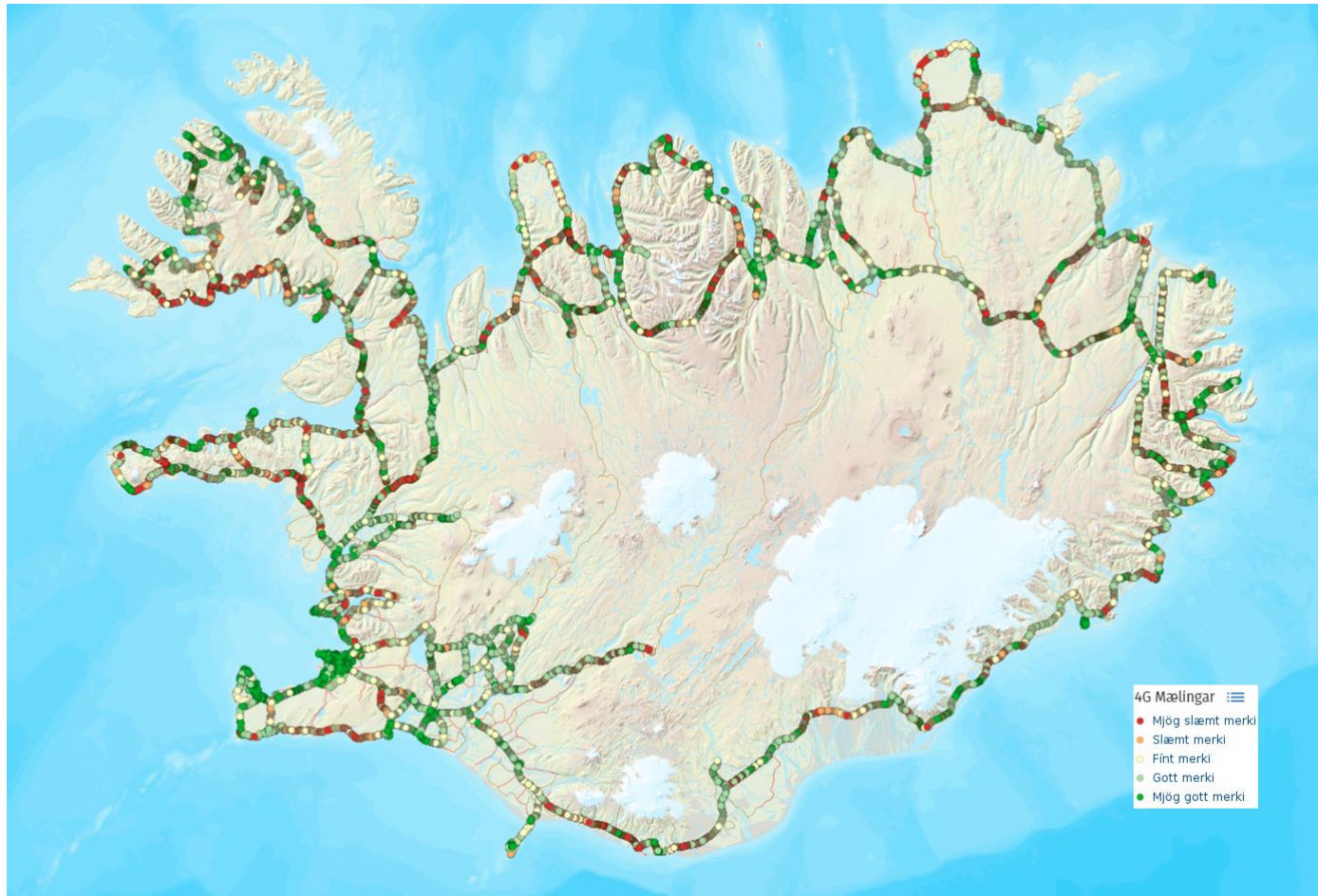
Vinnusóknarsvæði
Vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða 2021

Mynd 60 – Kort yfir vinnusóknarsvæði þéttbýlisstaða árið 2021⁶⁹

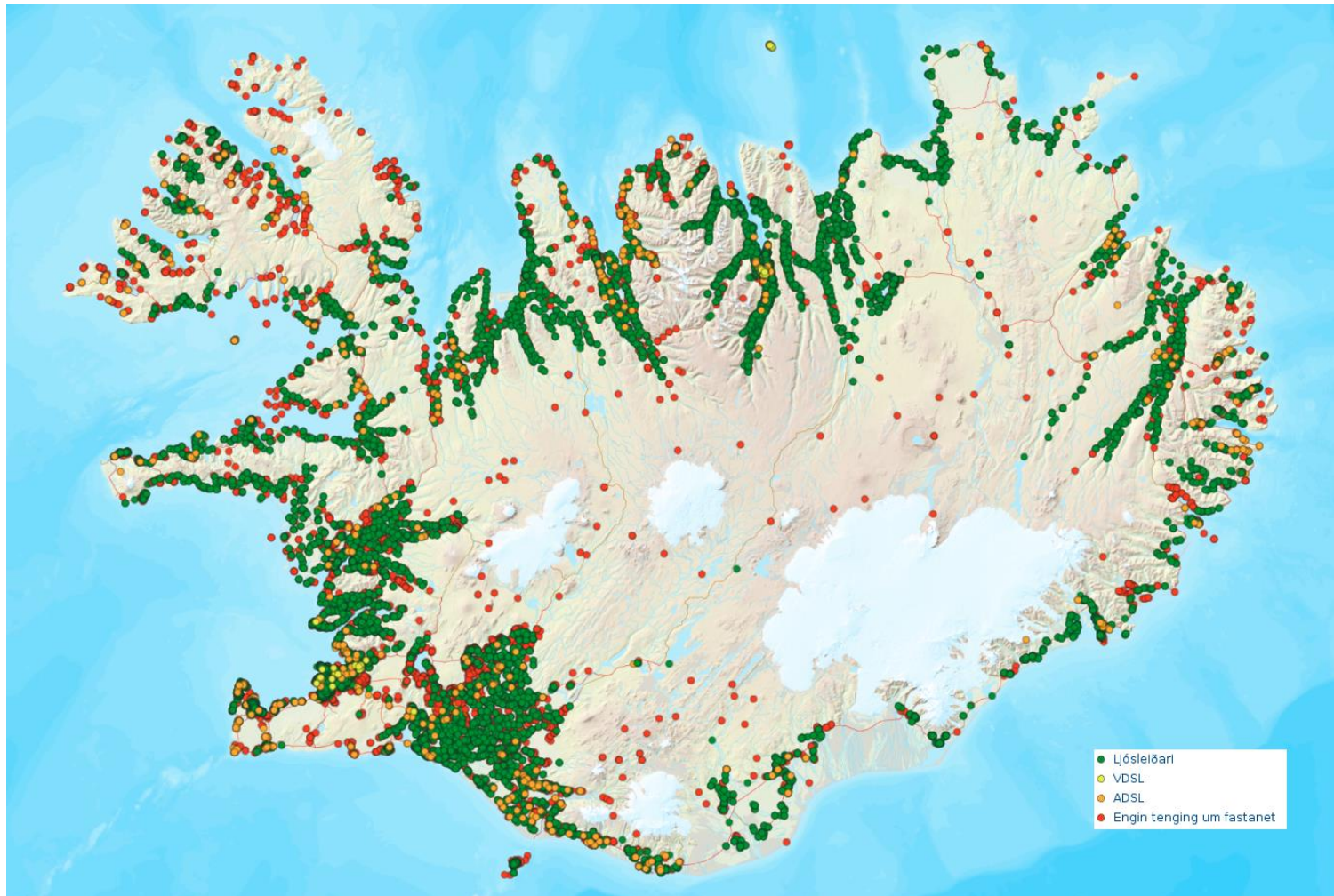
⁶⁹ Byggðastofnun, Atvinnuþróunarfélagin, Landmælingar Íslands og Vegagerðin

Gagnaflutningar

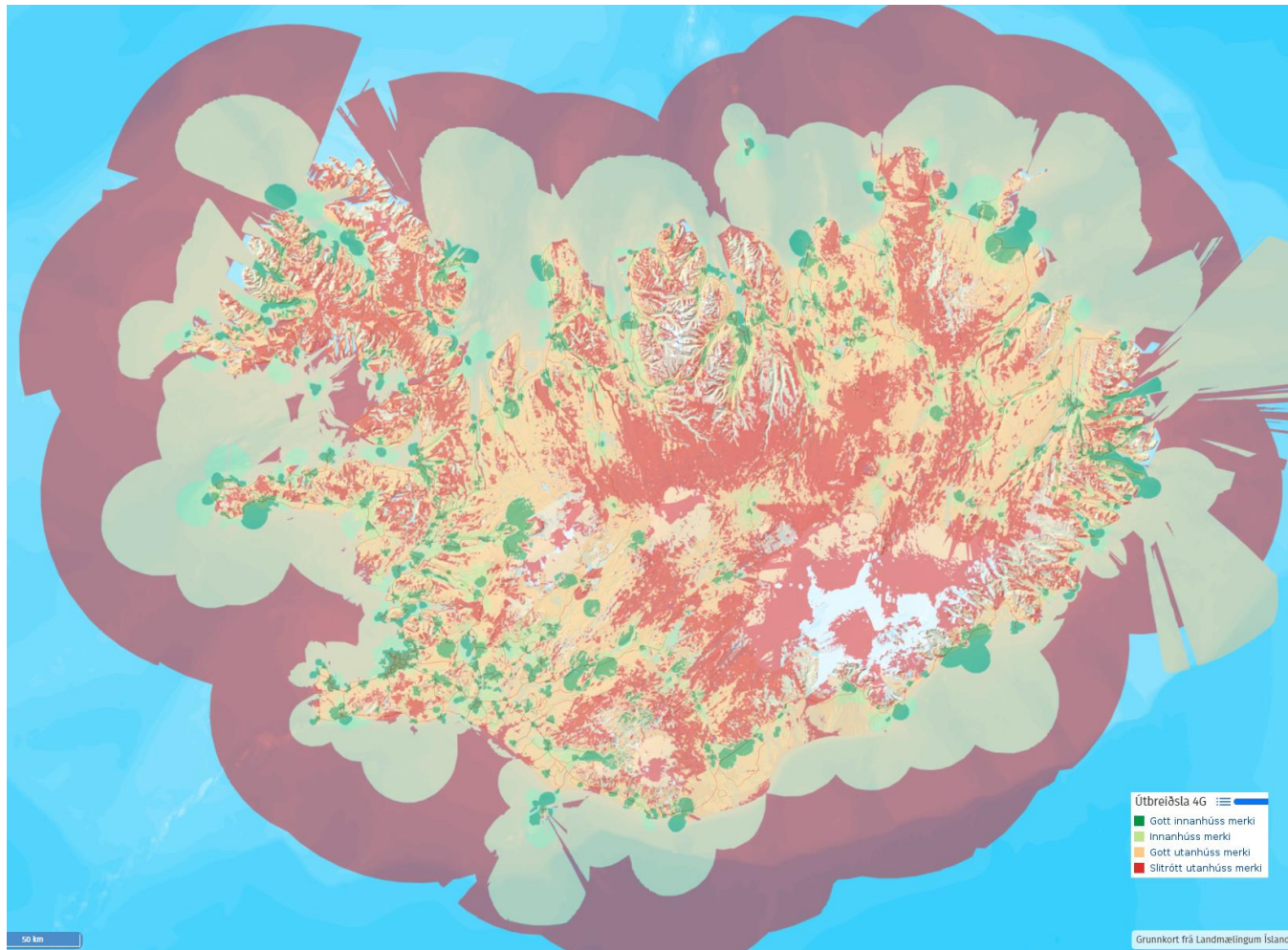
Mynd 61 – Kort yfir mælingar á 4G farsímamerki á þjóðvegum landsins⁷⁰

⁷⁰ Fjarskiptastofa, fleiri mælingar má sjá [hér](#).

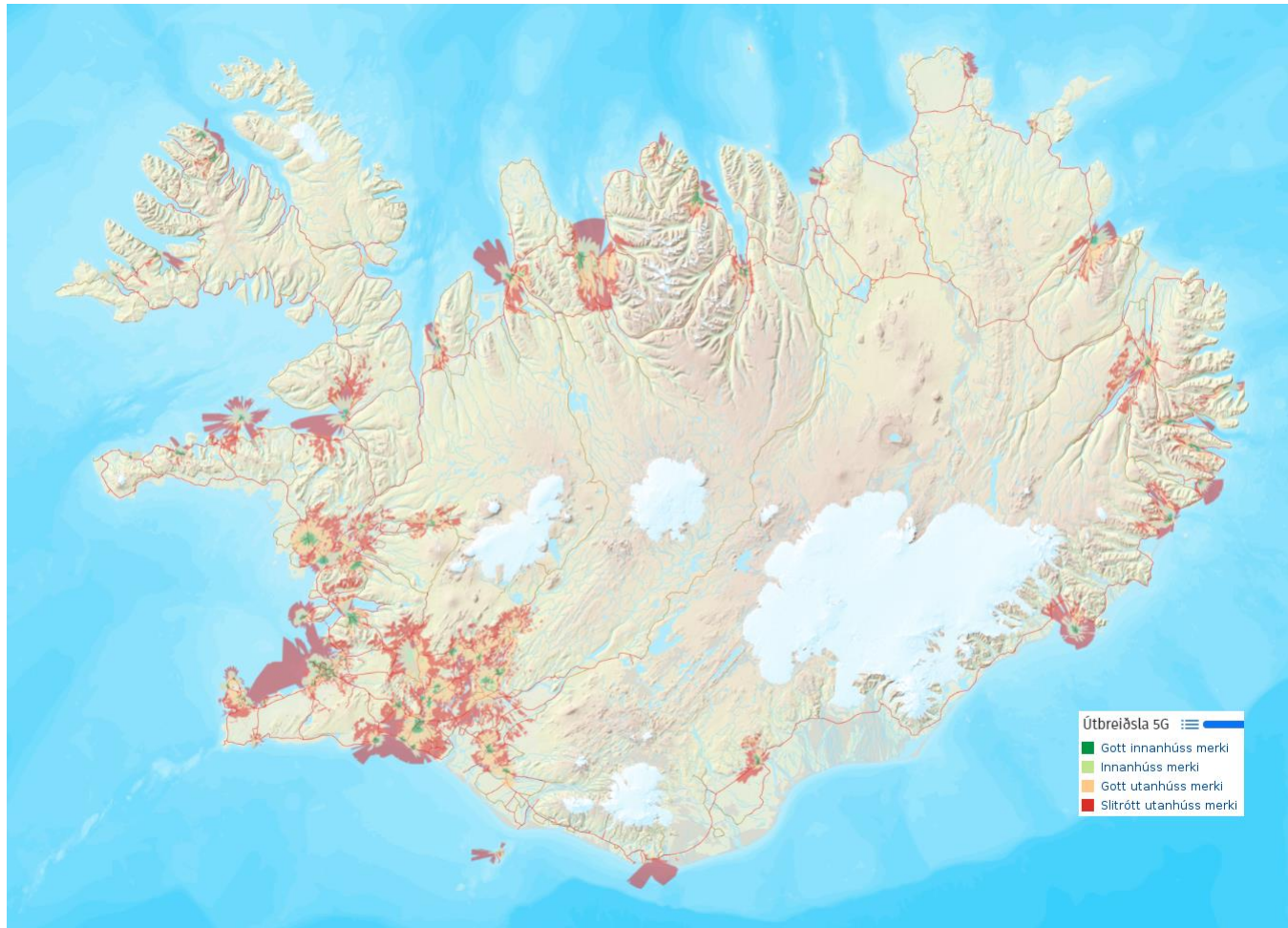
Mynd 62 – Kort yfir fastnetstengingar í kringum landið eftir tegundum tenginga⁷¹

⁷¹ Fjarskiptastofa, fleiri mælingar má sjá [hér](#).

Mynd 63 – Kort yfir útbreiðslu 4G merkis á landinu öllu⁷²

⁷² Fjarskiptastofa, Fleiri mælingar má sjá [hér](#).

Mynd 64 – Kort yfir útbreiðslu 5G merkis á landinu öllu⁷³

⁷³ Fjarskiptastofa, Fleiri mælingar má sjá [hér](#).

Vöruflutningar

 Tafla 10 – Vöruflutningar frá höfnum í tonnum eftir landshlutum⁷⁴

Frá höfn	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	499.872	1.039.969	895.526	749.351	697.590
Suðurnes	18.087	309	3.437	211	94
Vesturland	482.218	424.760	422.078	506.442	373.326
Vestfirðir	10.605	0	13.075	4.236	17.364
Norðurland vestra	31.445	23.600	19.708	18.988	17.988
Norðurland eystra	72.390	86.658	75.746	51.348	97.311
Austurland	647.924	597.474	512.361	529.187	557.131
Suðurland	258.937	249.343	284.574	259.509	475.816

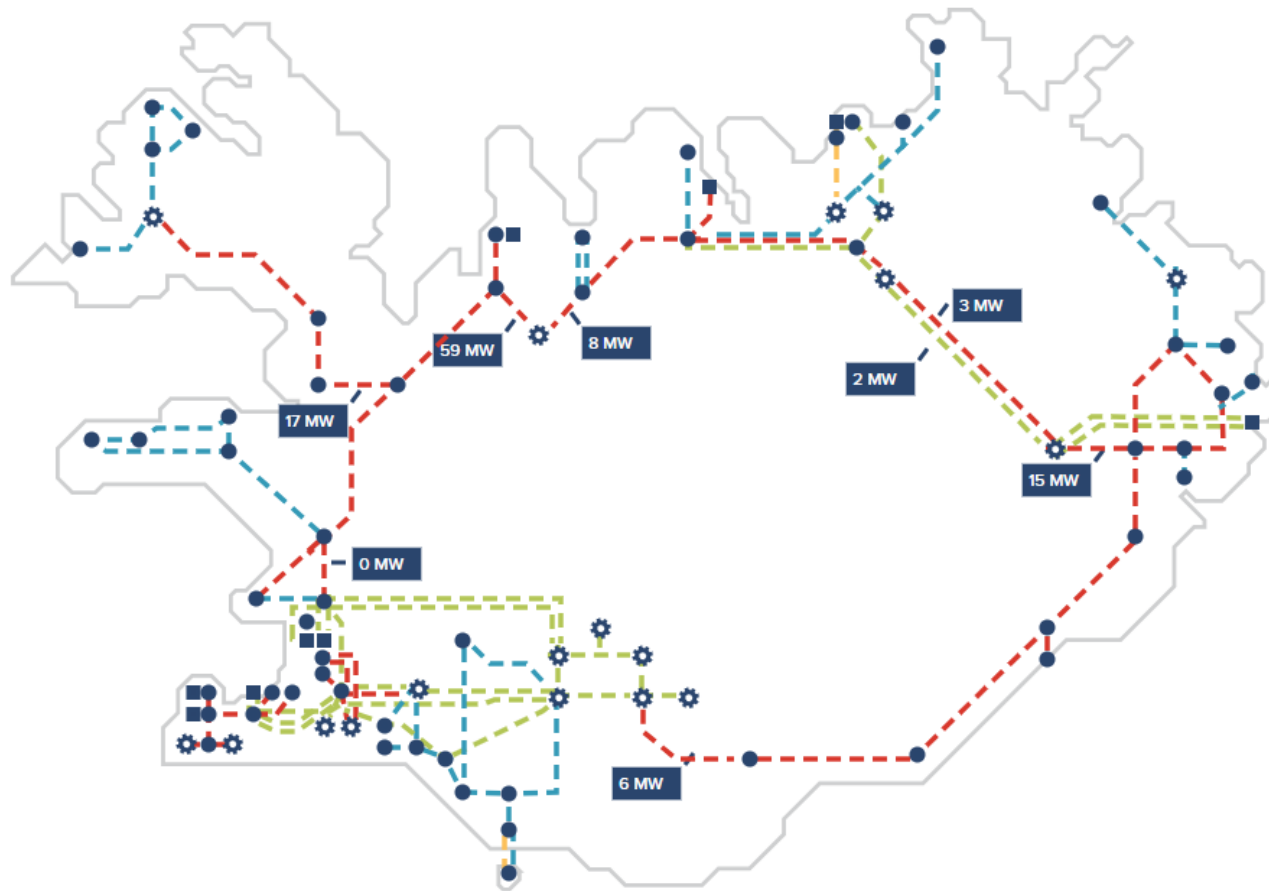
 Tafla 11 – Vöruflutningar til hafna í tonnum eftir landshlutum⁷⁵

Til hafnar	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	1.776.449	1.925.931	1.823.107	1.760.887	2.092.385
Suðurnes	501.417	414.165	175.365	241.391	396.586
Vesturland	1.311.068	1.199.673	1.121.112	1.785.384	1.239.574
Vestfirðir	13.615	13.798	24.986	22.731	32.532
Norðurland vestra	23.204	22.911	19.685	23.490	25.817
Norðurland eystra	276.702	351.971	256.433	396.553	363.727
Austurland	962.862	922.325	972.308	929.043	919.914
Suðurland	99.091	115.715	109.323	153.102	141.666

⁷⁴ Hagstofa Íslands

⁷⁵ Hagstofa Íslands

Raforkuflutningar

Aflflutningur í flutningskerfi

Kortið með sniði >

HEILDARFLUTNINGUR

Heildarflutningur: **2147MW**

REGLUNARAFL

Reglunarafl: **Niðurreglun**

220 kV ———

132 kV ———

66 kV ———

33 kV ———

● Tengivirki

■ Stórnotendur

Síðasta mæling frá:

2024.05.17/13:20:00

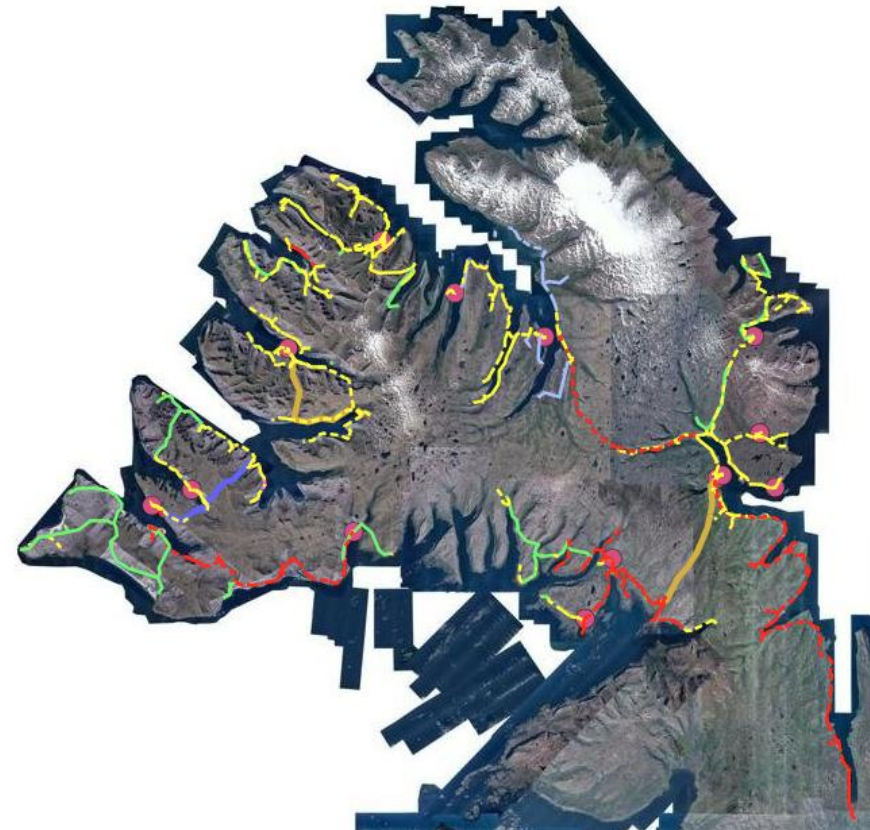
Mynd 65 – Aflflutningur Landsnets, mælingar eru í lifandi korti⁷⁶

⁷⁶ Landsnet, undir [aflflutningur](#) má sjá lifandi kort af flutningsneti Landsnets á hverjum tíma.

Mynd 66 – Dreifikerfi HS veitna á Suðurnesjum og Suðurlandi⁷⁷

Mynd 66 sýnir dreifikerfi HS veitna á heitu og köldu vatni auk rafmagns.

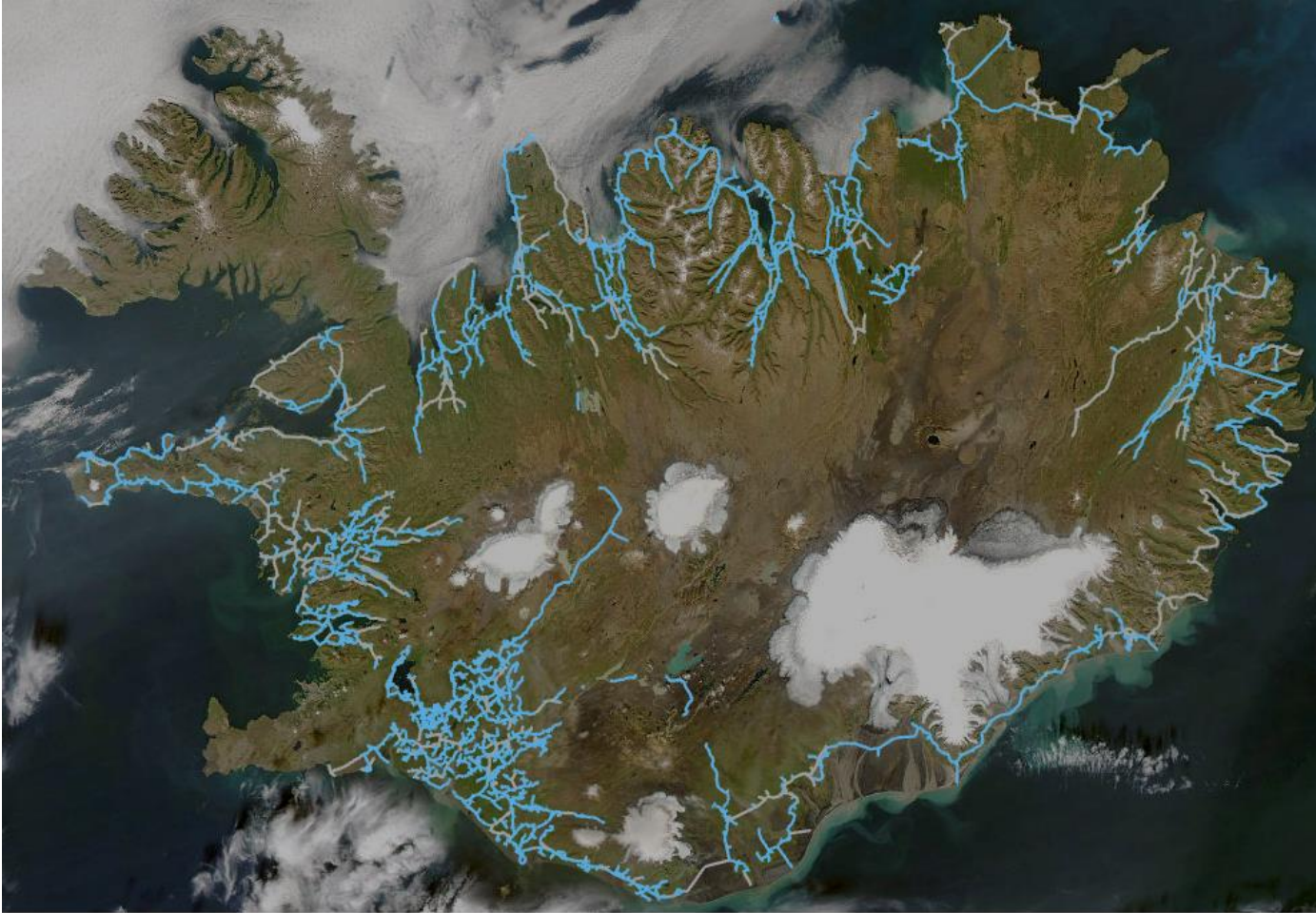

Mynd 67 – Dreifikerfi Orkubús Vestfjarða⁷⁸

Mynd 67 sýnir háspennu og lágspennu línur Orkubúsins á Vestfjörðum. Í kortasjóni má einnig sjá hvernig dreifikerfi Landsnets er á Vestfjörðum.

⁷⁷ [HS Veitur](#)

⁷⁸ Orkubú Vestfjarða, nánari upplýsingar má nálgast í [kortasjá](#)

Mynd 68 – Kort af dreifikerfi RARIK um landið⁷⁹

Ljósbláar línur sýna jarðstrengi RARIK en grár línur sýna loftlínur.

⁷⁹ RARIK, nánari upplýsingar má nálgast í [kortasíða](#)

Raforkuframleiðsla

 Tafla 12 – Uppsett afl virkjana eftir landshlutum⁸⁰

Mælt í MW	2023
Höfuðborgarsvæði	0,1
Suðurnes	76,4
Vesturland	24,4
Vestfirðir	53,2
Norðurland vestra	180
Norðurland eystra	190,9
Austurland	718,4
Suðurland	1946

 Tafla 13 – Raforkunotkun alls skipt eftir landshlutum, GWh (2023)⁸¹

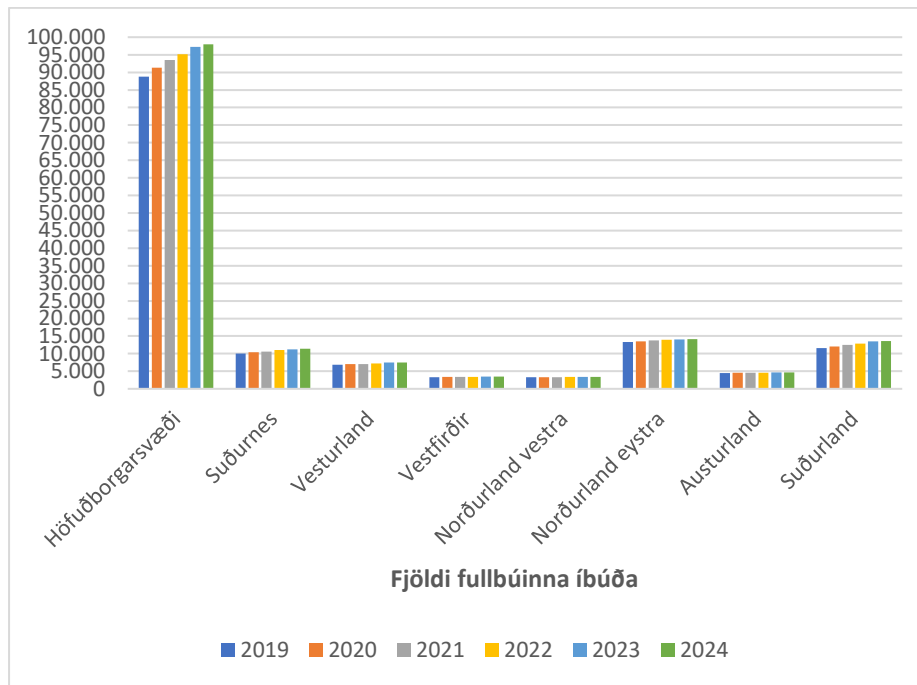
	Stóriðja	Almenn notkun	Flutningsjöfnuður	Vinnslufyrirtæki	Samtals
Höfuðborgarsvæði	1	1.389	1.811	283	3.484
Suðurnes	4.019	259	-3.095	87	1.270
Vesturland	5.520	264	-5.711	-0	73
Vestfirðir	0	266	-150	-5	111
Norðurland vestra	297	146	340	12	795
Norðurland eystra	740	341	413	61	1.556
Suðurland	0	551	6.882	58	7.491
Austurland	4.997	550	-103	19	5.462

Raforkuframleiðslan sýnir hámarksafköst framleiðslunnar. Raforkunotkunin er skipt eftir notkunarhópum stóriðju, vinnslufyrirtækjum (svo sem fiskiðjum), almennri notkun og flutningsjöfnuðinn þ.e. hvort landshlutinn framleiðir meira eða minna en hann notar.

⁸⁰ Orkustofnun, nánari upplýsingar má nálgast í [mælaborði](#)

⁸¹ Orkustofnun, Alexander Kleinman-tölvupóstur.

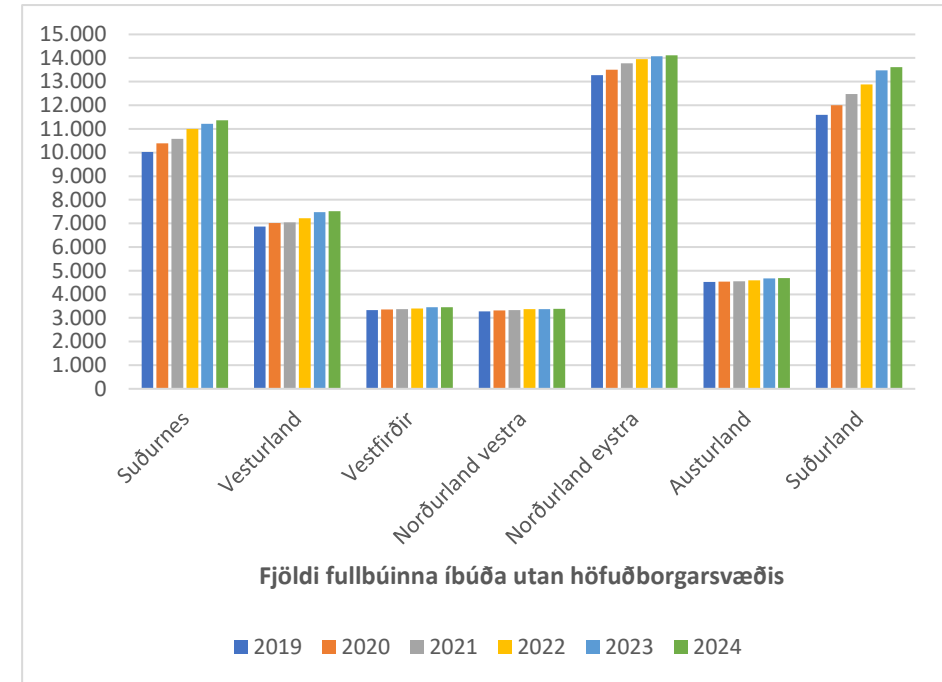
Fjöldi íbúða

 Mynd 69 – Fjöldi fullbúinna íbúða eftir landssvæðum⁸²

Fullbúnar íbúðir eru þær sem eru á matsstigi 7 og 8 hjá HMS, skilgreiningu á matsstiginum má sjá [hér](#). En skilgreining á matsstigum 7 og 8 er eftirfarandi:

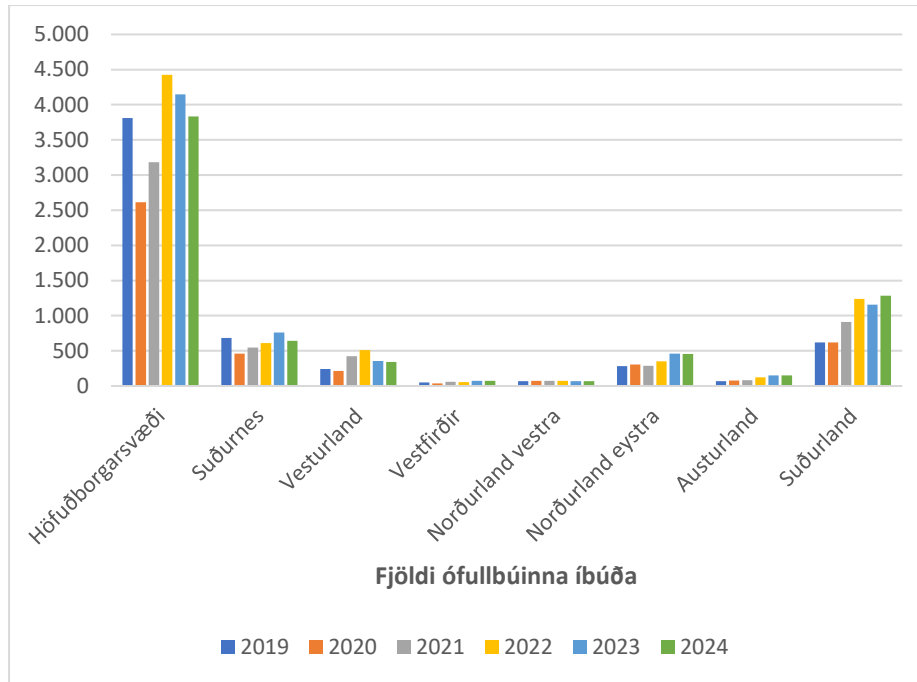
- Matsstig 7, mannvirki/ notkunareining fullgert(ð), mannvirki í heild telst fullgert þegar allar notkunareiningar í henni eru fullgerðar. Lokið skal gerð og frágangi gangbrauta og bílastæða á lóð og öllum frágangi jarðvegs.

⁸² Húsnæðis- og mannvirkjastofnun

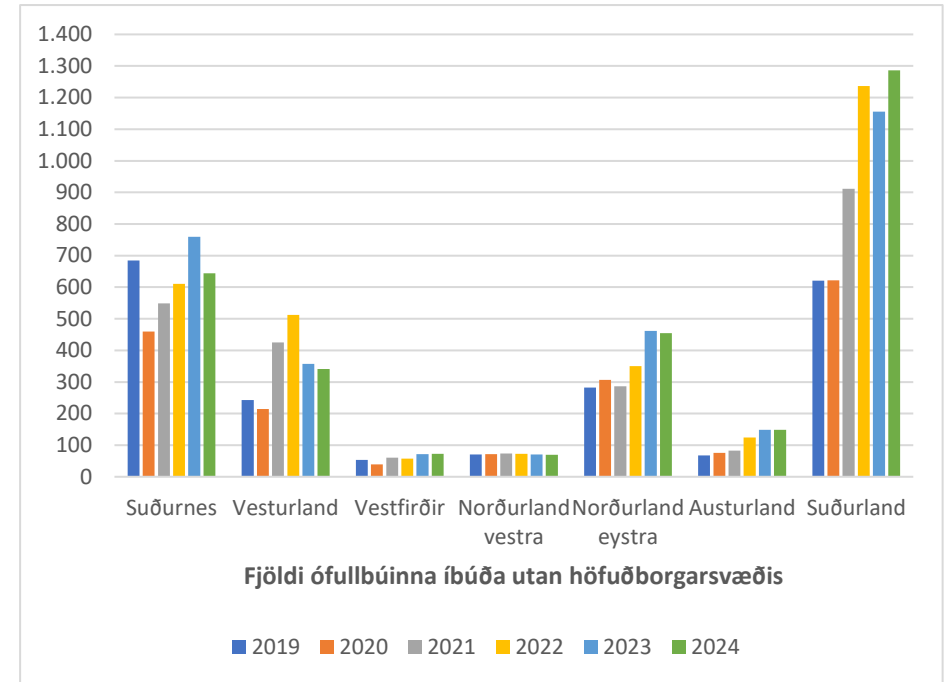
⁸³ Húsnæðis- og mannvirkjastofnun

- Matsstig 8, mannvirki ekki fullklárað en tekið í notkun. Mannvirki/ notkunareining er ófullgert(ð) en tekin í notkun. Við matsstig 8 er heimilt að etja brunabótamat á mannvirkið.

 Mynd 70 – Fjöldi fullbúinna íbúða eftir landssvæðum utan Höfuðborgarsvæðis⁸³

 Mynd 71 – Fjöldi ófullbúinna íbúða eftir landssvæðum⁸⁴

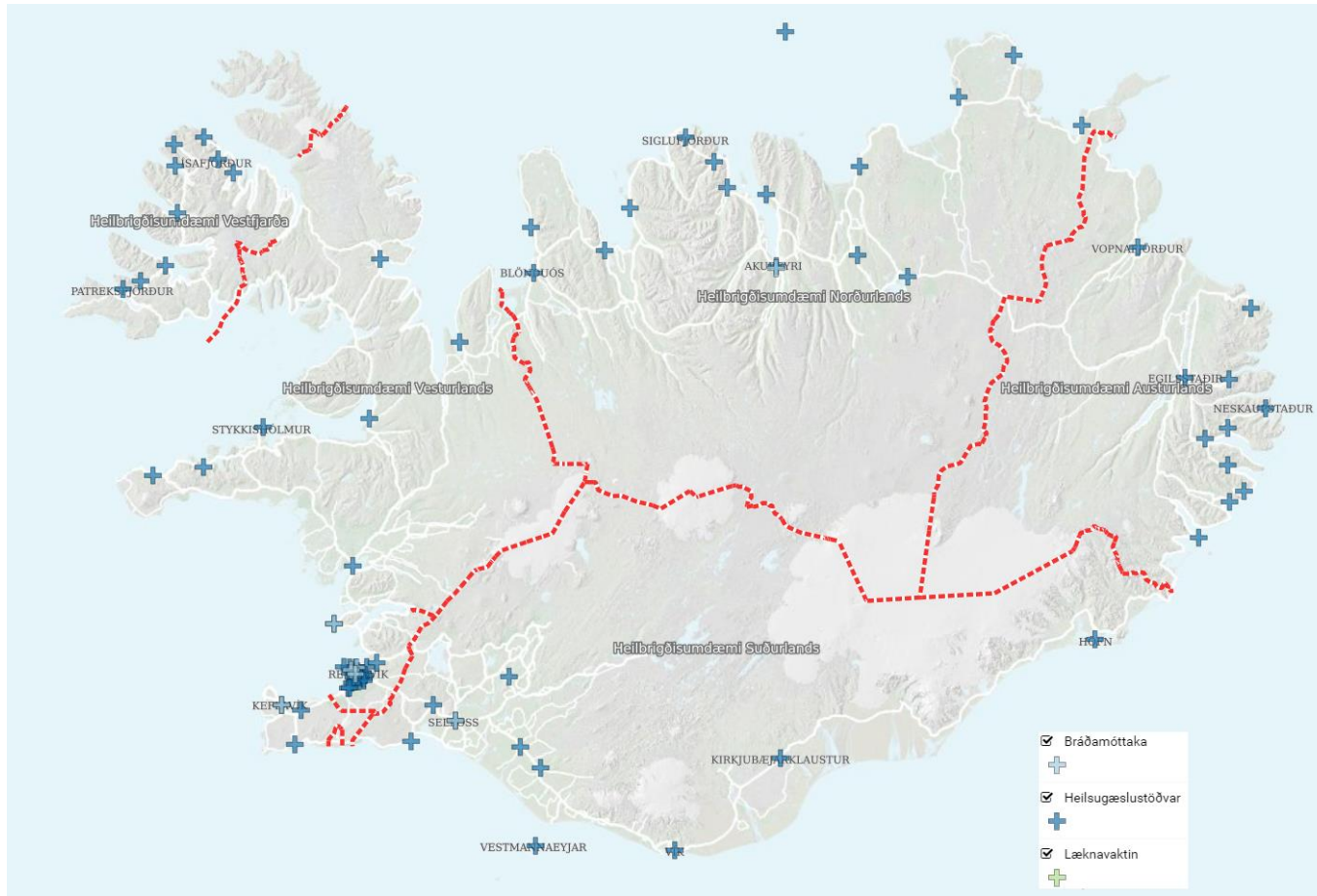
Fjöldi ófullbúinna íbúða á Suðurlandi hefur nær tvöfaldast frá 2019 og sýnir það hversu mikill uppgangur er í byggingu nýrra íbúða í landshlutanum. Einnig virðast vera mikið af íbúðum í byggingu á Suðurnesjum og Norðurlandi eystra á síðustu tveimur árum.

 Mynd 72 – Fjöldi ófullbúinna íbúða eftir landssvæðum utan Höfuðborgarsvæðis⁸⁵

⁸⁴ Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) í mælaborði HMS m.a. eftir sveitarfélögum.

⁸⁵ Húsnæðis- og mannvirkjastofnun

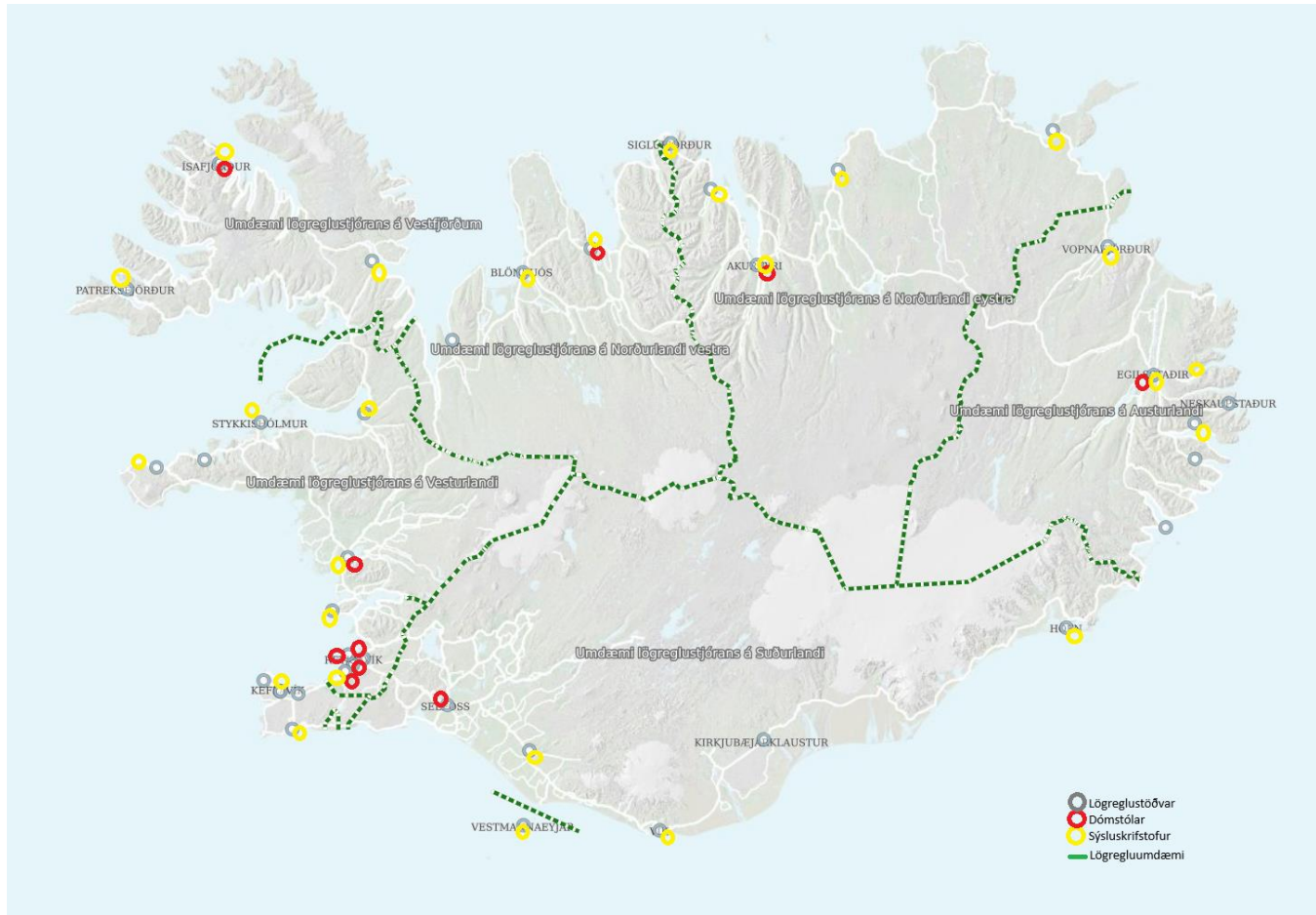
Opinber þjónusta
Sjúkrahús og heilsugæsla

Mynd 73 – Kort yfir staðsetningu sjúkrahúsa og heilsugæslu á landinu öllu⁸⁶

⁸⁶ Byggðastofnun, þjónustukort sjá [hér](#).

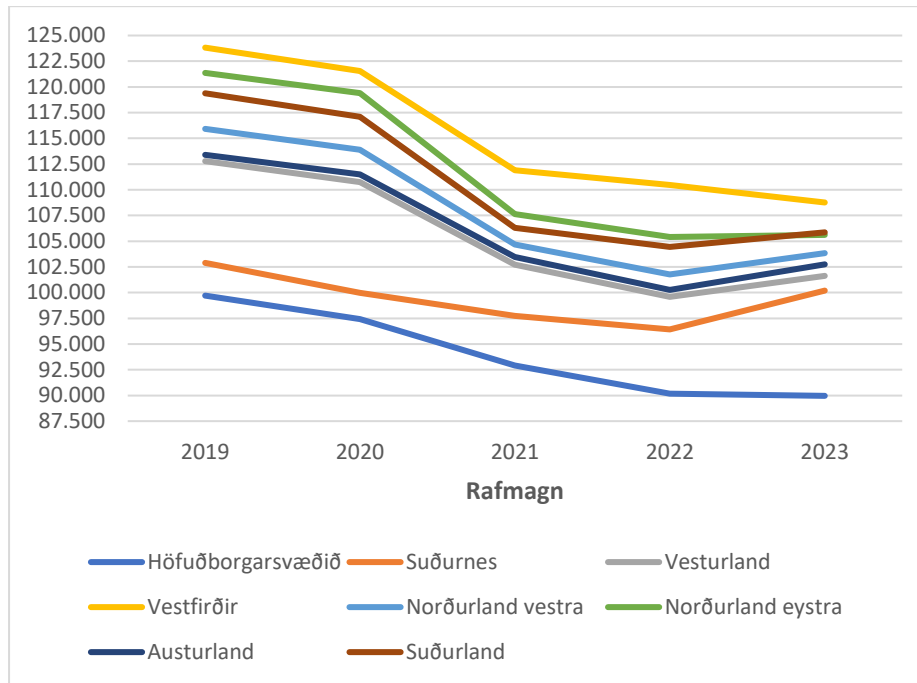
Löggæsla, sýslumenn og dómsstólar

Mynd 74 – Kort yfir staðsetningu lögglustöðva, dómsstóla og sýsluskrifstofa á landinu öllu⁸⁷

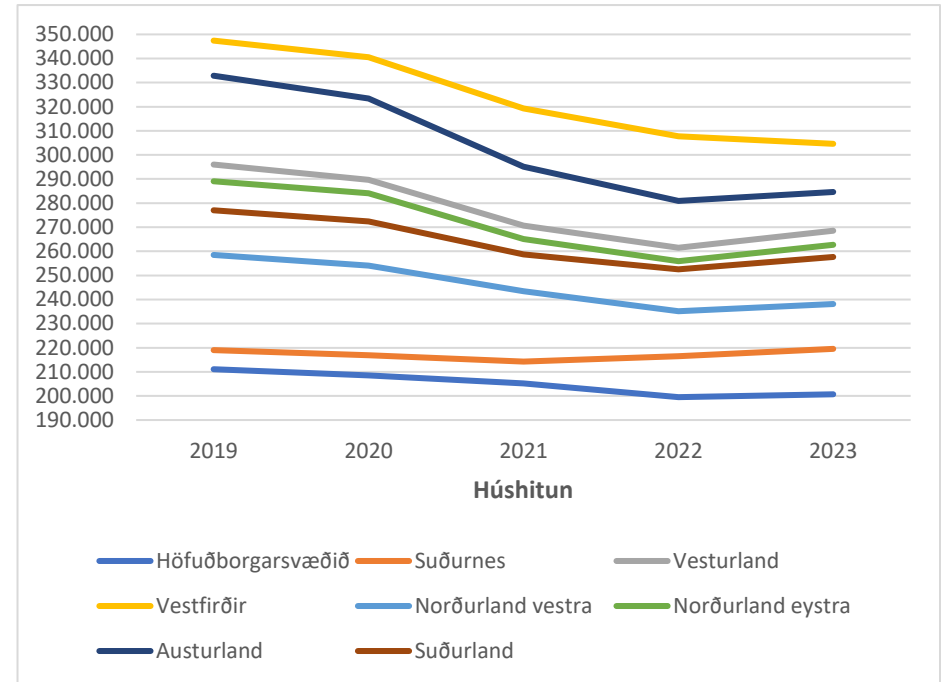
⁸⁷ Byggðastofnun, þjónustukort sjá [hér](#).

Orkukostnaður

Mynd 75 – Raforkukostnaður viðmiðunareignar eftir landshlutum, miðað við gjaldskrá 1. sept. ár hvert og verðlag ársins 2023⁸⁸

Töluverður munur er á orkukostnaði viðmiðunareignar eftir landshlutum og þá sérstaklega þegar kemur að húshitun. Höfuðborgarsvæðið sker sig úr þegar kemur að raforkukostnaði með á bilinu 10-20 þúsund króna lægri kostnað en aðrir landshlutar.

Mynd 76 – Húshitunarkostnaður viðmiðunareignar eftir landshlutum, miðað við gjaldskrá 1. sept. ár hvert og verðlag ársins 2023⁸⁹

Þegar kemur að húshitunarkostnaði er munurinn hinsvegar mikið meiri eða allt að 100 þúsund króna munur á kostnaði viðmiðunareignar þó svo að munurinn hafi farið minnkandi á síðustu árum. Þegar kemur að húshitun skera „köldu“ svæðin Vestfirðir og Austurland sig nokkuð úr frá öðrum landshlutum með töluvert meiri kostnað.

⁸⁸ Byggðastofnun, nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) í mælaborði Byggðastofnunar m.a. eftir sveitarfélögum.

⁸⁹ Byggðastofnun, nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) í mælaborði Byggðastofnunar m.a. eftir sveitarfélögum.

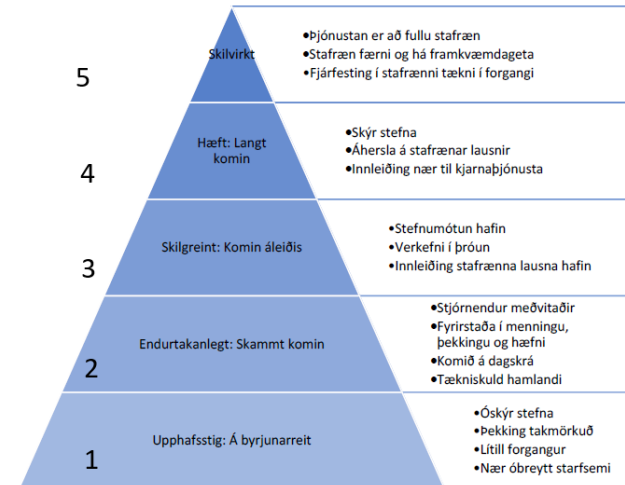
Stafræn sveitarfélög

Árið 2020 lét Samband íslenskra sveitarfélaga gera fyrir sig úttekt á stafrænni vegferð sveitarfélaga á Íslandi. Sveitarfélög voru beðin um að gera sjálfsmat á stafrænni færni sinni og gefa sér einkunn frá 1-5 í fimm flokkum.

Tafla 14 – Sjálfsmat á stafrænni færni sveitarfélaganna, frá 1-5⁹⁰

2020	Fræðslu-þjónusta	Skipu-lagsmál	Félags-þjónusta	Fjár-mál	Stjórn-sýsla	Með-atal
Höfuðborgarsvæði	3,1	2,5	2,5	2,3	3,2	2,7
Suðurnes	3,1	2,6	2,3	2,6	1,9	2,5
Vesturland	2,8	2,0	1,9	2,4	2,1	2,2
Vestfirðir	2,7	1,8	1,9	2,3	2,0	2,1
Norðurland vestra	2,9	2,0	2,2	2,9	2,2	2,4
Norðurland eystra	2,4	1,9	2,1	2,4	2,1	2,2
Austurland	3,0	2,2	2,1	2,2	2,4	2,4
Suðurland	2,7	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2

Verið er að gera nýja úttekt á stafrænni færni sveitarfélaganna sem verður tilbúin í haust og verður þeim niðurstöðum bætt í þessa skýrslu þegar þær liggja fyrir. Eins og sjá má á þeim einkunnum sem sveitarfélögin gefa sjálfum sér árið 2020 var stafræn færni sveitarfélaganna skammt á veg komin. Helst var það innan fræðsluþjónustunnar sem hún var komin eitthvað áleiðis.

Mynd 77 – Skilgreiningar á einkunnum sjálfsmats sveitarfélaganna á stafrænni færni sinni⁹¹

⁹⁰ Samband íslenskra sveitarfélaga, [hér](#) er hægt að sjá skýrsluna.

⁹¹ Samband íslenskra sveitarfélaga, [hér](#) er hægt að sjá skýrsluna.

Skatttekjur sveitarfélaga eftir landshlutum

 Tafla 15 – Heildar skatttekjur sveitarfélaga á hvern íbúa eftir landshlutum⁹²

	2019	2020	2021	2022	2023
Höfuðborgarsvæði	971.369	1.004.434	1.091.660	1.216.375	1.355.960
Suðurnes	962.912	966.728	1.017.499	1.131.867	1.259.550
Vesturland	1.092.375	1.096.821	1.202.189	1.328.883	1.492.959
Vestfirðir	1.267.694	1.297.089	1.400.788	1.619.917	1.757.170
Norðurland vestra	1.273.681	1.289.730	1.359.958	1.519.817	1.725.154
Norðurland eystra	1.132.520	1.158.043	1.230.621	1.348.758	1.495.645
Austurland	1.250.648	1.250.873	1.357.489	1.482.866	1.636.996
Suðurland	1.064.040	1.085.048	1.189.318	1.386.295	1.545.189

Heildar skatttekjur sveitarfélaga innihalda; útsvar, fasteignaskatta, framlög úr jöfnunarsjóði sveitarfélaga og aðrar tekjur með skattígildi.

⁹² Samband íslenskra sveitarfélaga, í [mælaborði](#) sambandsins má sjá nánari gögn eftir sveitarfélögum.

Skuldahlutfall sveitarfélaga

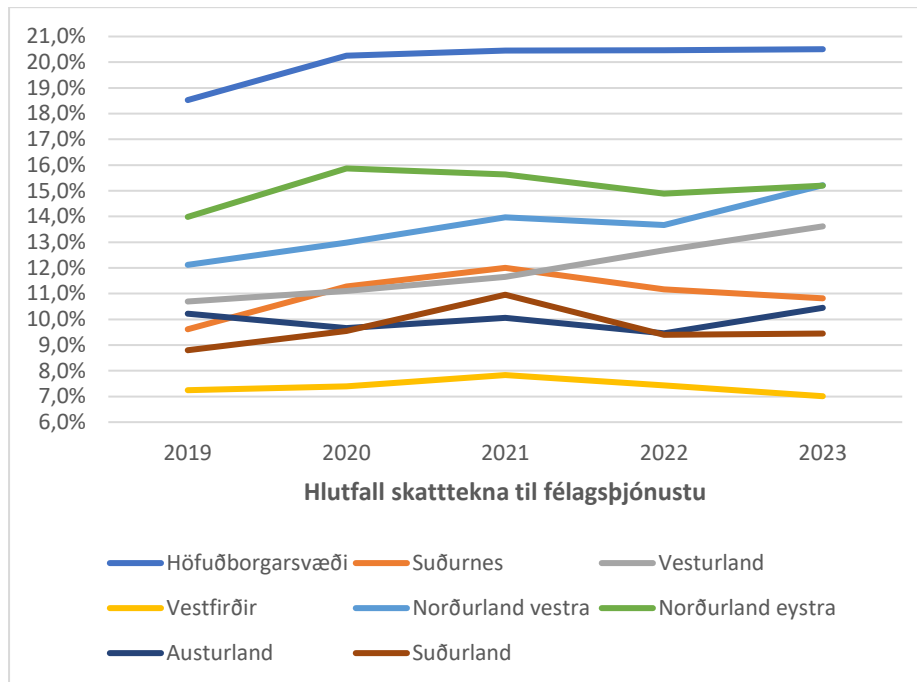
 Tafla 16 – Skuldahlutfall sveitarfélaga á Íslandi A og B hluti 2022⁹³

Sveitarfélag	Skuldahlutfall:	Sveitarfélag	Skuldahlutfall:
0000 Reykjavíkurborg	200%	5613 Húnabyggð	145%
1000 Kópavogsbær	119%	5716 Skagafjörður	119%
1100 Seltjarnarnesbær	131%	6000 Akureyrarbær	125%
1300 Garðabær	120%	6100 Norðurþing	121%
1400 Hafnarfjarðarkaupstaður	132%	6250 Fjallabyggð	62%
1604 Mosfellsbær	134%	6400 Dalvíkurbyggð	70%
1606 Kjósarhreppur	140%	6513 Eyjafjarðarsveit	17%
2000 Reykjanesbær	163%	6515 Hörgársveit	46%
2300 Grindavíkurbær	50%	6601 Svalbarðsstrandarhreppur	13%
2506 Sveitarfélagið Vogar	114%	6602 Grýtubakkahreppur	52%
2510 Suðurnesjabær	103%	6611 Tjörneshreppur	1%
3000 Akraneskaupstaður	72%	6613 Þingeyjarsveit	85%
3506 Skorradalshreppur	94%	6710 Langanesbyggð	80%
3511 Hvalfjarðarsveit	13%	7300 Fjarðabyggð	116%
3609 Borgarbyggð	97%	7400 Múlaþing	145%
3709 Grundarfjarðarbær	124%	7502 Vopnafjarðarhreppur	73%
3713 Eyja- og Miklaholtshreppur	12%	7505 Fljótisdalshreppur	33%
3714 Snæfellsbær	61%	8000 Vestmannaeyjabær	76%
3716 Sveitarfélagið Stykkishólmur	130%	8200 Sveitarfélagið Árborg	185%
3811 Dalabyggð	62%	8401 Sveitarfélagið Hornafjörður	65%
4100 Bolungarvíkurkaupstaður	151%	8508 Mýrdalshreppur	61%
4200 Ísafjarðarbær	137%	8509 Skaftárhreppur	54%
4502 Reykhólahreppur	28%	8610 Ásahreppur	31%
4604 Tálknafjarðarhreppur	122%	8613 Rangárþing eystra	70%
4607 Vesturbyggð	115%	8614 Rangárþing ytra	77%
4803 Súðavíkurhreppur	24%	8710 Hrunamannahreppur	83%
4901 Árneshreppur	34%	8716 Hveragerðisbær	132%
4902 Kaldrananeshreppur	12%	8717 Sveitarfélagið Ölfus	85%
4911 Strandabyggð	115%	8719 Grímsnes- og Grafnings- hreppur	76%
5508 Húnaþing vestra	84%	8720 Skeiða- og Gnúpverjahreppur	39%
5609 Sveitarfélagið Skagaströnd	55%	8721 Bláskógabyggð	95%
5611 Skagabyggð	16%	8722 Flóahreppur	33%

Skuldahlutfall er hlutfall skulda af heildartekjum A og B hluta sveitarfélaga.

⁹³ Samband íslenskra sveitarfélaga, nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) í mælaborði sambandsins

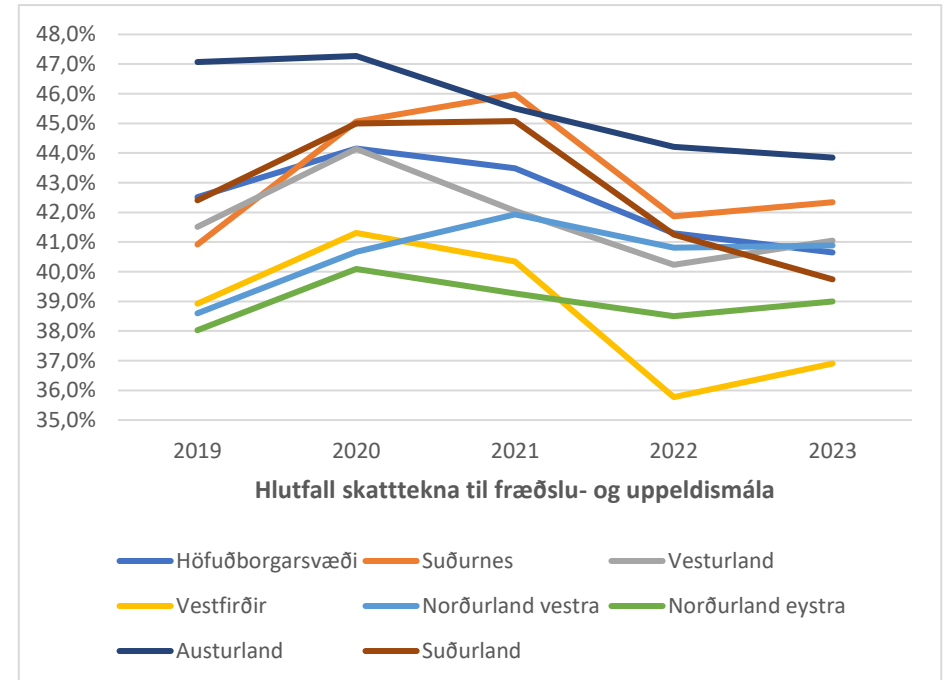
Útgjöld til félagsþjónustu og fræðslu- og uppeldismála

 Mynd 78 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til félagsþjónustu⁹⁴

Höfuðborgarsvæðið sker sig nokkuð út í hlutfalli tekna sem fer til félagsþjónustu en hlutfallið þar er töluvert hærra en annars staðar á landinu. Vestfirðir skera sig einnig aðeins úr en á Vestfjörðum er hlutfall tekna sem fer til félagsþjónustu töluvert lægra en á þeim landssvæðum sem koma næst.

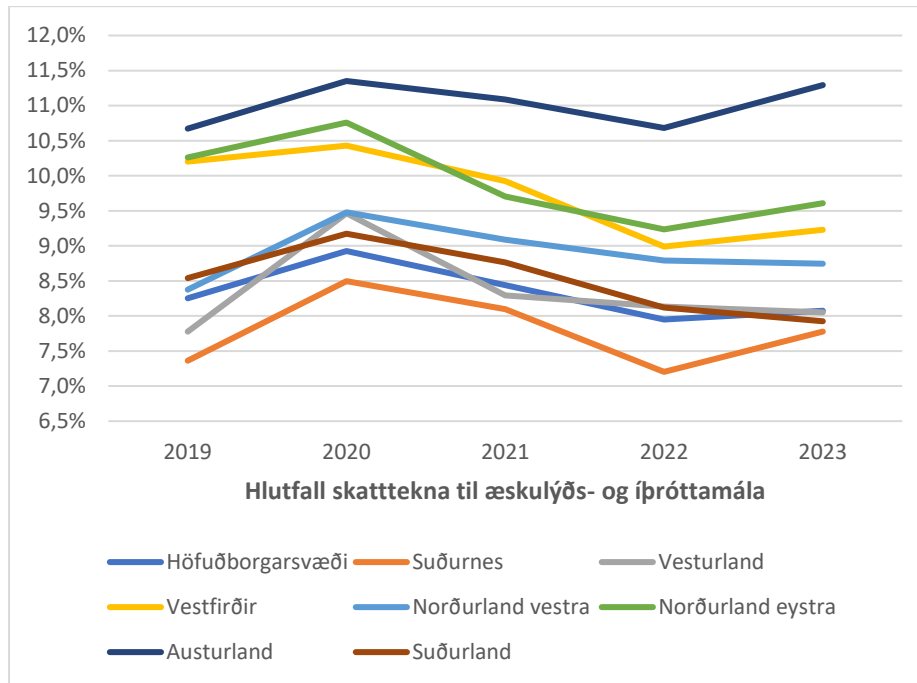
⁹⁴ Samband íslenskra sveitarfélaga, í [mælaborði](#) sambandsins má sjá nánari gögn eftir sveitarfélögum.

⁹⁵ Samband íslenskra sveitarfélaga, í [mælaborði](#) sambandsins má sjá nánari gögn eftir sveitarfélögum.

 Mynd 79 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til fræðslu- og uppeldismála⁹⁵

Þegar kemur að hlutfalli tekna sem fara til fræðslu og uppeldismála er hlutfallið nokkuð svipað í flestum landshlutum nema á Vestfjörðum en þar hefur hlutfallið lækkað umtalsvert á síðustu tveimur árum. Austurland ver hæstu hlutfalli til fræðslu- og uppeldismála miðað við aðra landshluta.

Útgjöld til æskulýðs- og íþróttamála

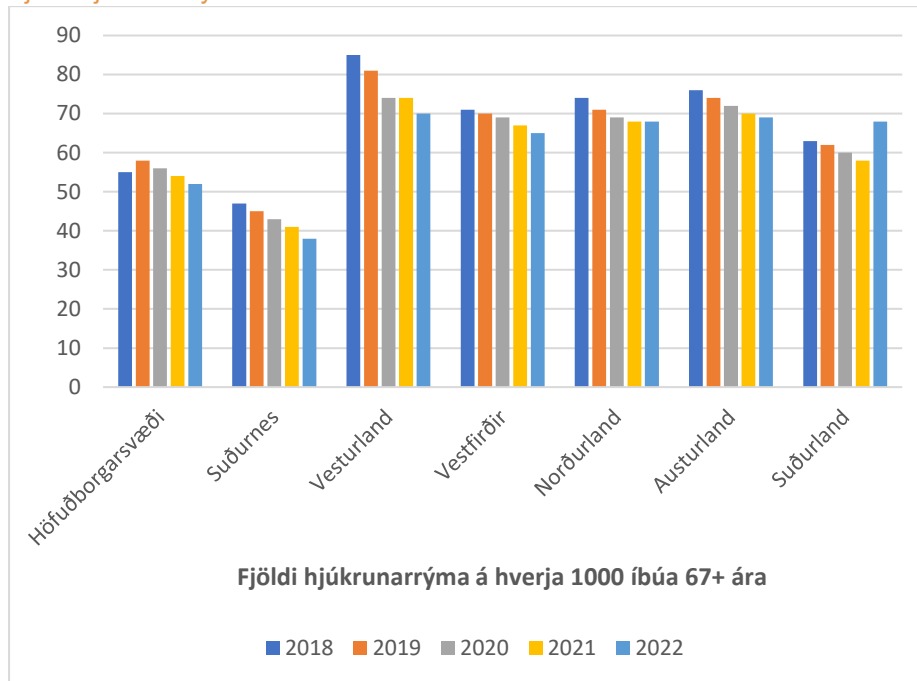

Mynd 80 – Hlutfall skatttekna sveitarfélaga sem fer til æskulýðs- og íþróttamála⁹⁶

Sveitarfélög á Austurlandi verja hæðstu hlutfalli til æskulýðs- og íþróttamála af öllum landshlutum en Suðurnes lægstu hlutfalli.

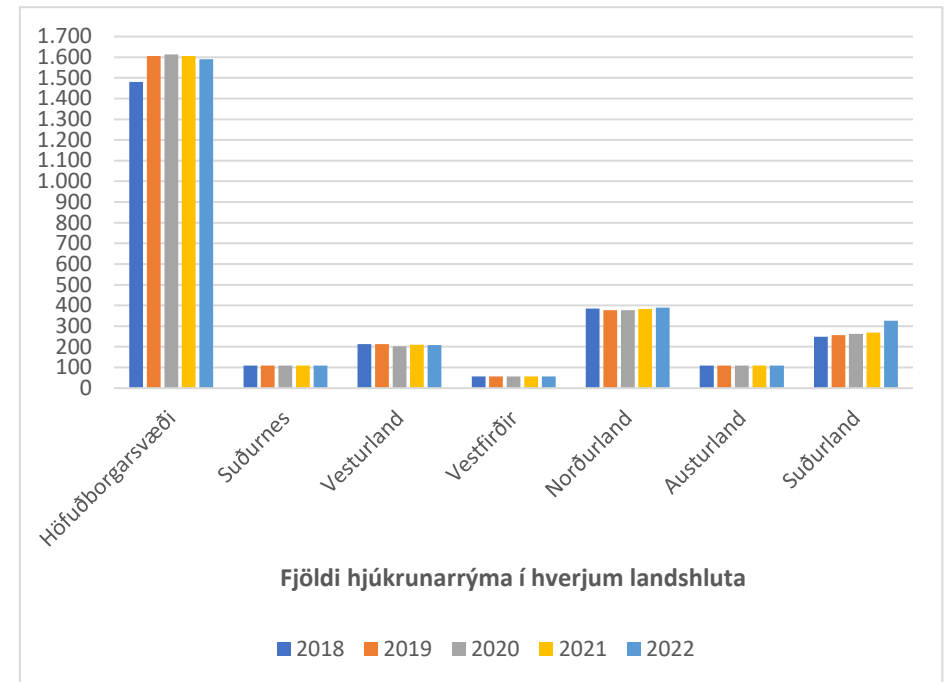
⁹⁶ Samband íslenskra sveitarfélaga, í [mælaborði](#) sambandsins má sjá nánari gögn eftir sveitarfélögum.

Fjöldi hjúkrunarrýma

 Mynd 81 – Fjöldi hjúkrunarrýma á hverja þúsund íbúa 67 ára og eldri eftir landshlutum⁹⁷

Athygli skal vakin á því að Landlæknisembættið birtir sín gögn eftir heilbrigðisumdæmum en þar er Norðurlandið allt saman í einu umdæmi og Strandir, Reykhólahreppur og Húnaþing vestra eru í heilbrigðisumdæmi Vesturlands en ekki Vestfjarða og Norðurlands. Sjá má að hjúkrunarrýmum hefur fækkað á hverja þúsund íbúa í öllum landshlutum nema Suðurlandi á tímabilinu 2018-2022.

⁹⁷ Landlæknisembættið, [hér](#) má sjá nánari gögn um hjúkrunarrými í mælaborði

⁹⁸ Landlæknisembættið, [hér](#) má sjá nánari gögn um hjúkrunarrými í mælaborði

 Mynd 82 – Fjöldi hjúkrunarrýma eftir landshlutum⁹⁸

Hér sjáum við að fækkun hjúkrunarrýma á hverja þúsund íbúa skýrist af fjölgun íbúa á meðan að á sama tíma stendur fjöldi hjúkrunarrýma í stað.

Önnur þjónusta

Verslun

Tafla 17 – Fjöldi matvöruverslana á Höfuðborgarsvæðinu eftir tegundum⁹⁹

Höfuðborgarsvæði	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Reykjavík	20	4	14
Kópavogur	11	1	8
Hafnafjörður	6	2	2
Garðabær	2	1	0
Mosfellsbær	3	0	0

Tafla 18 – Fjöldi matvöruverslana á Vesturlandi eftir tegundum¹⁰⁰

Vesturland	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Akranes	2	0	2
Borganes	2	0	0
Stykkishólmur	1	0	0
Grundarfjörður	0	1	0
Ólafsvík	0	0	1
Hellissandur	0	0	1
Búðardalur	0	0	1

Töflurnar hér sýna fjölda verslana í hverjum landshluta eftir tegund verslunar. Skilgreiningar á tegundum verslunar eru eftirfarandi:

- Lágvöruverðsverslun: Bónus, Nettó, Krónan.
- Stærri dagvöruverslun: Hagkaup, Kjörbúðin eða sambærilegt.
- Önnur dagvöruverslun: Krambúðin eða sambærilegt.

⁹⁹ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

¹⁰⁰ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

¹⁰¹ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

¹⁰² Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

Tafla 19 – Fjöldi matvöruverslana á Suðurnesjum eftir tegundum¹⁰¹

Suðurnes	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Grindavík		1	0
Reykjanesbær		5	0
Garður		0	1
Sandgerði		0	1

Tafla 20 – Fjöldi matvöruverslana á Vestfjörðum eftir tegundum¹⁰²

Vestfirðir	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Patreksfjörður		0	1
Tálknafjörður		0	0
Bíldudalur		0	0
Þingeyri		0	0
Súðavík		0	0
Ísafjörður		2	0
Bolungarvík		0	1
Hólmavík		0	0
Drangsnes		0	0
Norðurfjörður		0	0

Tafla 21 – Fjöldi matvöruverslana á Norðurlandi vestra eftir tegundum¹⁰³

Norðurland vestra	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Hvamstangi	0	0	1
Blönduós	0	1	0
Skagaströnd	0	0	1
Varmahlíð	0	0	1
Sauðárkrókur	0	2	0
Hofsós	0	0	1
Fljót	0	0	1

 Tafla 22 – Fjöldi matvöruverslana á Suðurlandi eftir tegundum¹⁰⁴

Suðurland	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Höfn	1	0	0
Kirkjubæjarklaustur	0	0	1
Vík	1	0	0
Vestmannaeyjar	2	0	0
Hvolsvöllur	1	0	0
Hella	0	1	0
Vegamót	0	0	1
Árnes	0	0	1
Flúðir	0	0	1
Borg	0	0	1
Reykholt	0	0	1
Laugarvatn	0	0	1
Selfoss	3	0	1
Hveragerði	1	0	0
Þorlákshöfn	1	0	0

¹⁰³ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

¹⁰⁴ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

¹⁰⁵ Byggðastofnun, þjónustukort má sjá [hér](#).

 Tafla 23 – Fjöldi matvöruverslana á Norðurlandi eystra eftir tegundum¹⁰⁵

Norðurland eystra	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Siglufjörður	0	1	0
Ólafsfjörður	0	1	0
Dalvík	0	1	0
Hrisey	0	0	1
Grenivík	0	0	1
Akureyri	6	1	2
Laugar	0	0	1
Reykjahlíð	0	0	1
Húsavík	1	0	1
Ásbyrgi	0	0	1
Kópasker	0	0	1
Raufarhöfn	0	0	1
Þórshöfn	0	0	1

Tafla 24 – Fjöldi matvöruverslana á Austurlandi eftir tegundum

Austurland	Lágvöruverðs	Stærri dagvöru	Önnur dagvöru
Vopnafjörður	0	0	1
Bakkagerði	0	0	1
Egilsstaðir	2	0	0
Seyðisfjörður	0	1	0
Neskaupsstaður	0	1	0
Eskifjörður	0	1	0
Reyðarfjörður	1	0	0
Fáskrúðsfjörður	0	1	0
Stöðvarfjörður	0	0	0
Breiðdalsvík	0	0	1
Djúpivogur	0	1	0

Þjónustukönnun

Tafla 25 – Þjónustukönnun Byggðastofnunar, á skalanum 1-10 hvaða einkunn myndir þú gefa þjónustunni í sveitarfélaginu þar sem þú býrð?¹⁰⁶

	2018			2024		
	Lágt, 1-4	Sæmilegt, 5-7	Ágætt, 8-10	Lágt, 1-4	Sæmilegt, 5-7	Ágætt, 8-10
Suðurnes	13,0%	49,0%	38,0%			
Vesturland	12,0%	41,0%	47,0%			
Vestfirðir	18,0%	50,0%	32,0%			
Norðurland v.	-	-	-			
Norðurland ey.	8,0%	41,0%	51,0%			
Austurland	15,0%	48,0%	37,0%			
Suðurland	12,0%	44,0%	44,0%			

Þjónustukönnun fyrir Norðurland vestra var framkvæmd ári á undan hinum landshlutunum. Ekki var spurt þeirrar spurningar þar sem fram kemur í töflu 25.

Tafla 26 – Hlutfall þjónustusóknar innan og utan landshluta.¹⁰⁷

	2018		2024	
	Innan	Utan	Innan	Utan
Suðurnes	65,5%	34,5%		
Vesturland	62,0%	38,0%		
Vestfirðir	70,1%	29,9%		
Norðurland vestra	65,5%	34,4%		
Norðurland eystra	87,7%	12,3%		
Austurland	73,5%	26,5%		
Suðurland	70,8%	29,2%		

¹⁰⁶ Byggðastofnun, þjónustukönnun

¹⁰⁷ Byggðastofnun, þjónustukönnun

¹⁰⁸ Byggðastofnun. Nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) í mælaborði Byggðastofnunar

Síðasta þjónustukönnun á vegum Byggðastofnunar var framkvæmd 2018, verið er að framkvæma nýja könnun og öflun gagna mun klárast haustið 2024. Þegar vinnslu gagna verður lokið mun þeim upplýsingum sem þar koma fram verða bætt inn í þessa skýrslu og verður þá hægt að sjá hvort og þá hvaða breytingar hafa orðið á þjónustusókn og viðhorfi til gæða þjónustu í heimabyggð.

Húsnæði fyrir óstaðbundin störf

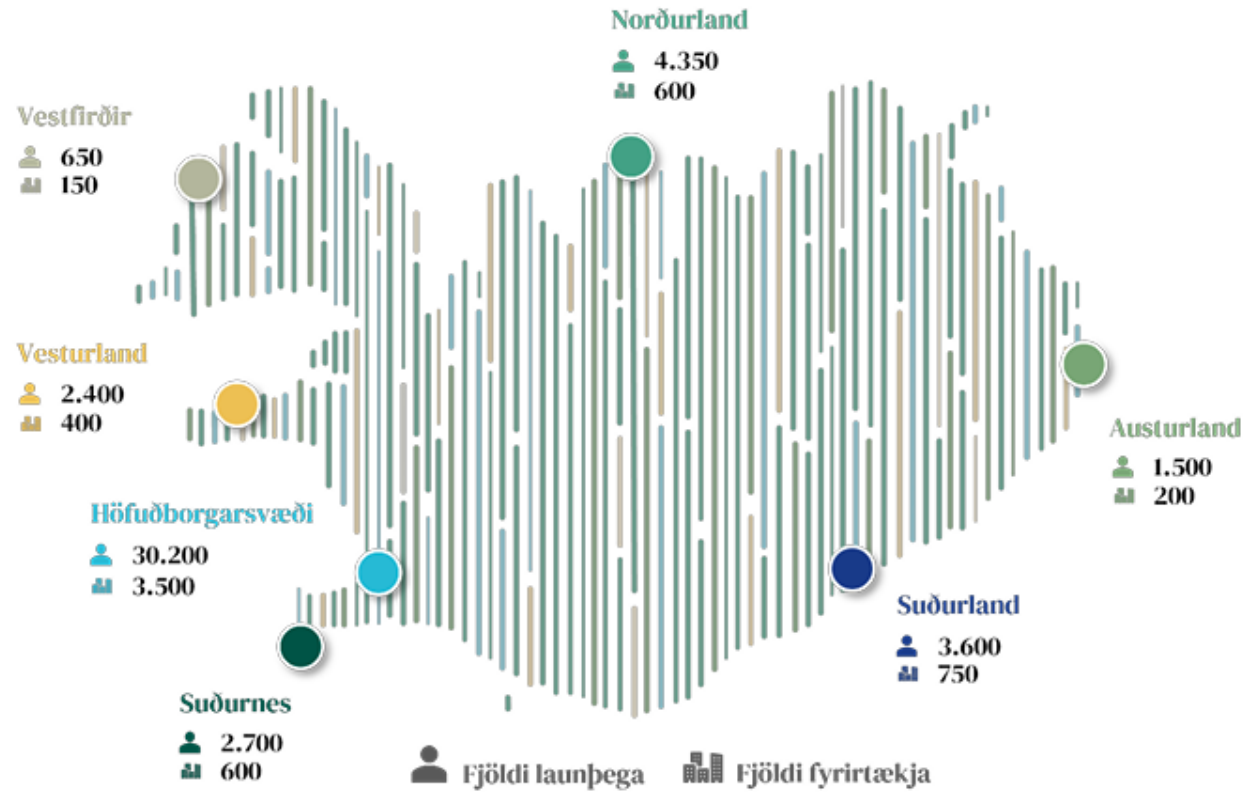
Tafla 27 – Húsnæði fyrir óstaðbundin störf eftir landshlutum¹⁰⁸

2024	
Suðurnes	2
Vesturland	9
Vestfirðir	24
Norðurland vestra	33
Norðurland eystra	35
Austurland	17
Suðurland	17

Aðgerð B.7. á byggðaaætlun um óstaðbundin störf miðar að því að auglýst verði fleiri störf á vegum ríkisins sem hægt er að vinna óstaðbundið. Byggðastofnun heldur utanum skráningu á húsnæði þar sem hægt væri að fá vinnuaðstöðu fyrir óstaðbundið starf og er það hluti af aðgerð B.7. Innviðaráðherra auglýsti á haustmánuðum allt að 150 milljónir í styrki fyrir forstöðumenn ríkisstofnana að sækja í til að koma til móts við aukinn kostnað við að ráða starfsmenn í óstaðbundið starf. Nánar um aðgerð B.7. má lesa [hér](#).

Iðnaður

Iðnaðarframleiðsla

Mynd 83 – Kort yfir fjölda iðnfyrirtækja sem eru aðilar að Samtökum Iðnaðarins og launþegar þeirra¹⁰⁹

Kortið sýnir fjölda iðnfyrirtækja eftir landshlutum sem eru aðilar að samtökum iðnaðarins og fjölda starfsmanna þeirra árið 2023. Haft var samband við Samtök iðnaðarins varðandi hvort til væru tölur fyrir Norðurland vestra annarsvegar og eystra hinsvegar en ekkert svar barst við fyrirspurninni.

¹⁰⁹ Samtök iðnaðarins, unnið úr gögnum frá Hagstofunni – vaxtatækifæri hagkerfisins í öflugum iðnaði

Bygging íbúðarhúsnæðis

Tafla 28 – Bygging íbúðarhúsnæðis árið 2024¹¹⁰

	Áform og í byggingu	Lokið/tekið í notkun á þessu ári
Höfuðborgarsvæði	4.332	1.206
Suðurnes	657	212
Vesturland	238	108
Vestfirðir	33	12
Norðurland vestra	34	11
Norðurland eystra	358	141
Austurland	167	29
Suðurland	1.348	308

Áætluð íbúðapörf sveitarfélaga

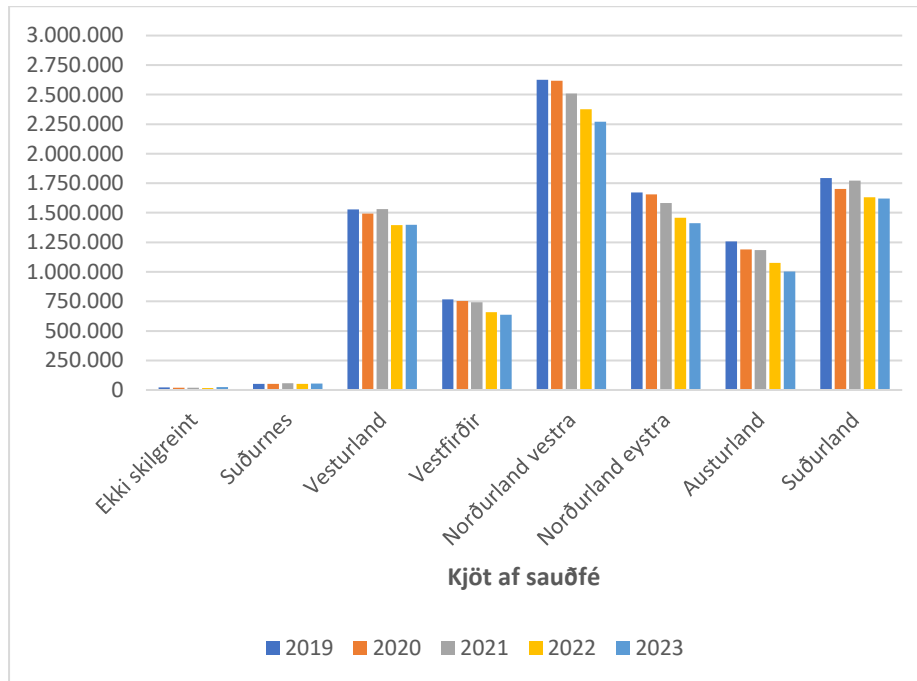
Tafla 29 – Áætluð íbúðapörf sveitarfélaga, húsnæðisáætlun 2024¹¹¹

	Næstu 5 ár	Næstu 10 ár
Höfuðborgarsvæði	15.575	29.356
Suðurnes	1.887	3.625
Vesturland	811	1.625
Vestfirðir	373	715
Norðurland vestra	200	329
Norðurland eystra	1.398	2.688
Austurland	463	874
Suðurland	2.715	5.820

¹¹⁰ Húsnæðis- og mannvirkjastofnun. [Hér](#) í mælaborði HMS má sjá tölur yfir byggingu íbúðarhúsnæðis fyrir hvert sveitarfélag fyrir sig.

¹¹¹ Húsnæðis- og mannvirkjastofnun. [Hér](#) í mælaborði HMS má nálgast gögn um áætlaða íbúðapörf eftir hverju sveitarfélagi fyrir sig.

Landbúnaður
Kjötframleiðsla

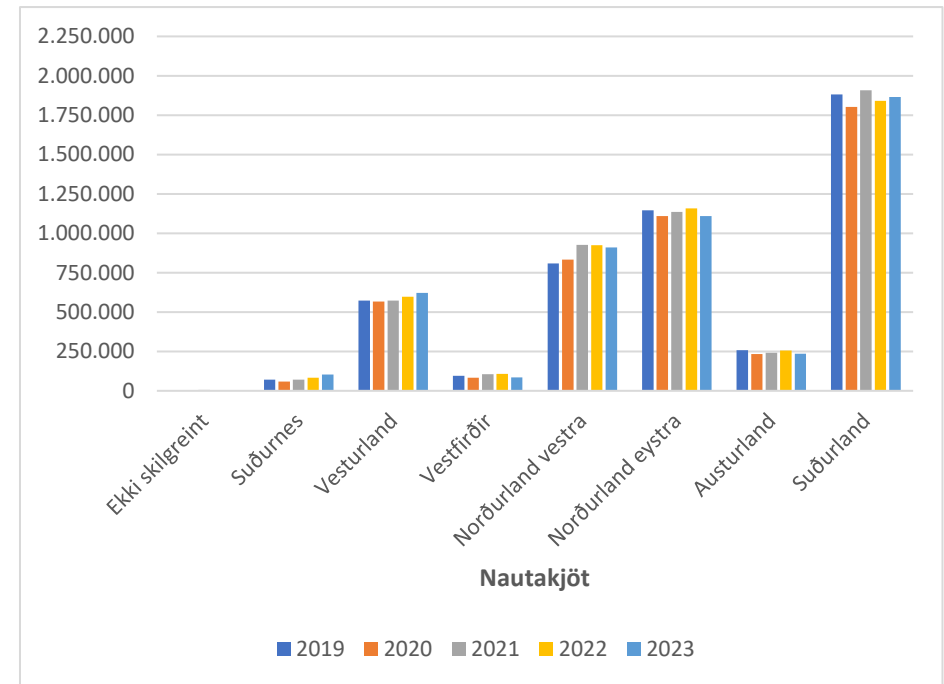

Mynd 84 – Framleiðsla kjötafurða í kílógrömmum af sauðfé eftir landshlutum¹¹²

Framleiðsla kjöts af sauðfé fer lækkandi í öllum landshlutum á tímabilinu sem sögulega séð hefur verið megin þorri af kjötframleiðslu á Íslandi.

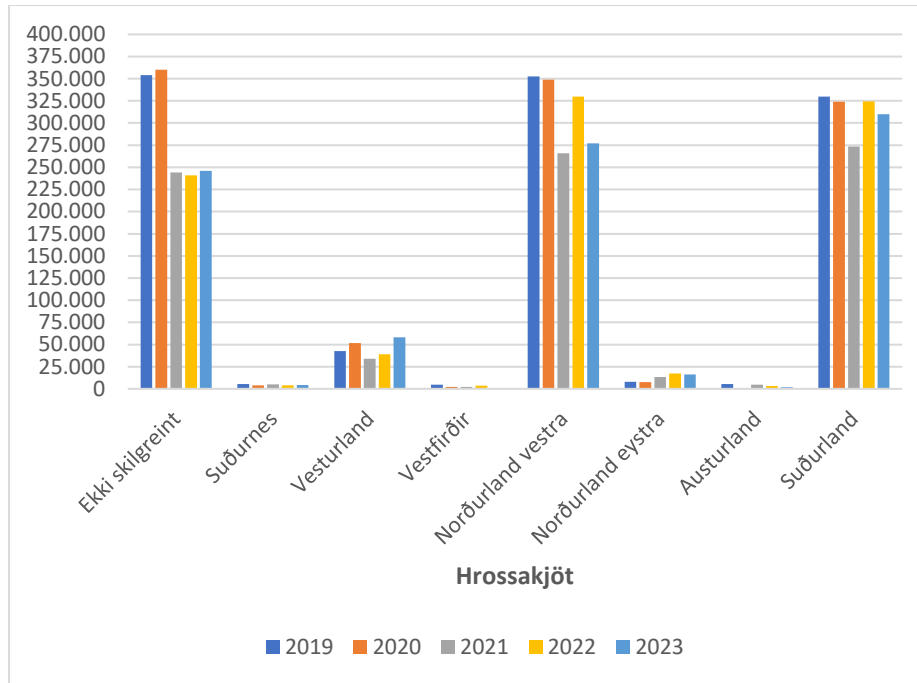
¹¹² Matvælaráðuneytið – Skrifstofa landbúnaðarins, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir – tölvupóstur

¹¹³ Matvælaráðuneytið – Skrifstofa landbúnaðarins, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir – tölvupóstur

Mynd 85 – Framleiðsla nautakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum¹¹³

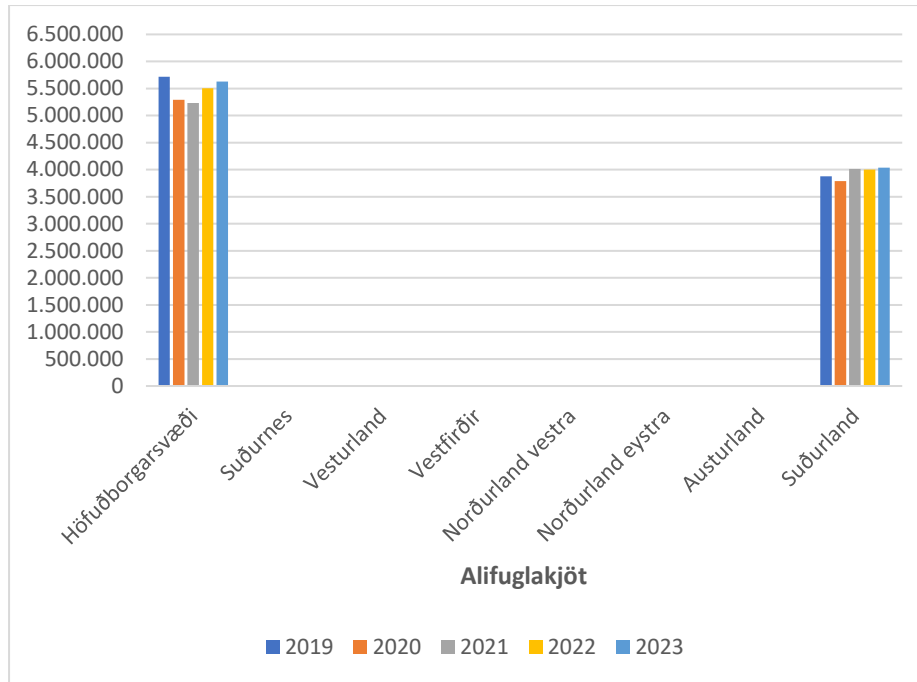
Nautakjötsframleiðsla virðist standa að mestu í stað á tímabilinu.

Mynd 86 – Framleiðsla hrossakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum¹¹⁴

Hrossakjötsframleiðsla fer líka minnkandi á tímabilinu en athygli vekur hversu stór hluti hennar er óskilgreindur eftir landssvæðum.

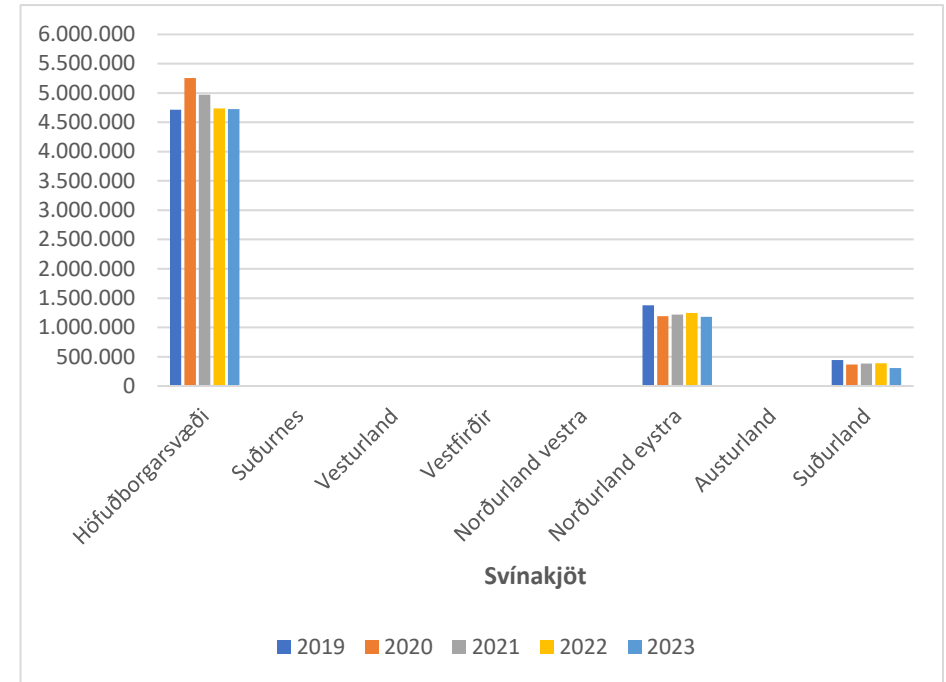
¹¹⁴ Matvælaráðuneytið – Skrifstofa landbúnaðarins, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir – tölvupóstur

Mynd 87 – Framleiðsla alifuglakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum¹¹⁵

Framleiðslutölur á svína- og alifuglakjöti eru eftir sláturhúsum og því getur eldið á dýrinu hafa farið fram í öðrum landshluta en því var slátrað í.

Þegar horft er á allar töflur yfir kjötframleiðslu má sjá að stór hluti hennar fer fram á höfuðborgarsvæðinu þar sem framleiðsla á svína- og alifuglakjöti er mjög stór.

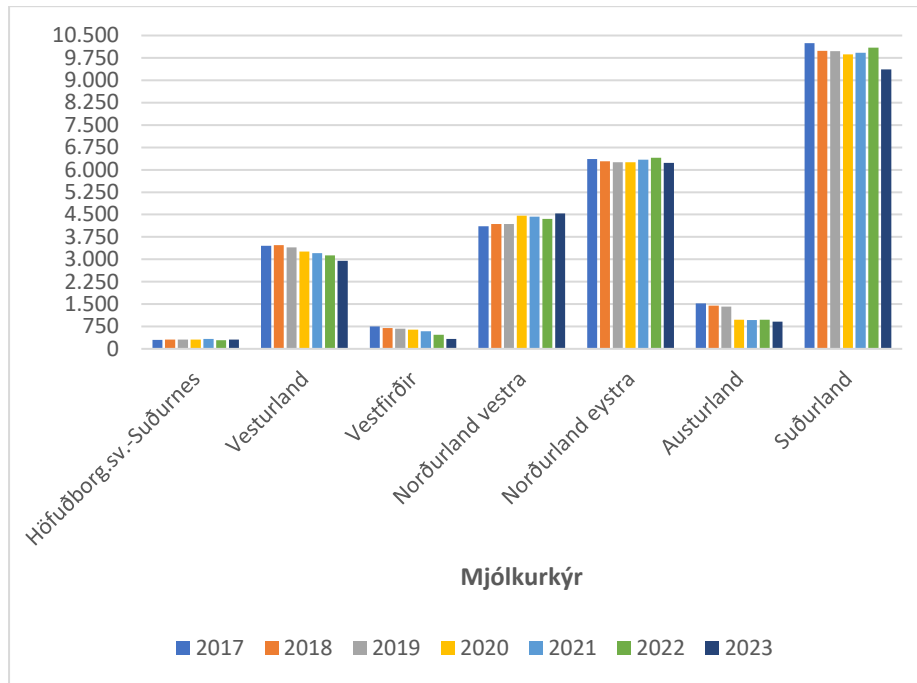

Mynd 88 – Framleiðsla svínakjöts í kílógrömmum eftir landshlutum¹¹⁶

¹¹⁵ Matvælaráðuneytið – Skrifstofa landbúnaðarins, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir – tölvupóstur

¹¹⁶ Matvælaráðuneytið – Skrifstofa landbúnaðarins, Guðrún Sigríður Sigurjónsdóttir – tölvupóstur

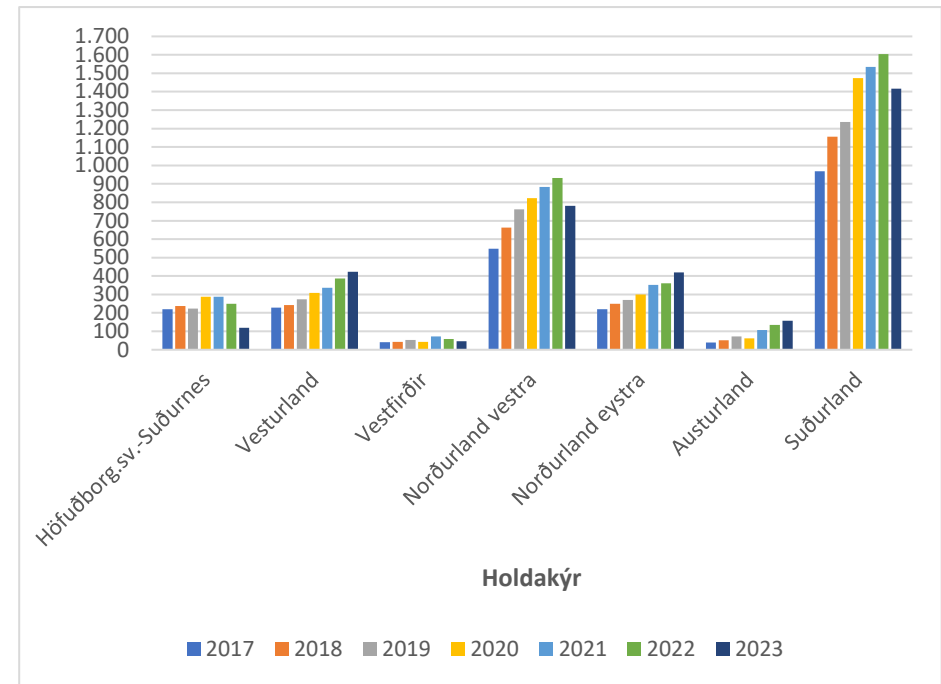
Fjöldi búpenings

 Mynd 89 – Fjöldi mjólkurkúa eftir landshlutum¹¹⁷

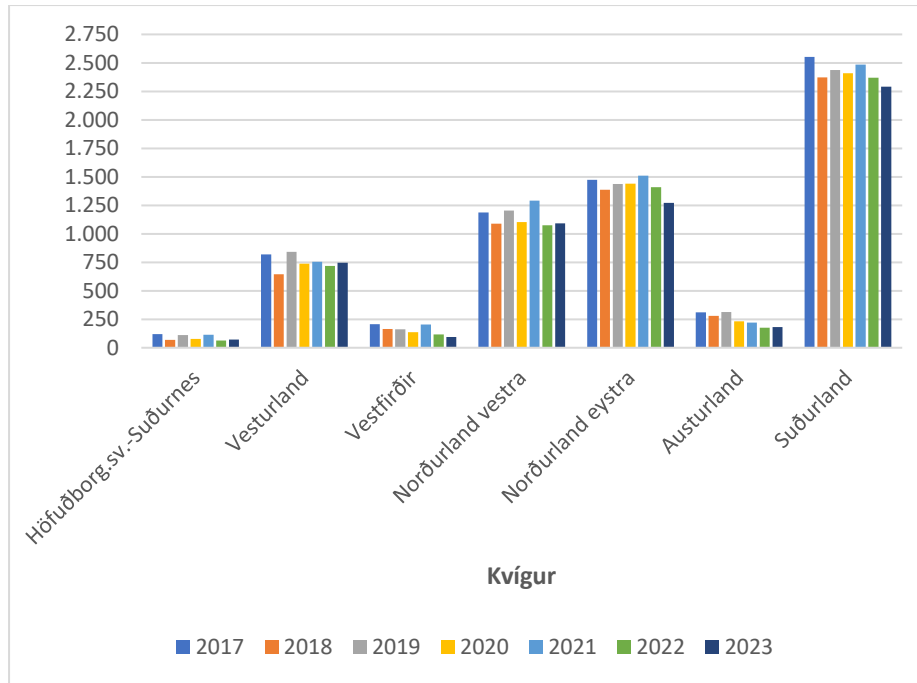
Fjöldi mjólkurkúa hefur haldist nokkuð stöðugur á síðustu sjö árum. Þó hefur þeim lítillega fækkað á Vesturlandi, Vestfirðum og Austurlandi.

¹¹⁷ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

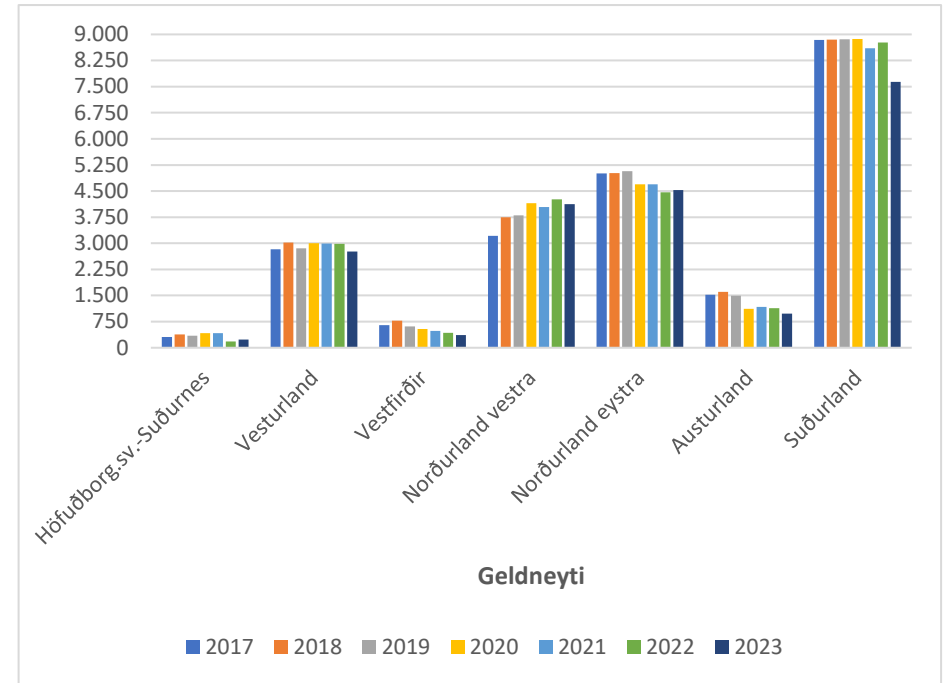
¹¹⁸ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

 Mynd 90 – Fjöldi holdakúa eftir landshlutum¹¹⁸

Fjöldi holdakúa hefur farið hækkandi á síðustu árum ef undaskilið er árið 2023.

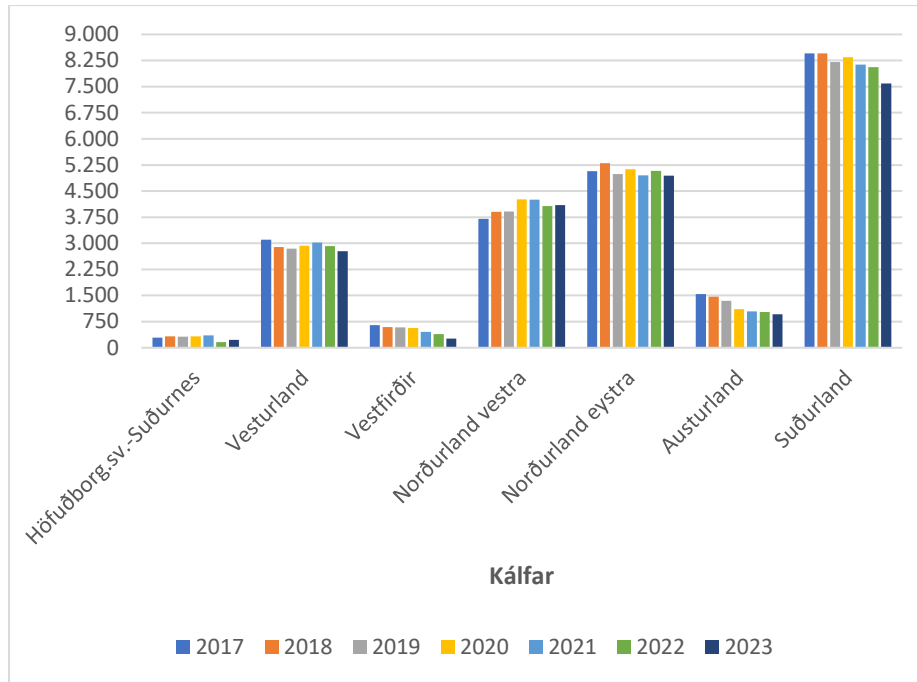

 Mynd 91 – Fjöldi kvíga eftir landshlutum¹¹⁹

Fjöldi kvíga og geldneyta helst nokkurn veginn sá sami á tímabilinu, þó svo að hann rokki aðeins á milli ára.

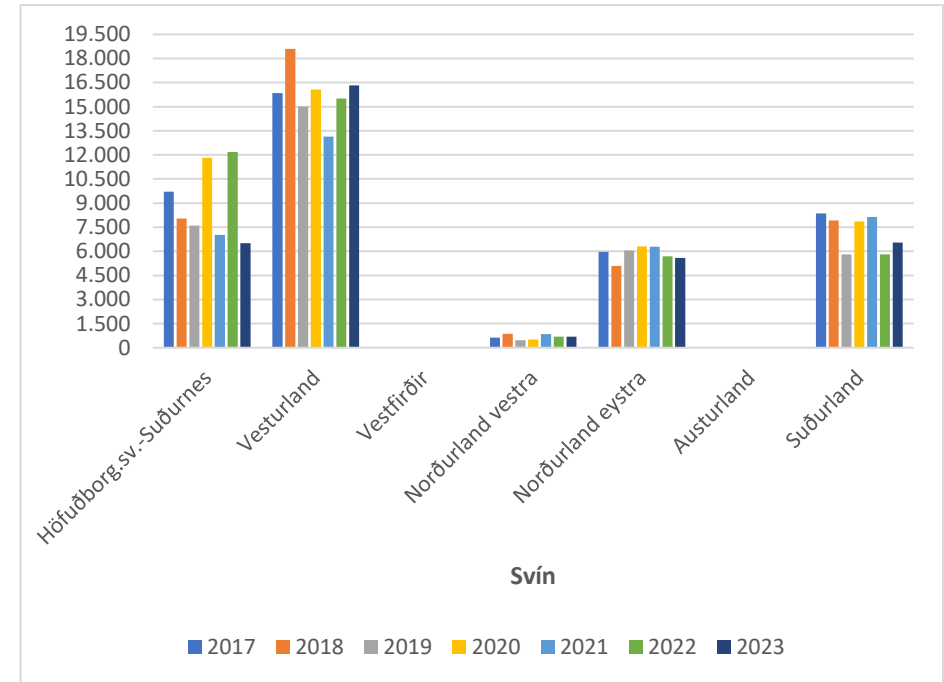

 Mynd 92 – Fjöldi geldneyta eftir landshlutum¹²⁰

¹¹⁹ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

¹²⁰ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

 Mynd 93 – Fjöldi kálfa eftir landshlutum¹²¹

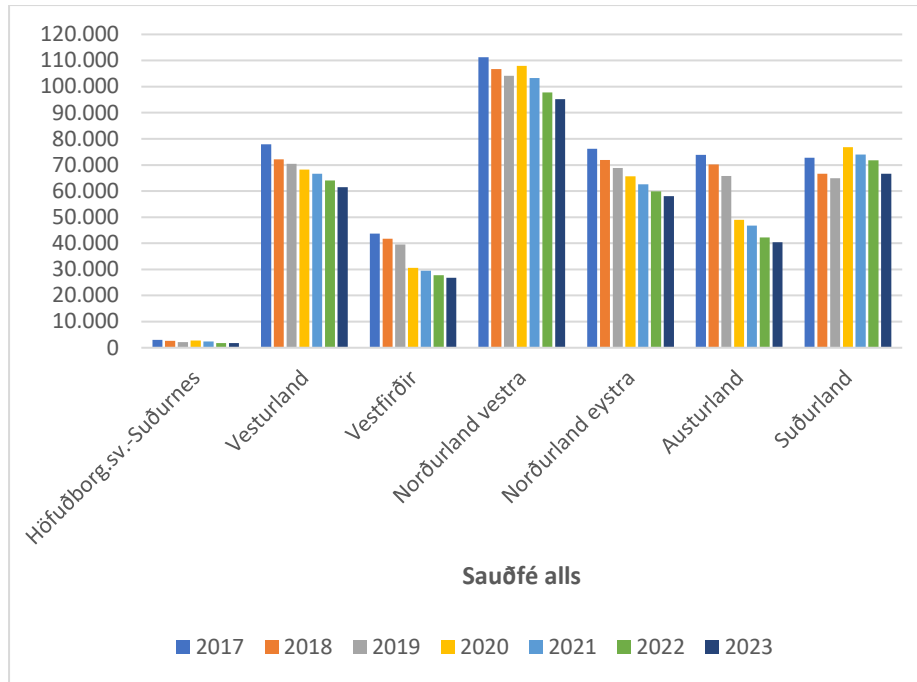
Fjöldi kálfa í öllum landshlutum er nokkuð stöðugur á milli ára.

 Mynd 94 – Fjöldi svína eftir landshlutum¹²²

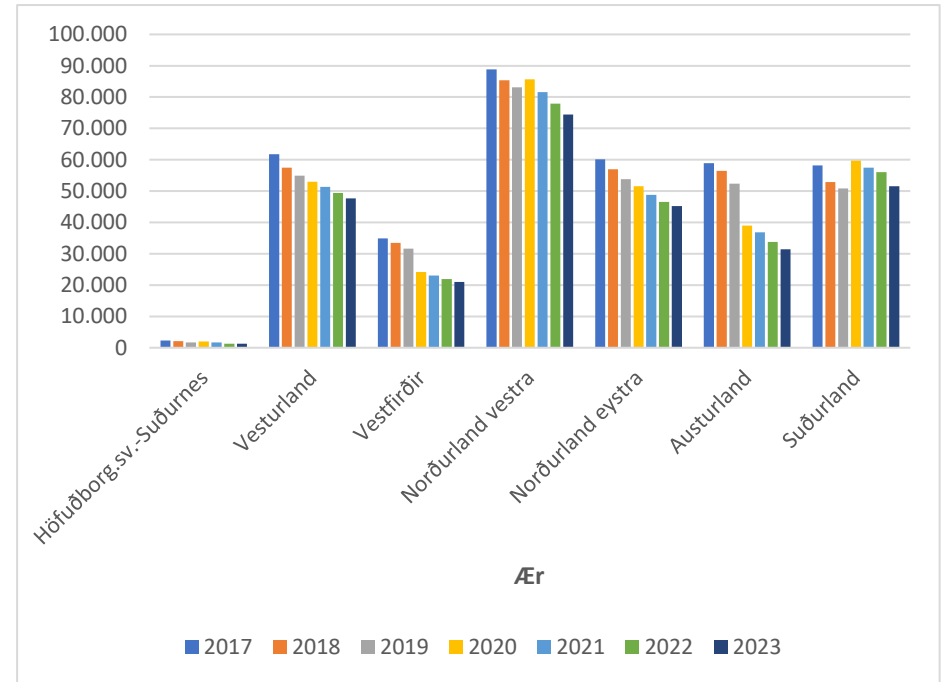
Aftur á móti rokkar fjöldi svína töluvert á milli ára í öllum landshlutum. Hér sjáum við einnig að ræktun svína fer fram í fleiri landshlutum en kom fram á myndum af kjötframleiðslunni þar sem eingöngu er slátrað í þremur landshlutum, Höfuðborgarsvæðinu, Norðurlandi eystra og Suðurlandi.

¹²¹ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

¹²² Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

 Mynd 95 – Fjöldi alls sauðfjár eftir landshlutum¹²³

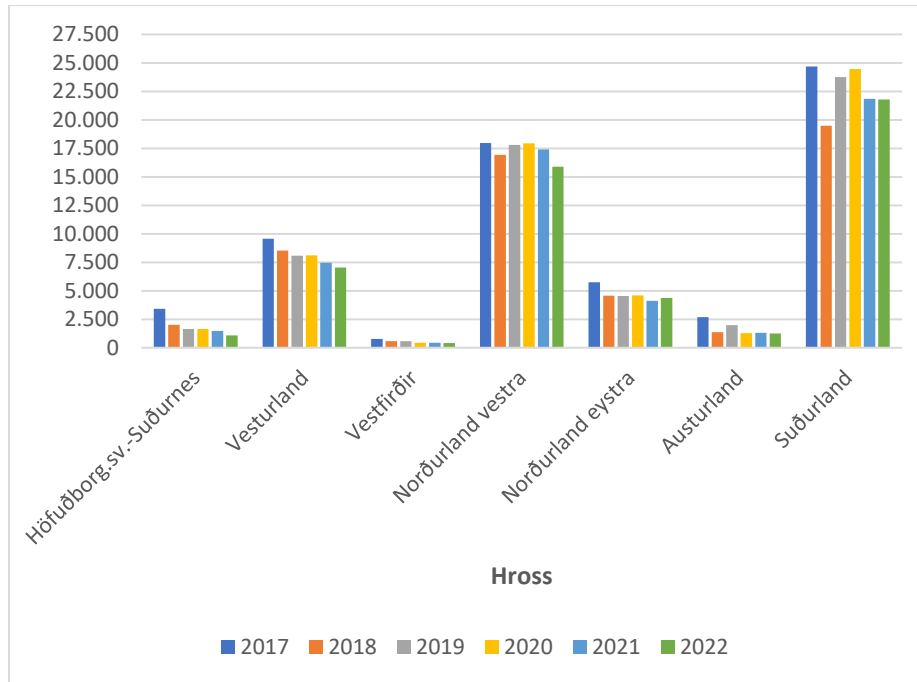
Á fjölda sauðfjár sjáum við eins og af kjötframleiðslunni að sauðfé fækkar í öllum landshlutum á tímabilinu. Þó minna á Suðurlandi en í öðrum landshlutum.

 Mynd 96 – Fjöldi áa eftir landshlutum¹²⁴

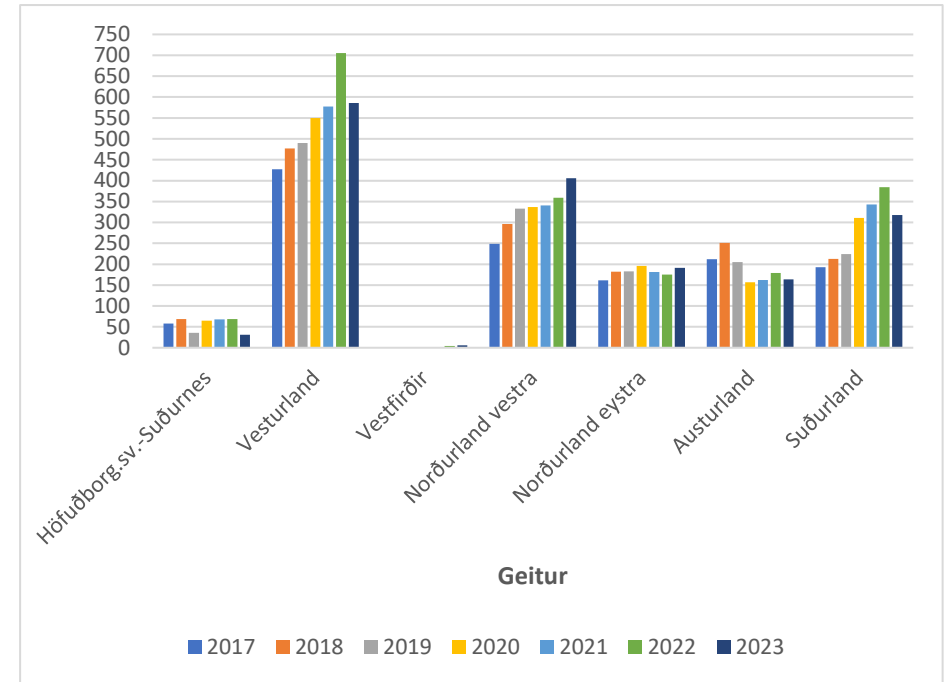
Fjöldi áa fer einnig lækkandi í öllum landshlutum.

¹²³ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

¹²⁴ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

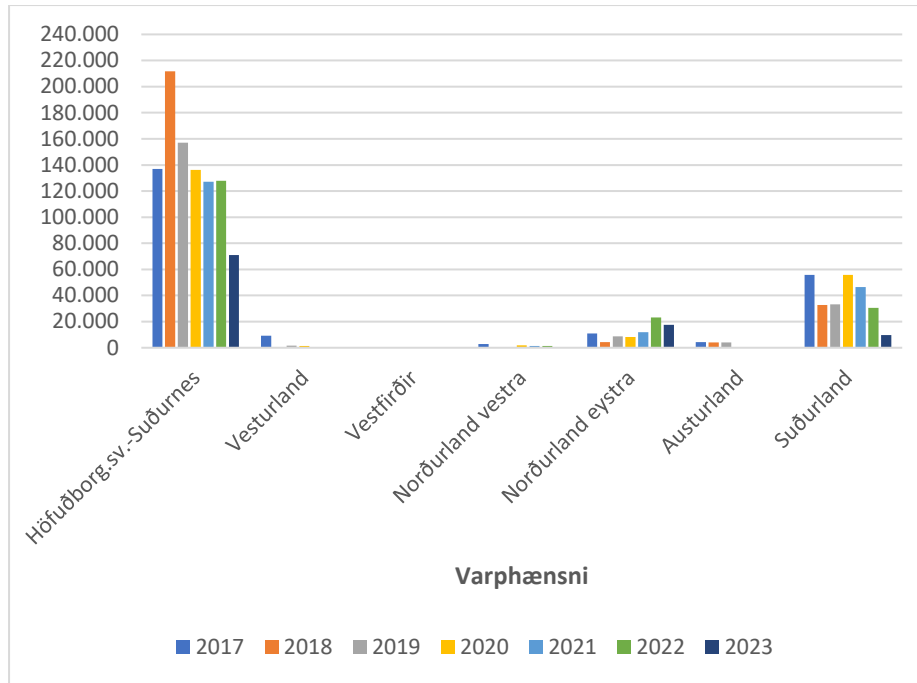

 Mynd 97 – Fjöldi hrossa eftir landshlutum¹²⁵

Fjöldi hrossa lækkar lítillega á tímabilinu á meðan geitum fjölgar, en samt sem áður eru þær mjög fáar á landinu.

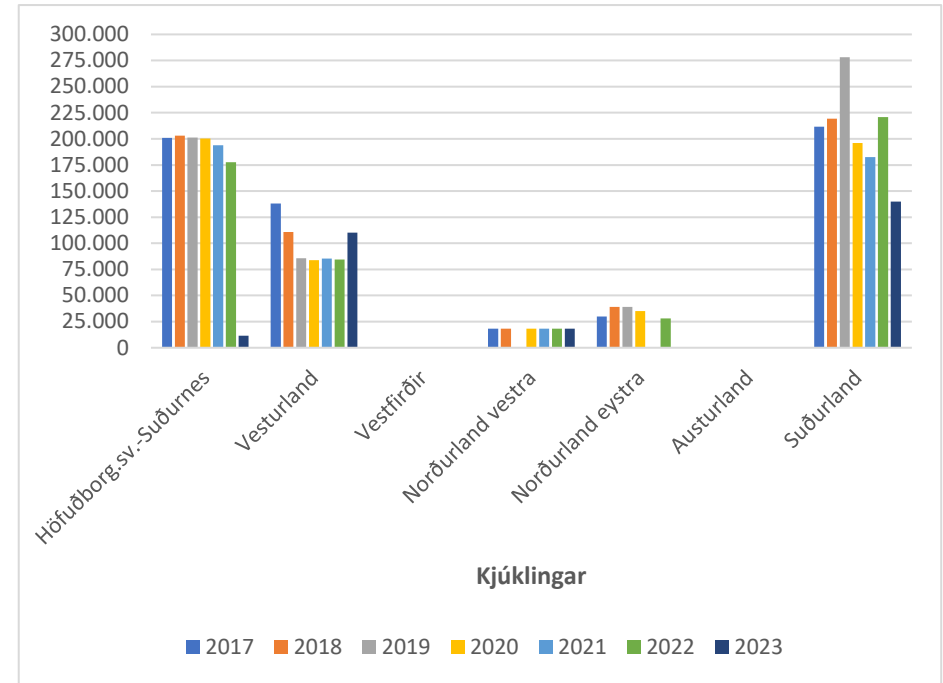

 Mynd 98 – Fjöldi geita eftir landshlutum¹²⁶

¹²⁵ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

¹²⁶ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

 Mynd 99 – Fjöldi varphænsna eftir landshlutum¹²⁷

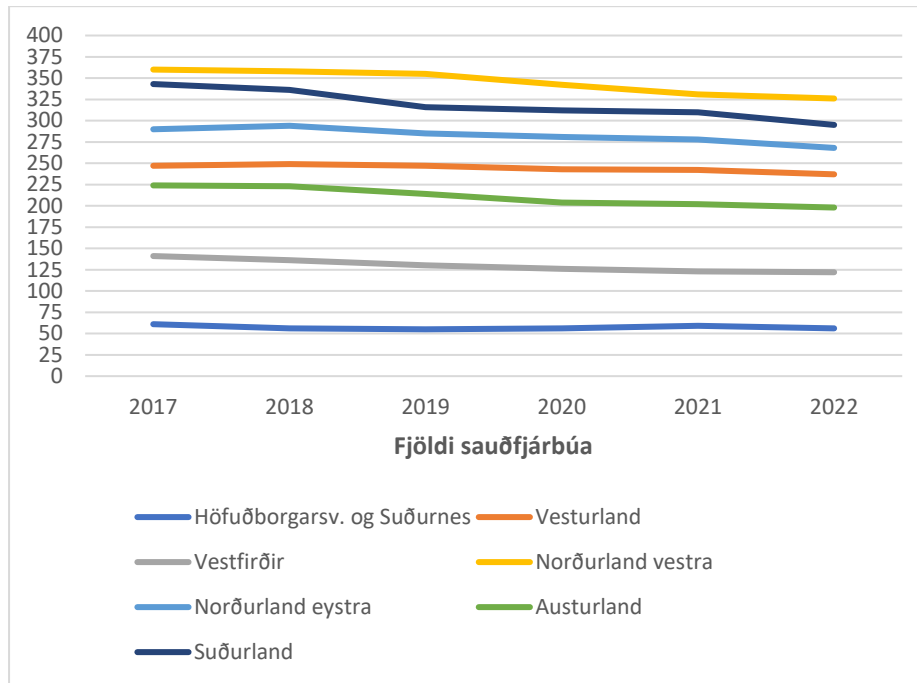
Varphænsnum fækkar töluvert á tímabilinu en langstærstur hluti þeirra er á Höfuðborgarsvæði/Suðurnesjum. Kjúklingum fer einnig lítillega fækkandi í öllum landshlutum. En eins og má sjá með svínakjötsframleiðsluna þá eru kjúklingabú í fleiri landshlutum en bara á Höfuðborgarsvæðinu og Suðurlandi þó öll slátrun fari fram í þeim landshlutum.

 Mynd 100 – Fjöldi kjúklinga eftir landshlutum¹²⁸

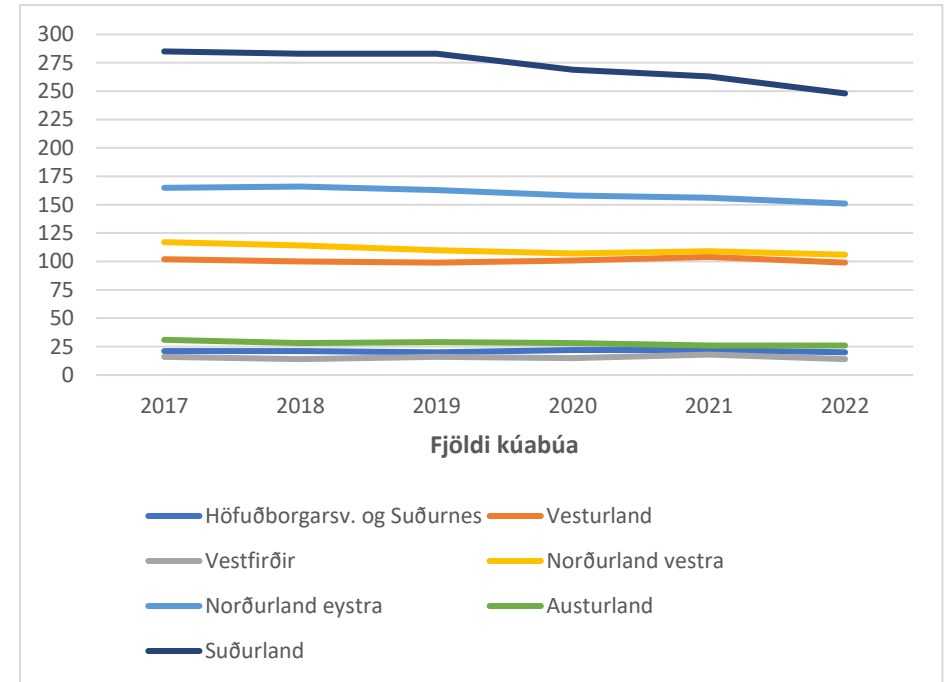
¹²⁷ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

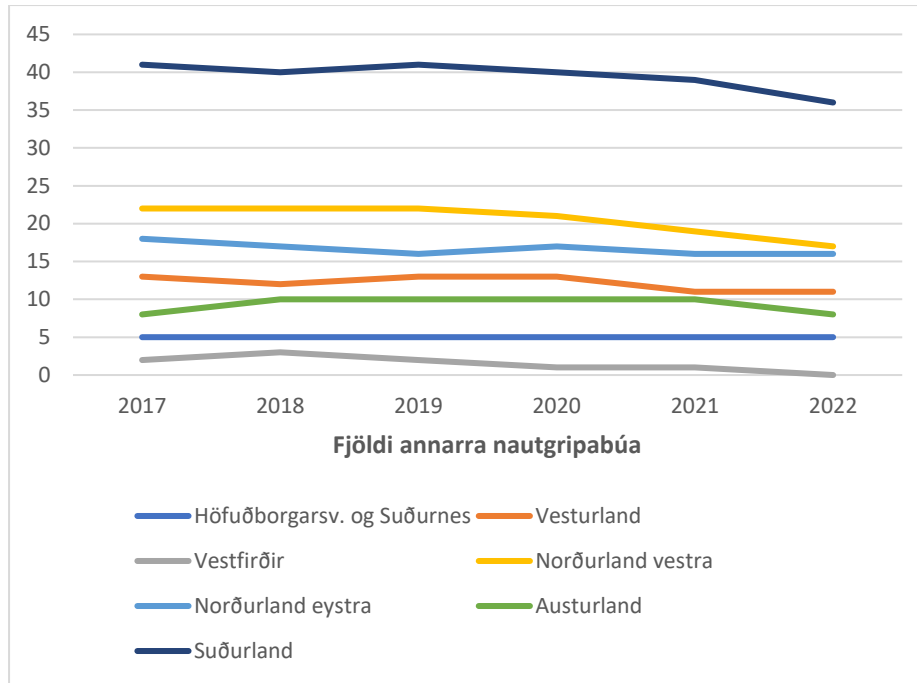
¹²⁸ Hagstofa Íslands og Stjórnarráð Íslands, nánari tölur má nálgast [hér](#) í mælaborði landbúnaðarins.

Fjöldi búa

 Mynd 101 – Fjöldi sauðfjárbúa eftir landshlutum¹²⁹

Fjöldi sauðfjárbúa fer lítillega fækkandi í öllum landshlutum á umræddu tímabili og einnig fjöldi kúabúa.

 Mynd 102 – Fjöldi kúabúa eftir landshlutum¹³⁰
¹²⁹ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)
¹³⁰ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)

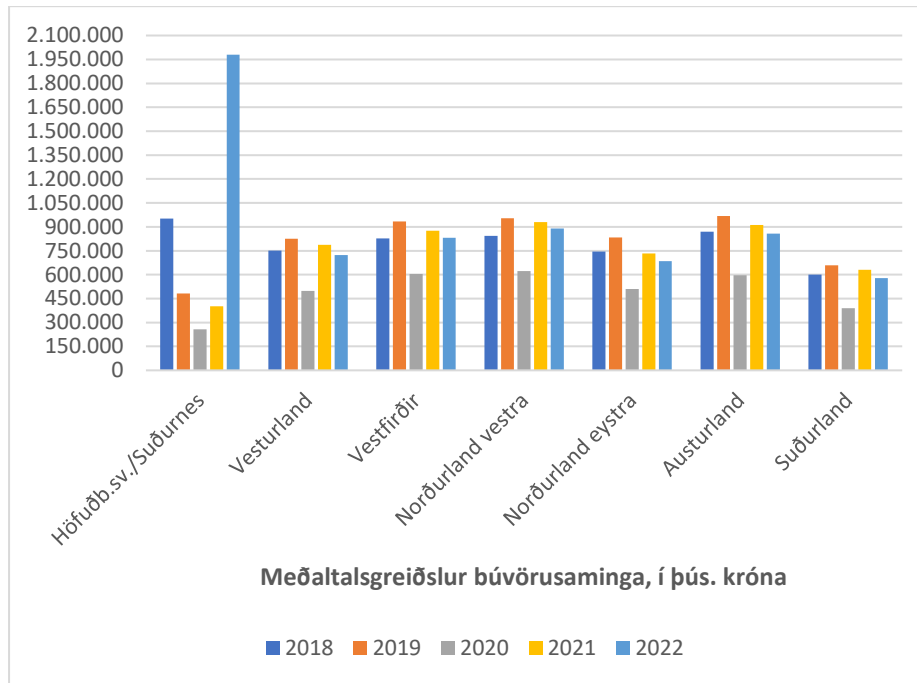

Mynd 103 – Fjöldi annarra nautgripabúa en kúabúa eftir landshlutum¹³¹

Fjöldi annarra nautgripabúa fer einnig fækkandi á tímabilinu.

¹³¹ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)

Greiðslumark

 Mynd 104 – Meðaltalsgreiðslur búvörusamninga, í þús. króna, eftir landshlutum¹³²

Meðalgreiðslur búvörusamninga skiptast frekar jafnt á milli landshluta fyrir utan höfuðborgarsvæðið og Suðurnes sem skera sig mjög úr. Einnig eru þær nokkuð jafnar á milli ára þó árið 2020 skeri sig úr á því tímabili sem hér um ræðir.

Mjólkurstöðvar og afurðastöðvar

 Tafla 30 – Fjöldi mjólkurbúa og sláturhúsa eftir landsvæðum 2024¹³³

	Mjólkurbú	Sláturhús
Höfuðborgarsvæði	2	1
Suðurnes	0	0
Vesturland	2	2
Vestfirðir	1	0
Norðurland vestra	3	4
Norðurland eystra	1	4
Austurland	1	1
Suðurland	2	3

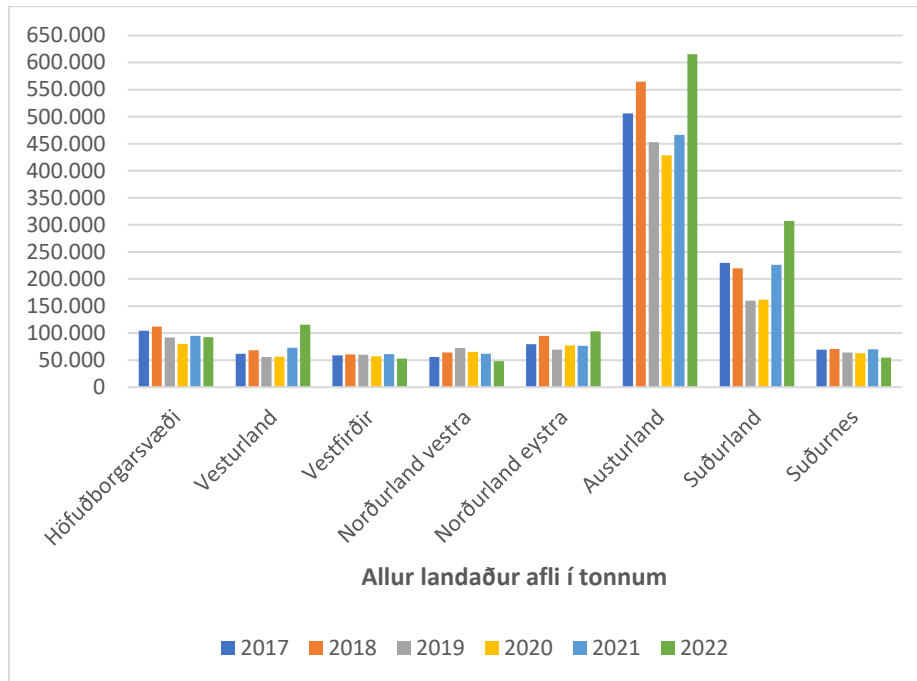
Mjólkurbú og sláturhús eru í öllum landshlutum fyrir utan Suðurnes sem hafa hvorki sláturhús né mjólkurbú og Vestfirði en þar er ekkert sláturhús.

¹³² Stjórnarráð Íslands, í mælaborði landbúnaðarins, [hér](#) er hægt að sjá greiðslur til landbúnaðarins eftir tegundum greiðslna, sveitarfélögum og einstökum búum.

¹³³ Matvælastofnun, [hér](#) má sjá nánari útlitun á mjólkurbúum, sláturhúsum og öðrum kjötvinnslum.

Sjávarútvegur

Fiskveiðar

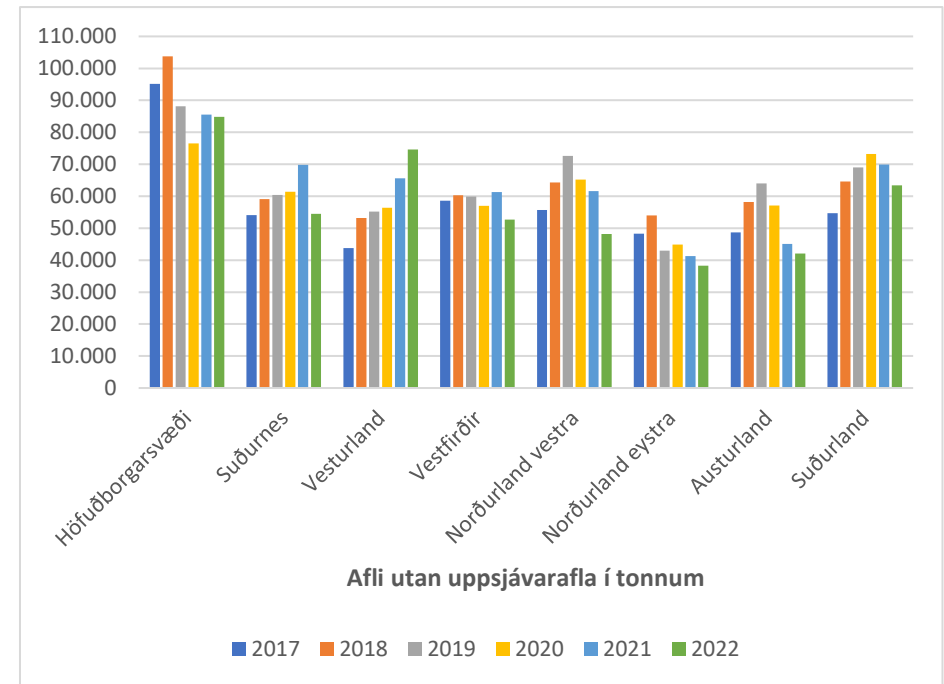

Mynd 105 – Allur landaður afli í tonnum eftir landshlutum¹³⁴

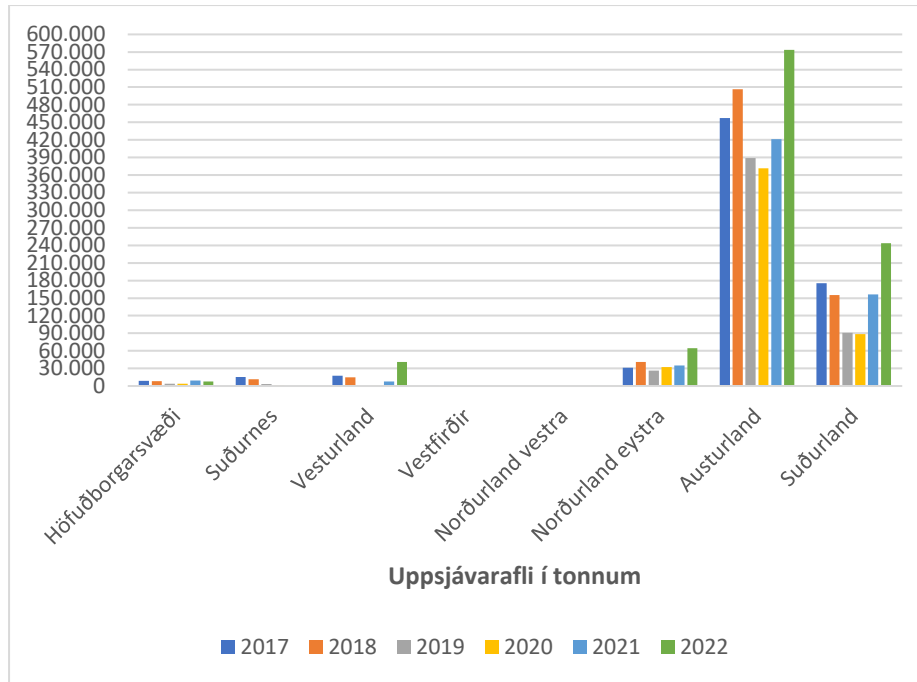
Allur afli utan uppsjávarafra dreifist nokkuð jafnt á milli landshluta þó höfuðborgarsvæðið sé sýnu stærst. Þegar uppsjávarafra er hinsvegar bætt við hefur Austurland langmestan landaðan afla og Suðurland bætir einnig við sig hlutfallslega miðað við aðra landshluta.

¹³⁴ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)

¹³⁵ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)

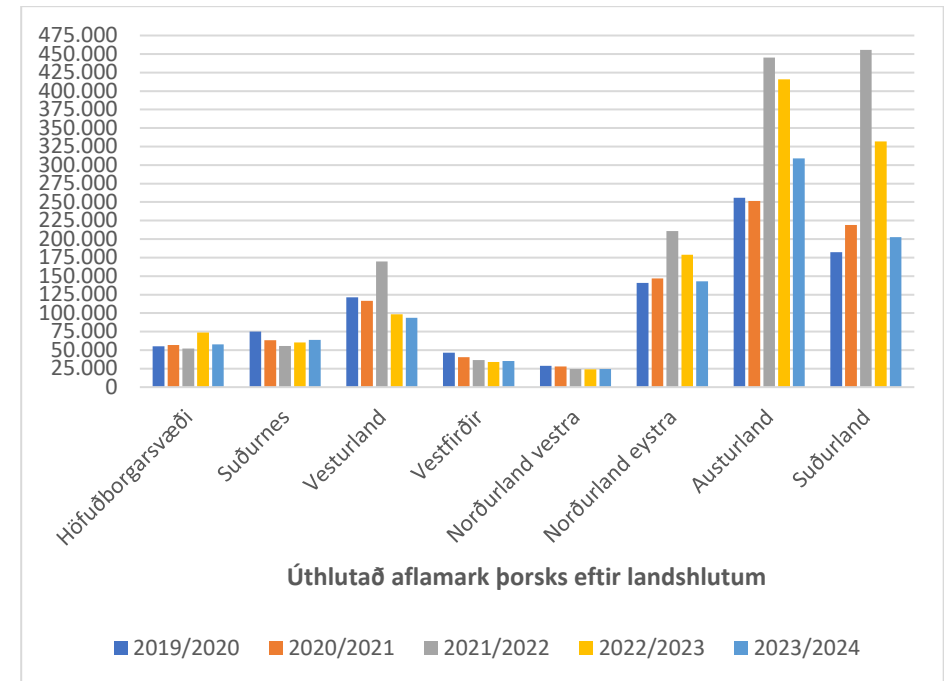
Mynd 106 – Landaður afli í tonnum utan uppsjávarafra¹³⁵

 Mynd 107 – Landaður uppsjávarafli í tonnum eftir landshlutum¹³⁶

Hér sjáum við glöggst hversu mikið meira af uppsjávarafli er landað á Austurlandi en í öðrum landshlutum og einnig að tölverðum hluta uppsjávaraflians er landað á Suðurlandi en minna á Norðurlandi eystra.

Landaðan afla eftir höfnum er hægt að sjá [hér](#) í mælaborði Fiskistofu.

Úthlutaðar aflaheimildir

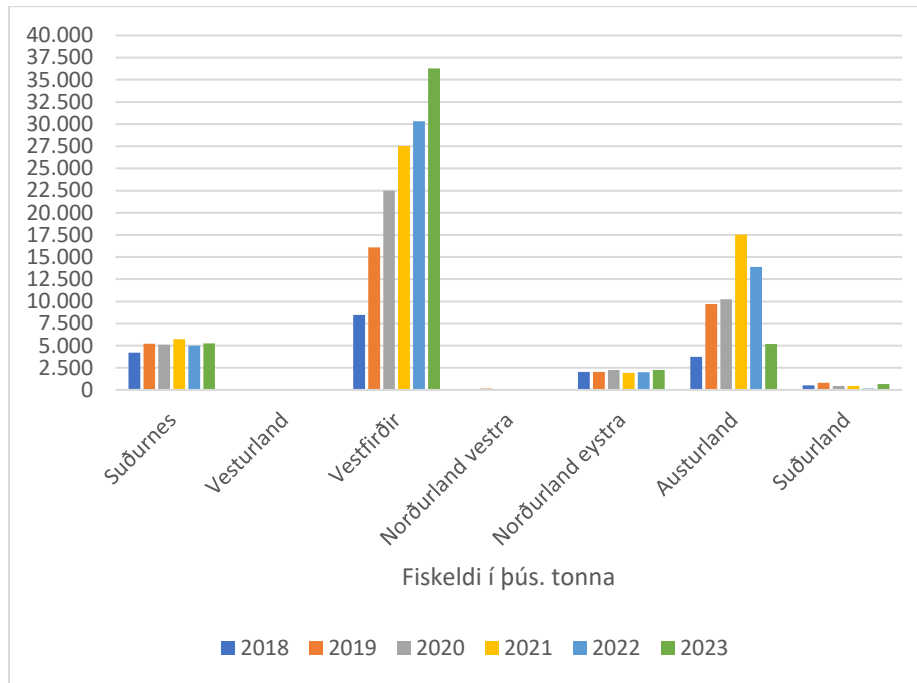

 Mynd 108 – Úthlutað aflamark þorsks eftir landshlutum¹³⁷

Úthlutaðar aflaheimildir í þorskígildum eru langmestar á Austur- og Suðurlandi þau ár þegar heimildir til uppsjávarveiða eru veittar, en þegar heimildir til uppsjávarveiða, þá aðallega loðnu, eru ekki veittar eru Austurland, Suðurland og Norðurland eystra með mest af úthlutaðu aflamarki en Vesturland svo þar rétt á eftir.

¹³⁶ Hagstofa Íslands, sjá [hér](#)

¹³⁷ Fiskistofa, nánari upplýsingar eftir útgerðum og heimahöfnum má sjá [hér](#) í mælaborði Fiskistofu.

Fiskeldi

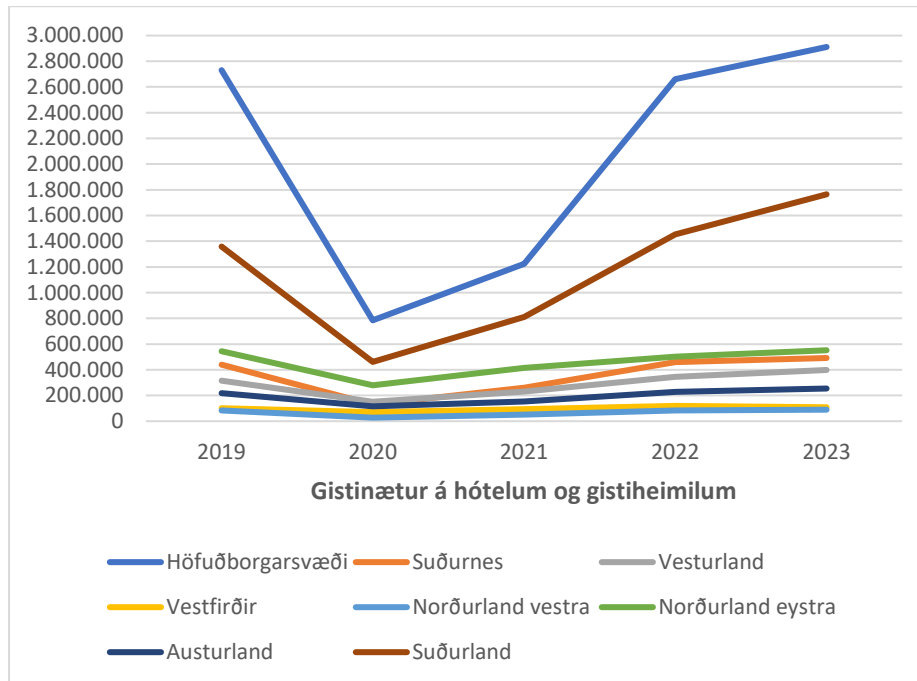
Mynd 109 – Framleiðsla á eldisfiski í þúsundum tonna eftir landshlutum¹³⁸

Mikil uppbygging hefur átt sér stað í fiskeldi á Vestfirðum og Austurlandi á síðustu árum og sést hér hve mikill uppgangurinn hefur verið á stuttum tíma þá sérstaklega á Vestfirðum.

¹³⁸ Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi, nánari tölur má sjá [hér](#) í mælaborði SFS

Ferðapjónusta

Gistinætur

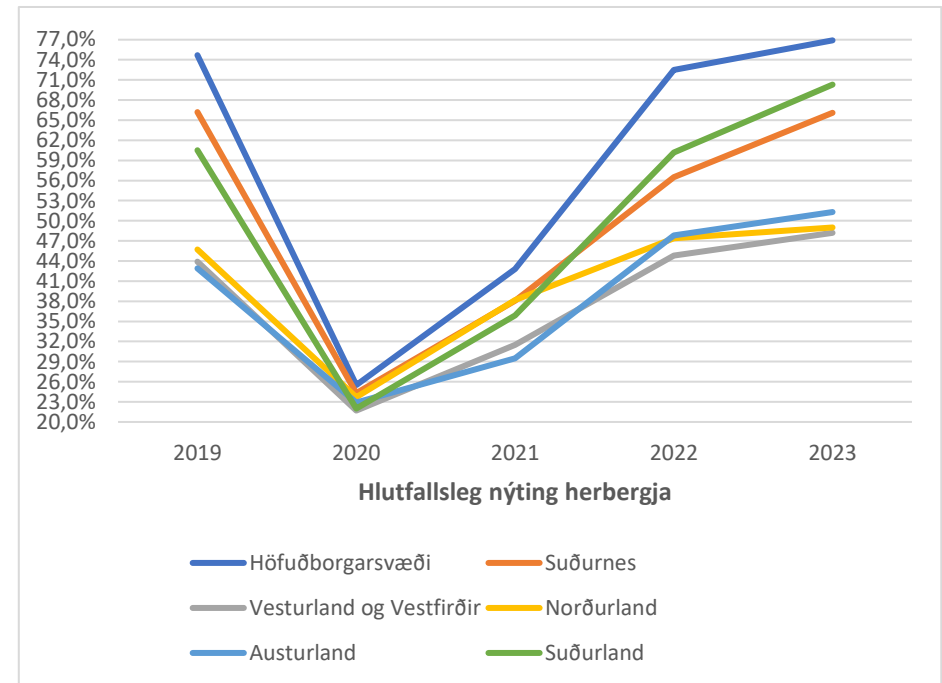

Mynd 110 – Fjöldi gistinátta á hótélum og gistiheimilum eftir landshlutum¹³⁹

Höfuðborgarsvæðið og Suðurland skera sig nokkuð úr þegar kemur að fjölda gistinátta á hótélum og gistiheimilum, með töluvert fleiri gistinætur en aðrir landshlutar. Þar á eftir koma Suðurnes og Norðurland eystra en færstar gistinætur eru á Vestfirðum og Norðurlandi vestra.

¹³⁹ Hagstofa Íslands

¹⁴⁰ Hagstofa Íslands

Mynd 111 – Hlutfallsleg nýting herbergja á hótélum og gistiheimilum eftir landshlutum¹⁴⁰

Herbergja nýting er einnig betri á höfuðborgarsvæðinu og Suðurlandi þó Suðurnes komi ekki þar langt á eftir. Bagalegt er að tölur um herbergjanýtingu eru eingöngu til sameiginlega fyrir Vesturland og Vestfirði annarsvegar og allt Norðurland hinsvegar. Glögg sést á þessum myndum hversu mikil áhrif covid hafði árin 2020 og 2021 en árið 2023 er fjöldi náttu og nýting komin á um það bil sama stig og var árið 2019.

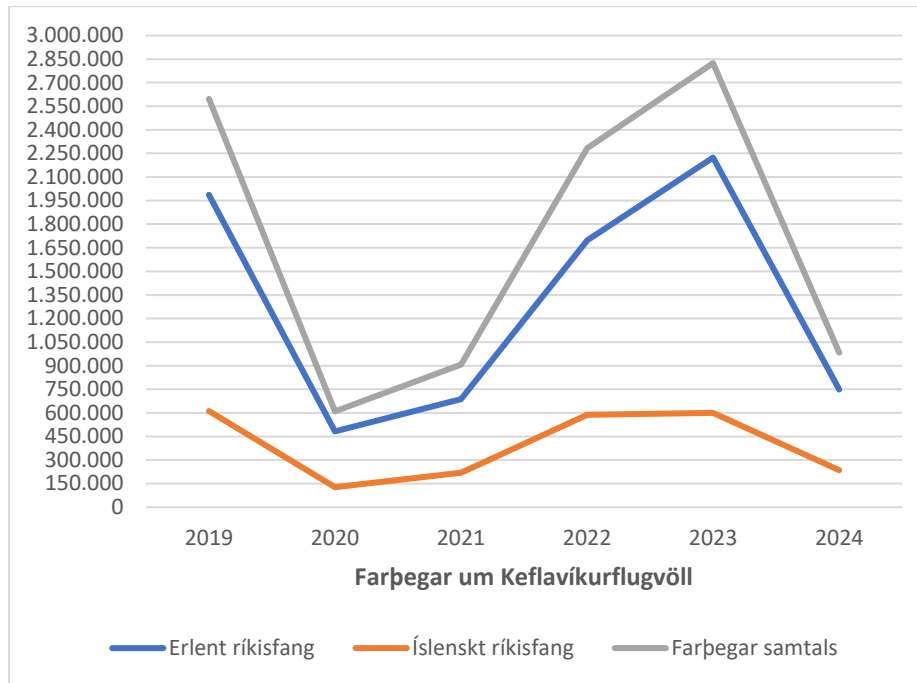
Tafla 31 – Fjöldi herbergja og rúma á hótélum eftir landssvæðum¹⁴¹

	2019		2020		2021		2022		2023	
	Fjöldi herbergja	Fjöldi rúma	Fjöldi herbergja	Fjöldi rúma	Fjöldi herbergja	Fjöldi rúma	Fjöldi herbergja	Fjöldi rúma	Fjöldi herbergja	Fjöldi rúma
Höfuðborgarsvæði	62.794	130.179	43.169	90.366	44.445	94.309	63.884	134.968	65.552	140.397
Suðurnes	10.640	24.248	9.016	20.222	10.709	23.465	12.388	27.206	11.714	25.465
Vesturland	9.092	19.308	8.422	17.894	7.897	16.561	8.900	18.640	8.719	18.060
Vestfirðir	864	1.788	812	1.704	1.271	4.277	1.544	5.972	1.696	6.276
Norðurland vestra	2.366	4.756	2.286	4.619	2.246	4.562	2.674	5.595	2.691	5.717
Norðurland eystra	11.503	23.095	9.386	19.112	10.254	21.688	11.459	24.564	12.492	27.331
Austurland	4.734	9.822	3.820	7.891	4.185	8.700	4.567	9.459	4.719	9.793
Suðurland	27.278	58.112	22.857	49.756	24.743	55.912	28.603	65.592	29.609	67.799

Ekki hefur orðið stór breyting á fjölda herbergja á hótélum á tímabilinu. Helgast það líklega af covid og að fjárfestar hafi viljað sjá hvernig ferðaþjónustan myndi þróast eftir að því lauk áður en farið væri í frekari stórfjárfestingar í greininni.

¹⁴¹ Hagstofa Íslands

Farþegar eftir ríkisfangi

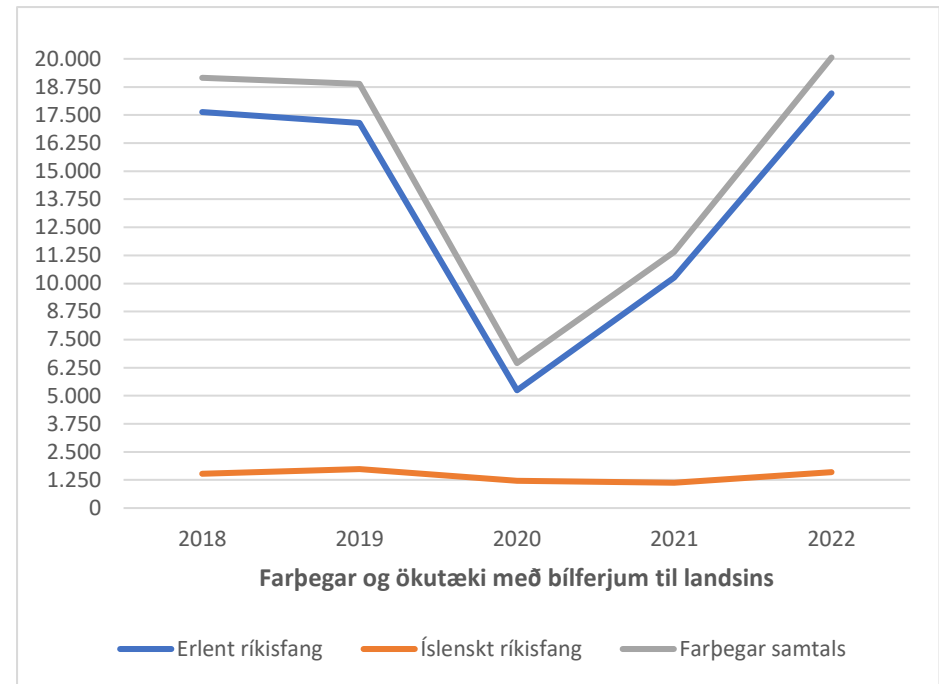

Mynd 112 – Fjöldi farþega, eftir ríkisfangi, sem fara um Keflavíkurlugvöll á ári¹⁴²

Erlendir farþegar um Keflavíkurlugvöll voru orðnir fleiri árið 2023 en þeir voru árið 2019 á meðan fjöldi Íslenskra farþega var sá sami.

¹⁴² Hagstofa Íslands

¹⁴³ Hagstofa Íslands

Mynd 113 – Fjöldi farþega, eftir ríkisfangi, sem koma með bílferjum til landsins¹⁴³

Sömu sögu má segja um farþega með bílferjum til landsins en því marki var strax náð árið 2022.

Dreifing ferðamanna

 Tafla 32 – Heimsóknir erlendra ferðamanna í hvern landshluta¹⁴⁴

Year, Month	Reykjanes	Reykjavík	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland	Austurland	Suðurland
2022, 1	58%	91%	38%	3%	12%	8%	70%
2022, 2	56%	94%	35%	3%	10%	6%	65%
2022, 3	56%	94%	37%	4%	18%	15%	75%
2022, 4	60%	92%	50%	8%	33%	28%	79%
2022, 5	63%	91%	54%	11%	32%	30%	77%
2022, 6	65%	89%	54%	16%	42%	36%	80%
2022, 7	75%	91%	61%	21%	52%	45%	85%
2022, 8	75%	90%	61%	23%	52%	48%	87%
2022, 9	68%	89%	58%	16%	41%	37%	81%
2022, 10	64%	90%	46%	10%	29%	27%	81%
2022, 11	65%	92%	37%	5%	15%	14%	78%
2022, 12	56%	92%	26%	3%	6%	5%	65%
2023, 1	57%	89%	27%	4%	9%	7%	66%
2023, 2	53%	83%	28%	3%	10%	8%	68%
2023, 3	65%	92%	38%	6%	15%	15%	80%
2023, 4	68%	91%	42%	6%	27%	23%	87%
2023, 5	75%	92%	53%	14%	39%	37%	88%
2023, 6	73%	90%	54%	17%	46%	41%	84%
2023, 7	66%	87%	53%	24%	44%	37%	77%
2023, 8	67%	93%	59%	23%	53%	44%	83%
2023, 9	70%	88%	60%	14%	45%	42%	84%
2023, 10	66%	88%	44%	8%	25%	23%	78%
2023, 11	55%	88%	35%	5%	15%	13%	71%
2023, 12	49%	90%	32%	3%	10%	7%	66%
2024, 1	51%	88%	31%	4%	9%	7%	68%
2024, 2	53%	91%	27%	2%	8%	9%	77%
2024, 3	65%	91%	39%	7%	15%	13%	78%
2024, 4	61%	87%	43%	8%	22%	20%	80%
2024, 5	62%	88%	50%	16%	33%	32%	81%

Tafla 32 sýnir hlutfall heimsókna þeirra farþega sem lentu á Keflavíkurlugvelli, í hvern landshluta fyrir sig. Tafla 33 sýnir hlutfall þeirra sem gistu a.m.k. eina nótt í landshluta.

 Tafla 33 – Hlutfall erlendra ferðamanna sem dvaldi a.m.k. eina nótt í landshluta¹⁴⁵

Year, Month	Reykjanes	Reykjavík	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland	Austurland	Suðurland
2022, 1	18%	79%	17%	1%	7%	4%	39%
2022, 2	15%	83%	13%	1%	7%	4%	34%
2022, 3	20%	86%	18%	2%	14%	12%	48%
2022, 4	23%	79%	27%	6%	28%	18%	50%
2022, 5	25%	77%	33%	7%	28%	24%	52%
2022, 6	29%	73%	32%	12%	33%	27%	53%
2022, 7	21%	64%	26%	11%	30%	21%	44%
2022, 8	27%	65%	31%	14%	34%	28%	54%
2022, 9	29%	75%	32%	12%	32%	27%	55%
2022, 10	24%	75%	25%	5%	21%	17%	50%
2022, 11	21%	80%	14%	2%	9%	7%	37%
2022, 12	20%	80%	10%	1%	4%	2%	30%
2023, 1	17%	78%	9%	2%	5%	4%	29%
2023, 2	19%	72%	13%	2%	7%	5%	38%
2023, 3	25%	78%	18%	3%	10%	9%	44%
2023, 4	23%	76%	22%	3%	20%	15%	49%
2023, 5	28%	68%	24%	7%	24%	21%	48%
2023, 6	33%	70%	33%	10%	35%	29%	56%
2023, 7	29%	66%	34%	15%	35%	29%	53%
2023, 8	31%	71%	35%	14%	39%	31%	57%
2023, 9	34%	68%	39%	9%	34%	30%	60%
2023, 10	27%	73%	25%	4%	20%	19%	53%
2023, 11	20%	72%	15%	2%	9%	8%	40%
2023, 12	15%	80%	11%	2%	6%	6%	32%
2024, 1	15%	78%	13%	2%	6%	5%	30%
2024, 2	18%	81%	11%	1%	5%	5%	39%
2024, 3	21%	75%	15%	3%	11%	11%	48%
2024, 4	28%	76%	27%	5%	20%	17%	53%
2024, 5	33%	75%	35%	12%	29%	26%	57%

¹⁴⁴ Ferðamálastofa, [hér](#) má sjá nánari tölur um dreifingu eftir landshlutum í mælaborði Ferðamálastofu.

¹⁴⁵ Ferðamálastofa, [hér](#) má sjá nánari tölur um dreifingu eftir landshlutum í mælaborði Ferðamálastofu.

Tafla 34 – Fjöldi gesta úr sjálfvirkum teljurum á helstu ferðamannastöðum í hverjum landshluta¹⁴⁶

	2020	2021	2022	2023	2024
Höfuðborgarsvæði	67.282	125.370	119.226	137.630	63.438
Suðurnes	5.249	92.541	315.298	442.016	213.465
Vesturland	32.876	162.694	575.108	829.663	279.790
Vestfirðir	794	53.033	70.818	4.277.625	309.504
Norðurland vestra	1.410	77.002	142.793	160.670	45.071
Norðurland eystra	148.450	346.242	874.484	976.039	192.310
Austurland	302	142.297	271.523	367.821	86.586
Suðurland	66.649	1.425.760	3.983.464	4.047.811	1.740.645

Taka verður þessum tölum með fyrirvara. Misjafnt er á milli staða hversu lengi teljarar hafa verið til staðar og spurning hvort tvítalningar séu sumstaðar. En þróunin á tölunum ætti að gefa einhverjar vísbendingar.

Óeðlilega há tala fyrir Vestfirði árið 2023 er vegna villu í teljara við Dynjanda. Svar Ferðamálastofu við fyrirspurn vegna þessa var á þá leið að vitað væri af þessari bilun og að hún hefði verið lagfærð.

¹⁴⁶ Ferðamálastofa, [mælaborð](#)

Eignir og eigið fé ferðapjónustufyrirtækja

 Tafla 35 – Eignir og eigið fé fyrirtækja í ferðapjónustu¹⁴⁷

	2018		2019		2020		2021		2022	
	Eignir (m.kr.)	Eigið fé(m.kr.)	Eignir (m.kr.)	Eigið fé(m.kr.)	Eignir (m.kr.)	Eigið fé(m.kr.)	Eignir (m.kr.)	Eigið fé(m.kr.)	Eignir (m.kr.)	Eigið fé(m.kr.)
Höfuðborgarsvæði	188.448,10	54.433	223.772,00	65.822	190.625,00	41.800	213.956,30	52.926	320.631,80	84.453
Suðurnes	44.899,10	16.277	47.738,30	15.591	36.214,10	9.862	40.415,40	11.239	63.850,70	19.773
Vesturland	6.910,90	974	8.871,40	1.103	7.525,50	287	8.238,30	378	11.253,60	670
Vestfirðir	1.481,10	135	1.702,60	361	1.939,50	15	2.257,30	333	2.395,30	-147
Norðurland vestra	2.158,80	344	2.352,00	278	2.247,30	-16	2.273,90	16	3.393,70	364
Norðurland eystra	32.364,50	6.904	33.242,10	6.419	33.636,70	4.478	40.567,90	6.742	55.597,50	11.939
Austurland	13.120,30	5.059	15.094,20	5.582	12.006,50	3.388	12.815,00	2.656	18.680,00	5.980
Suðurland	20.215,30	6.060	23.513,30	7.168	22.046,00	5.763	24.272,20	6.489	32.049,10	8.787

Ferðapjónustan gekk mjög á eigið fé sitt á covid árunum 2020 og 2021 en virðist hafa rétt úr kútnum eftir það nema á Vestfjörðum. Eignir greinarinnar hafa margfaldast að verðmætum á tímabilinu.

¹⁴⁷ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðapjónustuna.

Fjöldi fyrirtækja og helstu bókhaldstölur

 Tafla 36 – Fjöldi fyrirtækja í ferðapjónustu eftir landshlutum¹⁴⁸

	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	1010	1350	1375	1070	1129
Suðurnes	113	145	148	116	129
Vesturland	86	126	126	103	118
Vestfirðir	44	63	63	54	49
Norðurland vestra	63	86	86	68	77
Norðurland eystra	187	249	251	196	231
Austurland	139	112	112	94	156
Suðurland	231	360	362	284	271

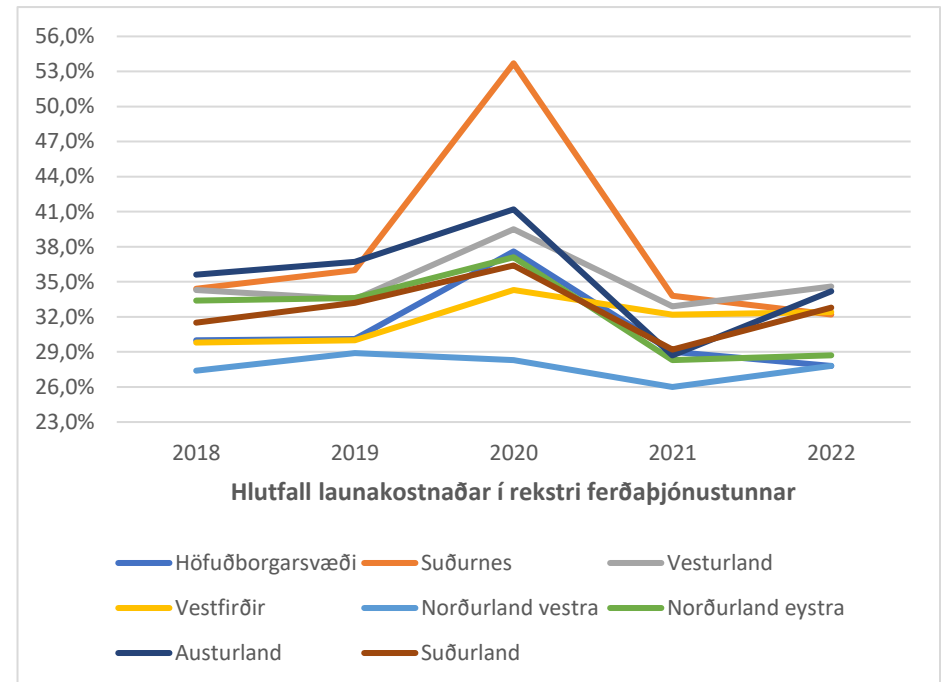
Tafla 37 – Stöðugildi í ferðapjónustu eftir landshlutum

	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	15118	14346	9000	7214	8685
Suðurnes	1931	1685	1069	789	1575
Vesturland	393	410	269	229	384
Vestfirðir	129	136	117	71	184
Norðurland vestra	209	201	125	78	216
Norðurland eystra	1914	1786	1142	779	1495
Austurland	735	357	207	153	772
Suðurland	1354	1877	1085	747	1413

Covid hafði töluverð áhrif á fjölda fyrirtækja í ferðapjónustu og hafði enginn landshluti náð sama fjölda árið 2022 eins og þeir höfðu árið 2019. Sömu sögu er að segja um fjölda stöðugilda í stóru ferðamanna landshlutunum en í þeim landshlutum sem hafa færri ferðamenn hefur stöðugildum fjölgað umfram það sem var fyrir Covid.

¹⁴⁸ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðapjónustuna.

¹⁴⁹ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðapjónustuna.

 Mynd 114 – Hlutfall launakostnaðar í rekstri ferðapjónustufyrirtækja¹⁴⁹

Áhugavert verður að sjá þegar tölur fyrir árið 2023 verða birtar hvort fyrirtækjum og stöðugildum í ferðapjónustu hafi fjölgað enn frekar.

Tafla 38 – Rekstrartekjur ferðaþjónustunnar í milljónum ISK¹⁵⁰

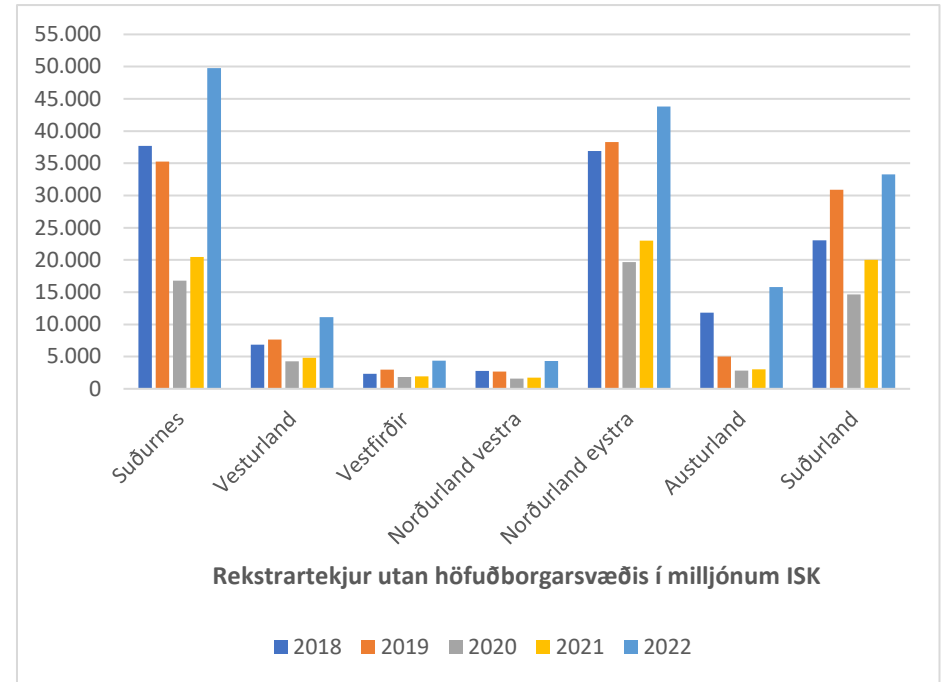
	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	437.116,0	445.134,4	182.497,4	237.158,5	293.736,7
Suðurnes	37.699,1	35.240,8	16.768,0	20.446,7	49.782,9
Vesturland	6.828,2	7.659,4	4.247,7	4.794,7	11.137,7
Vestfirðir	2.329,2	2.962,5	1.829,5	1.920,5	4.377,8
Norðurland vestra	2.753,8	2.663,5	1.578,9	1.719,4	4.315,4
Norðurland eystra	36.909,7	38.292,7	19.691,2	23.010,0	43.797,7
Austurland	11.798,8	5.027,0	2.839,5	3.040,9	15.809,0
Suðurland	23.030,5	30.890,0	14.640,7	20.022,2	33.299,0

 Tafla 39 – Eiginfjárhlutfall ferðaþjónustufyrirtækja¹⁵¹

	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	25,1%	25,9%	18,2%	18,4%	26,4%
Suðurnes	38,0%	32,0%	27,6%	30,3%	31,0%
Vesturland	11,5%	9,2%	1,5%	3,7%	6,0%
Vestfirðir	9,3%	19,8%	0,5%	10,1%	-6,1%
Norðurland vestra	4,7%	7,8%	-1,8%	-4,8%	10,7%
Norðurland eystra	18,5%	17,7%	14,1%	18,6%	21,5%
Austurland	37,3%	22,5%	12,9%	19,5%	32,0%
Suðurland	30,0%	34,4%	27,6%	28,7%	27,6%

Rekstrartekjur ferðaþjónustu árið 2022 voru töluvert hærrí í öllum landshlutum nema á höfuðborgarsvæðinu. Svo virðist vera sem ferðamenn sæki meira út á land eftir covid en áður en faraldurinn geisaði.

Eins og sést í tölum um eigið fé, gekk mjög á það meðan covid faraldurinn geisaði en það virðist ætla að réttast úr því frekar hratt.

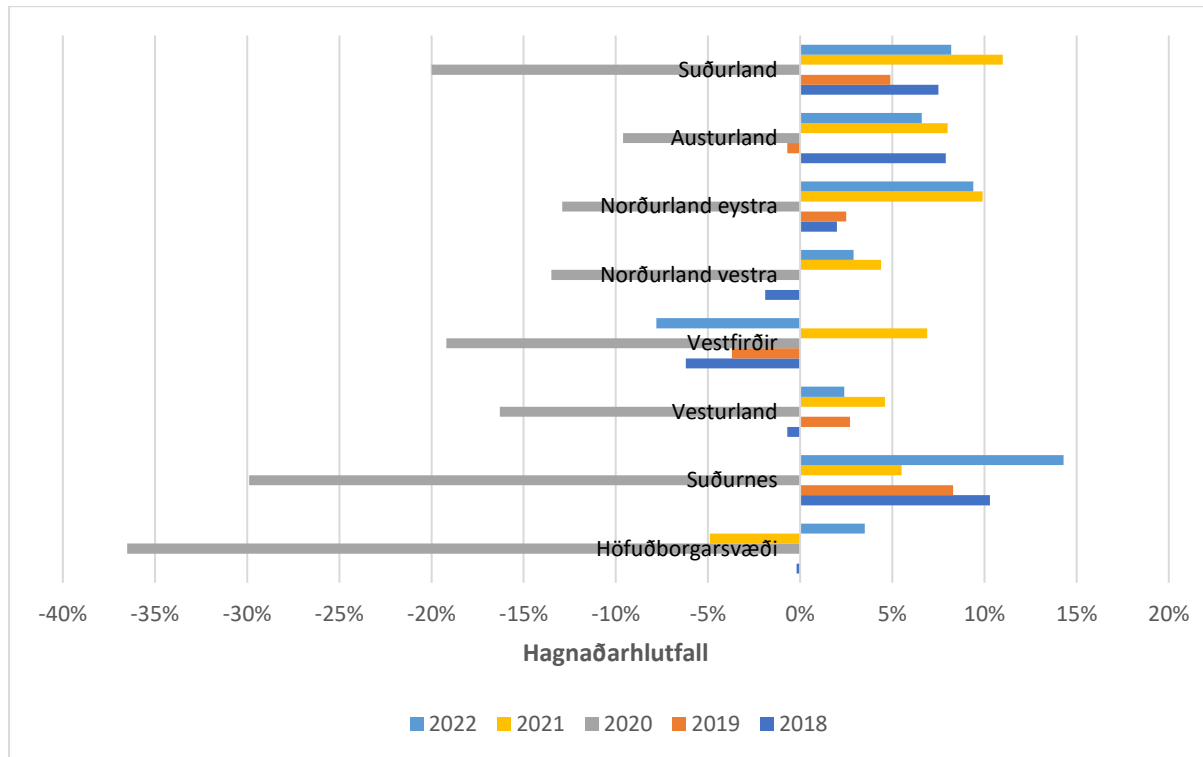

 Mynd 115 – Rekstrartekjur fyrirtækja í ferðaþjónustu eftir landshlutum utan höfuðborgarsvæðis¹⁵²

¹⁵⁰ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðaþjónustuna.

¹⁵¹ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðaþjónustuna.

¹⁵² Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðaþjónustuna.

Hagnaðarhlutfall

Mynd 116 – Hagnaðarhlutfall fyrirtækja í ferðaþjónustu eftir landshlutum¹⁵³

Hagnaðarhlutfall ferðaþjónustunnar virðist vera að ná fyrri stigum eftir erfitt covid tímabil. Vestfirðir skera sig þó nokkuð úr þar sem hagnaðarhlutfallið var neikvætt bæði árin á undan covid og einnig á eftir fyrir utan árið 2021.

¹⁵³ Ferðamálastofa. Í mælaborði Ferðamálastofu, sjá [hér](#) má finna mikið magn tölfræði yfir ferðaþjónustuna.

Stoðkerfi

Atvinnuþróun og nýsköpun

Af 54 félögum sem Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins hefur í eignasafni sínu eru þrjú félög á landsbyggðinni. Mýsköpun í Mývatnssveit, Genís á Siglufirði og Sæbýli í Grindavík. Nýsköpunarsjóður á hlutafé í Mýsköpun og Genís en skuldabréf í Sæbýli.¹⁵⁴

Fjármagn til rannsókna og þróunar

Tafla 40 – Umsóknir og úthlutunir í sjóði á vegum Rannís ásamt heildar upphæð úthlutana árin 2019 til miðs árs 2024 (fyrri hluti)¹⁵⁵

	2019				2020				2021			
	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð
Höfuðborgarsvæði	3.092	1.013	32,8%	5.423.694.903	7.356	2.360	32,1%	8.980.159.472	4.676	1.769	37,8%	8.394.707.184
Suðurnes	52	14	26,9%	26.605.434	109	32	29,4%	87.272.276	81	27	33,3%	95.608.128
Vesturland	51	16	31,4%	181.809.933	113	34	30,1%	114.695.018	82	28	34,1%	25.867.965
Vestfirðir	53	24	45,3%	74.106.021	117	27	23,1%	110.995.238	79	24	30,4%	47.961.247
Norðurland vestra	39	21	53,8%	14.476.478	109	36	33,0%	145.523.235	77	31	40,3%	193.972.414
Norðurland eystra	157	62	39,5%	200.916.240	350	84	24,0%	107.581.382	221	64	29,0%	189.776.729
Austurland	43	18	41,9%	14.751.717	113	42	37,2%	53.847.772	67	20	29,9%	27.827.835
Suðurland	114	45	39,5%	53.466.805	254	85	33,5%	87.931.694	206	104	50,5%	230.870.862
Óskilgreint	7	2	28,6%	580.000	50	35	70,0%	12.820.000	21	17	81,0%	15.780.000
Erlendis	101	34	33,7%	66.833.755	184	72	39,1%	86.867.581	83	29	34,9%	50.773.600
Vantar staðsetningu	389	193	49,6%	752.848.721	548	303	55,3%	474.269.192	391	188	48,1%	406.021.664

¹⁵⁴ Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins, Friðrik Friðriksson – tölvupóstur.

¹⁵⁵ Rannís, Berglind Fanndal Káradóttir – tölvupóstur. Setja inn svar í tölvupósti

Tafla 41 – Umsóknir og úthlutanir í sjóði á vegum Rannís ásamt heildar upphæð úthlutana árin 2019 til miðs árs 2024 (seinni hluti)¹⁵⁶

	2022				2023				2024			
	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð
Höfuðborgarsvæði	4.482	1921	42,9%	6.524.715.704	4.612	1.694	36,7%	4.715.490.163	2.390	848	35,5%	1.343.645.639
Suðurnes	89	30	33,7%	91.667.000	92	19	20,7%	86.219.000	37	11	29,7%	18.015.000
Vesturland	109	41	37,6%	54.721.988	94	30	31,9%	62.090.158	43	16	37,2%	14.483.954
Vestfirðir	59	28	47,5%	83.983.173	80	34	42,5%	62.013.657	40	17	42,5%	20.791.280
Norðurland vestra	72	29	40,3%	121.398.929	91	29	31,9%	78.415.567	47	5	10,6%	9.220.000
Norðurland eystra	230	68	29,6%	192.366.493	239	67	28,0%	169.888.163	129	32	24,8%	39.038.314
Austurland	72	30	41,7%	69.904.538	76	28	36,8%	76.400.603	33	9	27,3%	15.131.000
Suðurland	163	75	46,0%	133.291.206	225	95	42,2%	192.360.830	97	48	49,5%	35.066.702
Óskilgreint	45	40	88,9%	18.075.000	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%	0
Erlendis	94	33	35,1%	57.838.540	0	0	0,0%	0	0	0	0,0%	0
Vantar staðsetningu	278	192	69,1%	447.785.518	233	88	37,8%	224.138.950	141	53	37,6%	24.671.083

Miklir fjármunir koma frá sjóðum Rannís ár hvert inn í alla landshluta. Því gæti það verið mikið hagsmunamál fyrir byggðir landsins að efla aðstoð og upplýsingagjöf til þeirra sem gætu nýtt sér þessa sjóði.

Ástæða þess að ekkert er lengur í flokkunum „óskilgreint“ og erlendis“ 2023 og 2024, eru breytt staðsetningargögn hjá Rannís, eftir breytingarnar voru þeir sem í þessum flokkum voru áður flokkaðir sem „vantar staðsetningu“.

¹⁵⁶ Rannís, Berglind Fanndal Káradóttir – tölvupóstur. Setja inn svar í tölvupósti, Skiptingu úthlutana eftir sjóðum má sjá [hér](#) á gagnatorgi Rannís

Tafla 42 – Heildar fjöldi umsókna, úthlutana og fjárveitinga fyrir tímabilið 2019 til miðs árs 2024¹⁵⁷

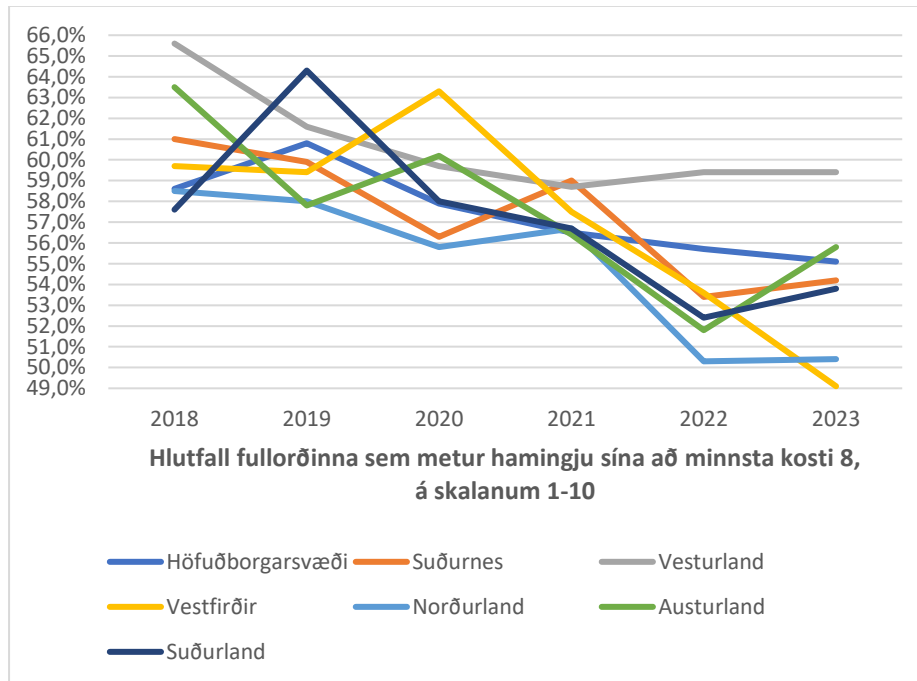
	Fjöldi umsókna	Fjöldi úthlutana	Hlutfall úthlutana	Heildar upphæð
Höfuðborgarsvæði	26.608	9.605	36,1%	35.382.413.065
Suðurnes	460	133	28,9%	405.386.838
Vesturland	492	165	33,5%	453.669.016
Vestfirðir	428	154	36,0%	399.850.616
Norðurland vestra	435	151	34,7%	563.006.623
Norðurland eystra	1.326	377	28,4%	899.567.321
Austurland	404	147	36,4%	257.863.465
Suðurland	1.059	452	42,7%	732.988.099
Óskilgreint	123	94	76,4%	47.255.000
Erlendis	462	168	36,4%	262.313.476
Vantar staðsetningu	1.980	1.017	51,4%	2.329.735.128

Eins og sjá má á þessari töflu er hlutfall umsókna sem fá úthlutað styrkjum svipað í flestum landshlutum nema þá einna helst á Suðurnesjum og Norðurlandi eystra sem eru með lægra hlutfall og Suðurlandi sem er með töluvert hærra hlutfall af úthlutunum miðað við aðra landshluta.

¹⁵⁷ Rannís, Berglind Fanndal Káradóttir – tölvupóstur.

Lýðheilsa

Hamingja

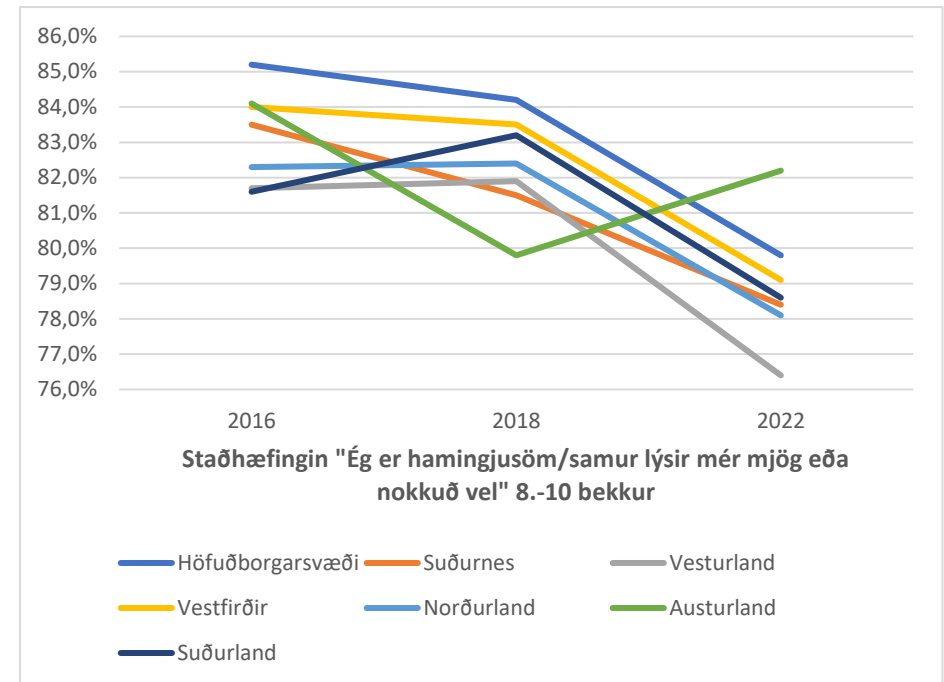

Mynd 117 – Hlutfall fullorðinna sem metur hamingju sína að minnsta kosti 8 af 10¹⁵⁸

Hlutfall fullorðinna sem metur hamingju sína að minnsta kosti 8 á skalanum 1-10 hefur lækkað á síðustu árum í öllum landshlutum.

¹⁵⁸ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

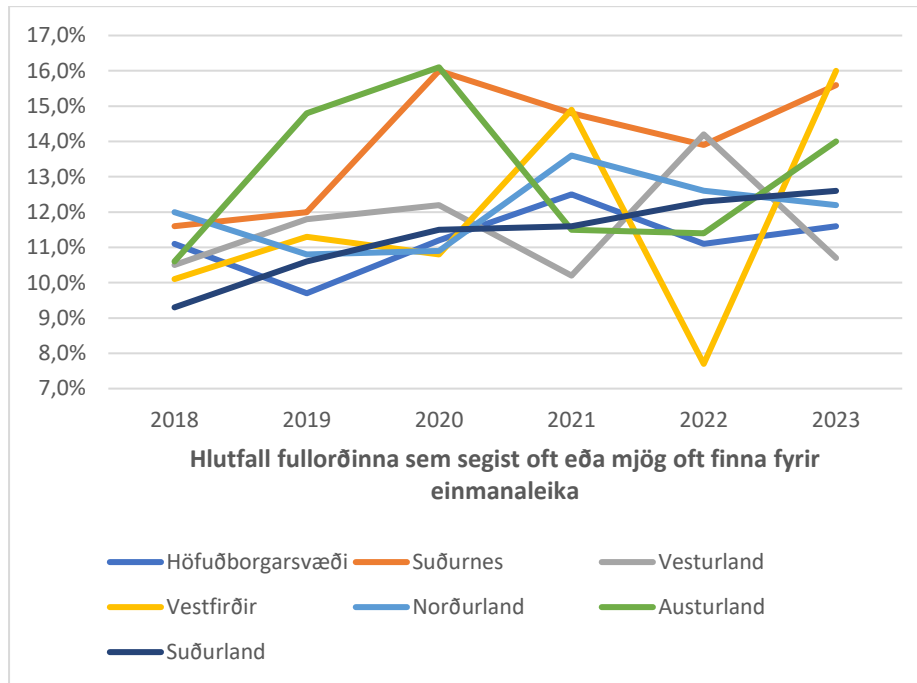
¹⁵⁹ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

Mynd 118 – Hlutfall 8.-10. bekkinga sem lýsa sér sem mjög eða nokkuð hamingjusömum¹⁵⁹

Einnig hefur hlutfall barna í 8.-10. bekk sem lýsa sér sem mjög eða nokkuð hamingjusömum farið lækkandi en þó ekki jafn mikið og hjá hinum fullorðnu.

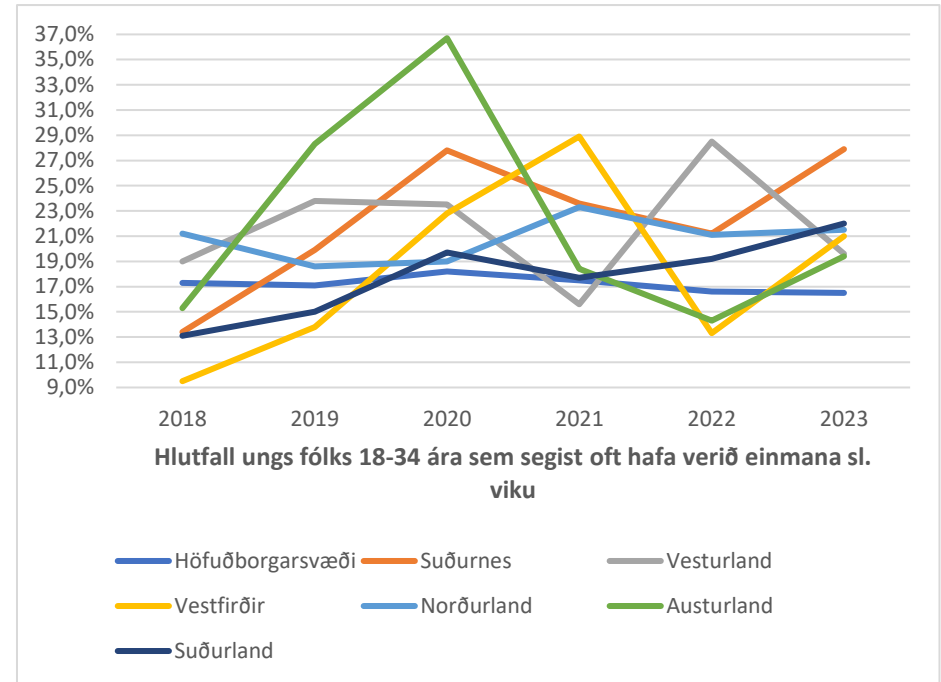
Einmannaleiki

 Mynd 119 – Hlutfall fullorðinna sem segist oft finna fyrir einmanaleika¹⁶⁰

Hlutfall fullorðinna sem finnur oft eða mjög oft fyrir einmanaleika er nokkuð stöðugt á bilinu 10-15% í öllum landshlutum á tímabilinu.

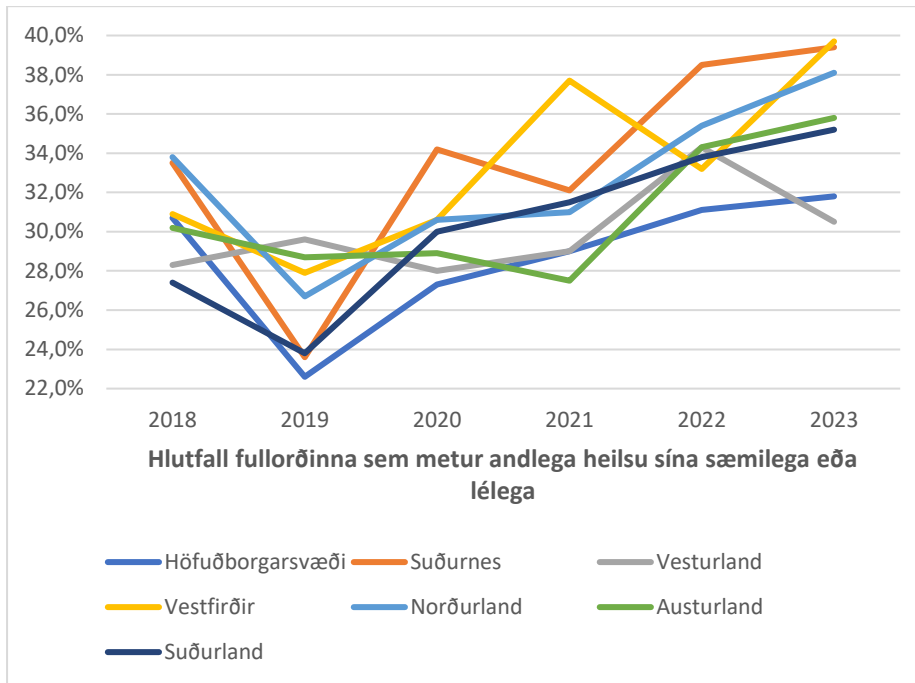
¹⁶⁰ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

¹⁶¹ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

 Mynd 120 – Hlutfall ungs fólks sem segist oft hafa verið einmana síðustu viku¹⁶¹

Hjá ungu fólki 18-34 ára rokkar þetta mjög mikið en spurningin þar er töluvert öðruvísi eða þeir sem oft hafa fundið til einmanaleika síðastliðna viku.

Andlegheilsa og streita

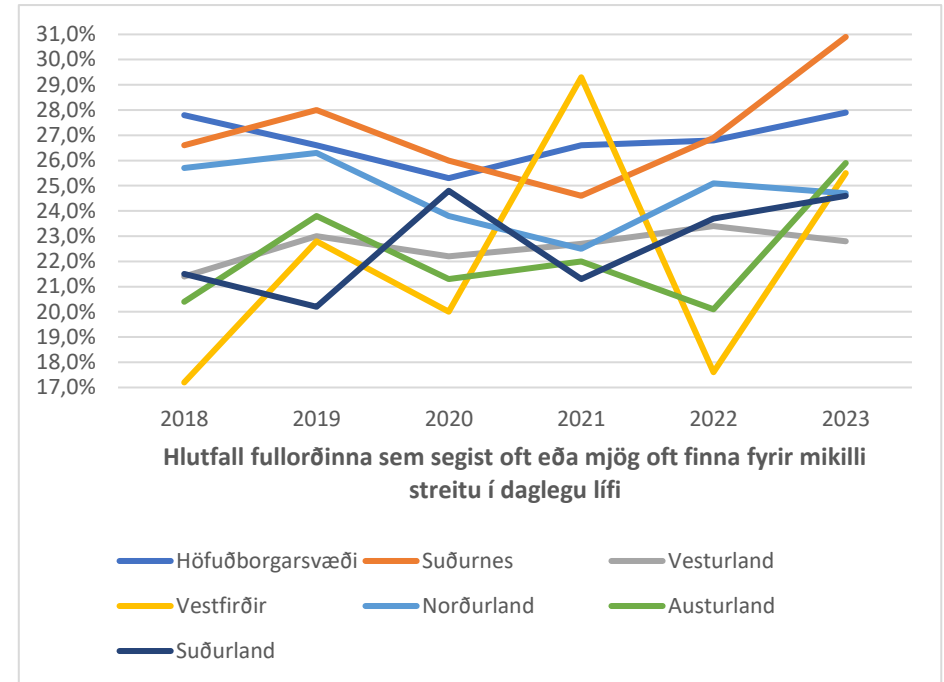

Mynd 121 – Hlutfall fullorðinna sem meta andlega heilsu sína sæmilega eða lélega¹⁶²

Hlutfall fullorðinna sem metur andlega heilsu sína sæmilega eða lélega hefur farið nokkuð hækkandi á tímabilinu í vel flestum landshlutum en nærtækt er að draga þá ályktun að covid faraldurinn hafi haft þar einhver áhrif.

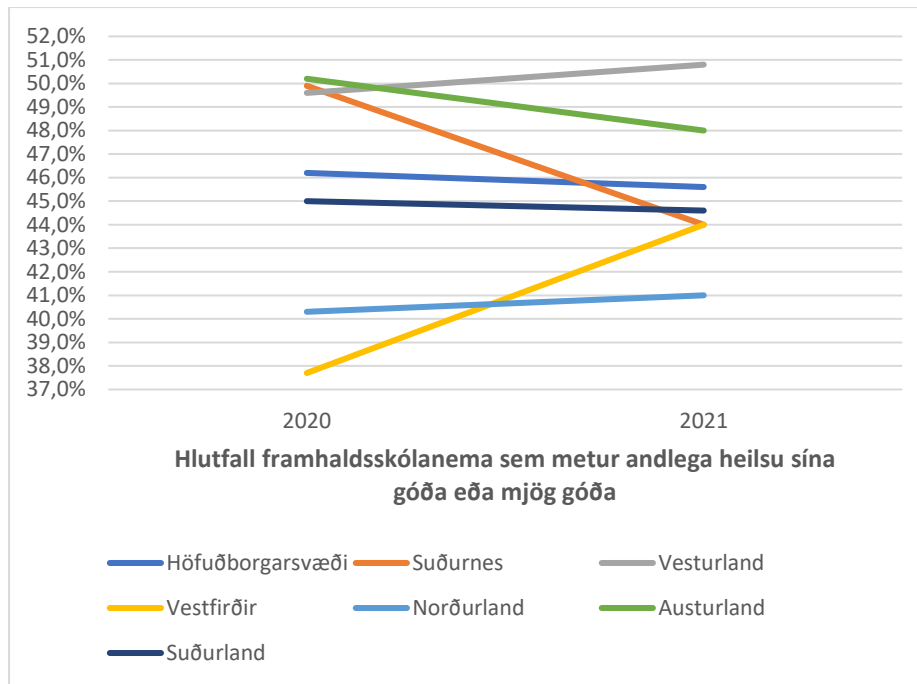
¹⁶² Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

¹⁶³ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

Mynd 122 – Hlutfall fullorðinna sem segist oft finna fyrir mikilli streitu¹⁶³

Hlutfall fullorðinna sem oft eða mjög oft finna fyrir mikilli streitu rokkar eitthvað á milli ára en ekki er hægt að sjá að það fari hækkandi.

Mynd 123 – Hlutfall framhaldsskólanema sem metur andlega heilsu sína góða¹⁶⁴

Hlutfall framhaldsskólanema sem metur andlega heilsu sína góða eða mjög góða helst nokkuð óbreytt á milli árána 2020 og 2021 en fróðlegt væri að sjá þróunina þegar nýrri tölur koma inn.

¹⁶⁴ Landlæknisembættið. Á lýðheilsuvaktinni [hér](#), er hægt að sjá tölur fyrir stærstu sveitarfélögin.

Umhverfismál

Losun CO₂

Umhverfisráðgjöf Íslands (Environice) hefur tekið saman skýrslur um kolefnisspor landshlutanna fyrir sex landshluta af átta á síðustu árum. Hér á eftir koma tölur sem teknar hafa verið saman úr þessum skýrslum.

Tafla 43 – Losun CO₂ eftir landhlutum í tonnum á íbúa¹⁶⁵

	2018	2019	2020	2021	2022
Höfuðborgarsvæði	-	7,9	-	-	-
Suðurnes	-	-	-	-	-
Vesturland	-	164,6	-	-	-
Vestfirðir	-	-	-	-	-
Norðurland vestra	247,3	-	-	-	-
Norðurland eystra	-	-	-	-	33,2
Austurland	-	-	-	-	113
Suðurland	115,8	-	-	-	-

Fram kom í máli Stefáns Gíslasonar hjá Environice að fara þurfi varlega í samanburði milli landshluta þar sem tölurnar ná yfir mismunandi bókhaldsár eins og sjá má í töflunni og einnig að þróun hafi átt sér stað í aðferðafræðinni. Því þarf að skoða hverja skýrslu fyrir sig til að fá heildarmynd af losuninni. Nálgast má skýrslurnar á heimasíðum viðkomandi landshlutasamtaka.

¹⁶⁵ Environice – Stefán Gíslason - tölvupóstur

¹⁶⁶ Environice – Stefán Gíslason - tölvupóstur

Tafla 44 – Hlutfall CO₂ mengunar eftir flokkum¹⁶⁶

	Staðbundin orkunotkun	Samgöngur	Meðhöndlun úrgangs	Iðnaður og efna-notkun	Landnotkun og landbúnaður
Höfuðborgarsvæði	10,4%	48,8%	9,7%	21,7%	9,5%
Suðurnes	-	-	-	-	-
Vesturland	2,9%	3,4%	0,8%	31,1%	61,9%
Vestfirðir	-	-	-	-	-
Norðurland vestra	0,9%	3,2%	0,7%	0,4%	94,9%
Norðurland eystra	8,3%	10,9%	1,7%	16,1%	63,0%
Austurland	15,4%	3,3%	0,7%	44,3%	36,2%
Suðurland	1,5%	6,6%	0,8%	0,8%	90,4%

Taflan yfir hlutfall mengunar eftir flokkum sýnir hvaða flokkar eru mestu mengunarvaldarnir í hverjum landshluta og sjá má að stóru landbúnaðarhéröðin þrjú eru með langmest af mengun í landnotkun og landbúnaði á meðan Austurland er með mesta mengun frá iðnaði og höfuðborgarsvæðið hefur mesta losun frá samgöngum.

Orkuskipti í samgöngum

 Tafla 45 – Fjöldi ökutækja eftir heimilisfangi eigenda, maí 2024¹⁶⁷

	Rafmagns ökutæki	Öll ökutæki	Hlutfall rafmagns ökutækja	Raforkunotkun á ári kWh
Höfuðborgarsvæði	19.459	226.919	8,6%	61.422.722,7
Suðurnes	1.737	37.721	4,6%	5.482.875,2
Vesturland	928	23.154	4,0%	2.929.250,6
Vestfirðir	130	9.802	1,3%	410.347,6
Norðurland vestra	194	15.045	1,3%	612.364,9
Norðurland eystra	1.808	47.723	3,8%	5.706.988,2
Austfirðir	269	17.053	1,6%	849.103,9
Suðurland	1.771	47.375	3,7%	5.590.196,9
Samtals:	26.296	424.792	6,2%	83.003.849,9

Raforkunotkun rafbíla á ári er miðuð við áætlun samorku um akstur hreinna rafbíla upp á 13.724 km á ári og eyðslu upp á 0,23 kWh/km¹⁶⁸. 419 rafmagnsökutæki eru að auki í umferðinni á Íslandi sem ekki er vitað um heimilisfang á.

¹⁶⁷ Samgöngustofa og Environice, nánari upplýsingar má nálgast [hér](#) á vef Samgöngustofu.

¹⁶⁸ Environice 2021-kolefnisspor Vesturlands